विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७७

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

२०७७/०८/१७गते

विषय सूची

परिच्छेद एक

१.भुमिका

जिल्लाको परिचय

१.१ जिल्लाको भौगोलिक तथा भौतिक स्थिती	१
१.२ प्राकृतिक स्वरुप	३
१.३ हावापानी	३
१.४ वनस्पती तथा वन्यजन्तु	३
१.५ माटो	४
१.६ प्राकृतिक सम्पदा	४
१.७ राजनैतिक विभाजन	४
१.८ जनसांख्यिक विवरण	५
१.९ शिक्षा	६
१.१० स्वास्थ्य	६
१.११ खानेपानी	७
१.१२ विकासका पूर्वाधार	७
१.१३ बजार अवस्था	९
१.१४ कृषि	९
१.१५ संस्कृति	१०
१.१६ जिल्लामा रहेका हेलिप्याडको विबरण	१०
१.१७ मुस्ताङ जिल्लाको प्रकोप पूर्व तयारीका लागि उपलव्ध निकायगत श्रोत र साधनको विवरण	११

परिच्छेद दुई

२ योजनाको पृष्ठभूमि

२.१ विपद्को संक्षिप्त स्थिती	१३
२.२ योजनाको आवश्यकता र औचित्य	१३
२.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य	१३
२.४ रणनीति	१३
२.५ योजना तर्जुमा विधि	१४
२.६ योजनाको सीमा	१४
२.७ अपेक्षित नतिजा	१४
२.८ जोखिमको पहिचान	१४

२.९ विपद् जोखिमको अवस्था	१५
२.१० मुख्य मुख्य विपद्का घटनाहरु	१६

परिच्छेद तीन

३. संस्थागत व्यवस्था

३.१ परिषद्को गठन	१८
३.२ कार्यकारी समितिको गठन	१८
३.३ प्राधिकरण स्थापना	१८
३.४ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्	१८
३.५ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति	१८
३.६ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	१८
३.७ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	२०
३.८ विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग गर्नु पर्ने	२०

परिच्छेद चार

४. गाउँपालिका स्तरीय विपद् प्रतिकार्य योजना

४.१ थासाङ गाउँपालिकाको विपद् प्रतिकार्य योजना	२१
४.२ घरपझोङ गाउँपालिकाको विपद् प्रतिकार्य योजना	२२
४.३ बारागुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिकाको विपद् प्रतिकार्य योजना	२४
४.४ लोमन्थाङ गाउँपालिकाको विपद् प्रतिकार्य योजना	२८

परिच्छेद पाँच
सुरक्षा निकायहरुको विपद् प्रतिकार्ययोजना

५. बज्रदल गण नेपाली सेना विपद् कार्ययोजना

५.१ योजना	३२
५.२ तयारी	३२
५.३ सामाग्री	३४
५.४ समन्वय	३४
५.५ विपद् पूर्व गरिने कार्यहरु	३४
५.६ विपद्को दौरानमा गरिने कार्यहरु	३४
५.७ विपद् पश्चात गरिने कार्यहरु	३४
५.८ सम्भावना र चूनौती	३५
५.९ गणमा उपलब्ध भएका सवारी साधनहरु	३८

६. नेपाल प्रहरीको बिपद् कार्ययोजना

६.१ जिल्ला स्तरिय बिपद ब्यवस्थापनका सम्बद्ध निकायहरु	४१
६.२ जिल्ला प्रहरी कार्यालयदेखी जोखिमको क्षेत्रसम्मको दुरी र नजिकको युनिट	४२
६.३ बिपद जोखिम क्षेत्रदेखी नजिकको प्रहरी युनिटसम्मको दुरी र प्रहरी पुग्न लाग्ने समय	४२
६.४ बिपद प्रभाबित स्थानबाट स्थानन्तरण गर्न सकिने स्थानहरु	४३
६.५ जिल्ला प्रहरी कार्यालय मुस्ताङमा रहेका बिपद उद्वार सामाग्रीहरुको बिबरण	४३
६.६ जिल्ला प्रहरी कार्यालय मुस्ताङमा रहेको कुल दरबन्दी संख्या	४४
६.७ जिल्ला प्रहरी कार्यालय मुस्ताङ तथा मातहतमा कार्यरत संख्या	४५
६.८ प्रहरी इकाईहरुको अवस्थिति विवरण	४६
६.९ बिपद् जोखिम वडा एरियामा रहेका प्रहरी कार्यालयहरुको बिपद ब्यवस्थापन कार्य योजना	४७
६.१० बिपद् व्यबस्थापन सुरक्षा योजना	५१

७. सशस्त्र प्रहरी बल नेपालको विपद् कार्ययोजना

७.१ आवश्यकता र औचित्यता	५८
७.२ विपद् पुर्व गरिने कार्यहरु	५८
७.३ विपद्को समयमा गरिने कार्यहरु	५९
७.४ विपद् पश्चात गरिने कार्यहरु	५९
७.५ मुस्ताङ्ग जिल्लामा घट्ने मुख्य विपद्हरु	६०
७.६ जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनमा सहभागी हुने तथा सहयोग गर्ने निकायहरु	६०
७.७ सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल ३३ नं. गुल्म देखी जोखिम क्षेत्र सम्मको दुरी र नजिकको युनिट	६०
७.८ विपद जोखिम क्षेत्र देखी नजिकको सशस्त्र प्रहरी बल युनिटसम्मको दुरी र लाग्ने समय	६१
७.९ बिपद प्रभाबित स्थानबाट व्यक्तिहरुलाई स्थानन्तरण गर्न सकिने सम्भावित स्थानहरु	६२
७.१० जिल्लाको बिपद् जोखिम ईलाकामा सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३३ गुल्मको विपद व्यवस्थापन कार्य योजना तथा समन्वय	६३
७.११ सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३३ गुल्मको जनशक्ति व्यवस्थापन	६४
७.१२ सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं ३३ गुल्ममा रहेका विपद उद्धारका सामानहरुको बिवरण	६५

परिच्छेद छ
विविध

८. बाढीपहिरो र हिमपहिरो प्रतिकार्यमा सहयोग गर्ने साझेदारहरुको क्षमता र सहयोगी सामग्री आँकलन	६७
९. प्रकोपको क्षेत्रमा कार्य गर्ने निकायहरु	६८
१०. बाढीपहिरो तथा हिमपहिरो प्रतिकार्यका लागि क्षेत्रगत अगुवाहरु	६९
११. बाढीपहिरो तथा हिमपहिरोवाट जोखिम युक्त गाउँपालिकाका बस्तीहरु	७०
१२. बाढीपहिरो तथा हिमपहिरो प्रकोप पहिले गरिने क्रियाकलापहरु	७२
१३. बाढी, पहिरो तथा हिउँ पहिराप्रकोपको समयमा गरिने क्रियाकलापहरु	७४
१४. प्रकोप बाढी, पहिरो प्रकोप पछि गरिने क्रियाकलापहरु	७५
१५. हिमपात र तुसारो	७६
१६. प्रकोपको समयमा गरिने क्रियाकलापहरु	७७
१७. प्रकोप पछि गरिने क्रियाकलापहरु	७८
१८. कोरना नियन्त्रण प्रतिकार्ययोजना	७८
१९. कार्यन्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति	७९
२०. प्रकोपको समयमा सम्पर्क गर्ने व्यक्ति र सम्पर्क विवरण	८०
२१. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुको नामावली तथा सम्पर्क सूची	८२
२२. जिल्ला स्थित कार्यालय, संघ/संस्थासंग उपलब्ध सवारी साधनहरु	८३
२३. जिल्लाभित्र रहेका हेभी इक्विपमेन्टहरुको विवरण	८४

परिच्छेद एक

१. भुमिका

जिल्लाको परिचय

नेपालको गण्डकी प्रदेशमा मुस्ताङजिल्ला हिमश्रृंखलाभन्दा उत्तरपट्टि अवस्थित हिमालपारीको जिल्ला हो। धौलागिरी र निलगिरी दुई अग्ला हिमशिखरहरुको बिचमा अवस्थित यो जिल्ला कागवेनी, मुक्तिनाथ मन्दिर, दामोदरकुण्ड हिन्दू र बौद्ध धर्मावलम्वीहरुको पावन भूमी, पवित्र कृष्ण गण्डकी प्रवाहित हुने प्रकृतिको अनुपम दृश्य भएको, पर्यटनका लागि मनमोहक एवं सुन्दर रहेको छ। मुख्य गरि थकाली, लोवा र गुरुङ समुदायको वसोवास रहेको यस जिल्लाका बहुसंख्यक मानिसहरु बौद्ध धर्म मान्दछन् । परापूर्व कालमा नेपाल तिब्बत बिचको व्यापारिक मूख्य नाका रहेको यो क्षेत्रको सभ्यता पुरातात्विक उत्खननबाट समेत ३००० वर्ष भन्दा पुरानो रहेको पुष्टि हुन आएको छ । प्रकृति र संस्कृतिको धनी मुस्ताङ जिल्ला पर्यटकिय तथा धार्मिक दुष्टिकोणले जति प्रसिद्ध छ त्यतिकै जैबिक बिविधता र जडिबुटिको लागि प्रसिद्ध छ ।

१.१ जिल्लाको भौगोलिक तथा भौतिक स्थिति

जिल्ला : मुस्ताङ
जिल्ला सदरमुकाम : जोमसोम
गाउँपालिका: ५
निर्वाचन क्षेत्र : १
प्रदेश: गण्डकी प्रदेश
अक्षांश :२८°२२' देखि २९°०५' उत्तरी अक्षांश
देशान्तर :८३°३०' देखि ८४°१५' पूर्वी देशान्तर
क्षेत्रफल :३५७३ वर्ग कि.मी.
उंचाई : समुन्द्र सतहबाटन्यूनतम २००० मिटर देखि ८१६७ मिटर
तापक्रम : अधिकतम तापक्रम २६° से. (आषाढ देखि भाद्र सम्म),न्यूनतम तापक्रम-१९° से. (मार्ग देखि फाल्गुण सम्म)
वर्षा : अधिकतम १८४ मि.मि.
हिमपात : हिउँदे समयमा कार्तिकदेखि चैत्र महिनासम्म
जिल्ला सिमाना : पुर्व - मनाङ पश्चिम - डोल्पा उत्तर - चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत दक्षिण - म्याग्दी

मुस्ताङ जिल्लाको नक्सा

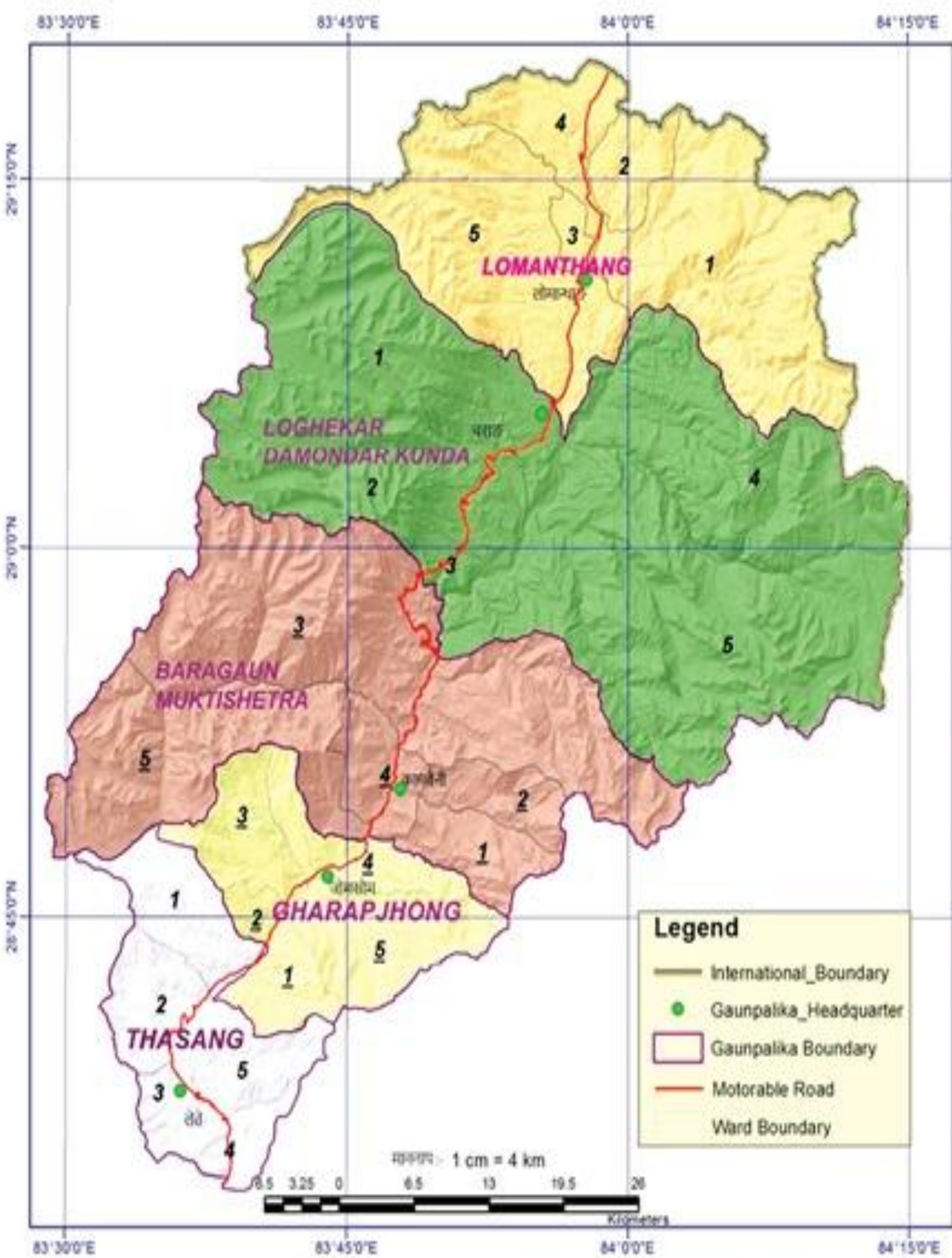

यो नक्सा स्थानिय तह पुनर्संरचना प्राविधिक सहयोग समिति मुस्ताङले मुस्ताङ जिल्लाका गाउँपालिकाहरुको सिमांकन देखाउने प्रयोजनका लागी मात्र तयार गरिएको हो। यो नक्सा तयार गर्दा जिल्ला स्तरिय परामर्श कार्यशालाबाट प्राप्त सुझावहरु को आधारमा तयार गरिएको हो।

१.२ प्राकृतिक स्वरुप

मुस्ताङ जिल्ला हिमालपारिको जिल्लाको रुपमा चिनिन्छ । यस जिल्लालाई उपल्लो रतल्लो मुस्ताङ दुई भागमा विभाजन गरिएको पाईन्छ ।

(क) उपल्लो मुस्ताङ

कागवेनी भन्दा माथिको वा उत्तरतिर रहेको भागलाई उपल्लो मुस्ताङ भन्ने गरिन्छ । यस क्षेत्रलाई लो-क्षेत्र पनि भनिन्छ । लो-क्षेत्रमा २ वटा गाउँपालिका लोमन्थाङ र लो-घेकर दामोदर कुण्ड पर्दछन् । यो जिल्ला अधिकांश पहाडै पहाड र केही भाग हिमालले घेरिएको छ । यस जिल्लाको प्राकृतिक स्वरुप दक्षिणबाट उत्तरतर्फ उँचाई बढ्दै गएको पाईन्छ ।

(ख) तल्लो मुस्ताङ

साविक छुसाङ गा.वि.स. बाहेक दक्षिणमा रहेको भागलाई तल्लो मुस्ताङ भन्नेगरिन्छ । तल्लो मुस्ताङमा ३ वटा गाउँपालिका वारागुङ मुक्तिक्षेत्र, घरपझोङ र थासाङ पर्दछन् । जिल्ला सदरमुकाम जोमसोम बजार कालीगण्डकीको तिरमा रहेको छ । कालीगण्डकी यस जिल्लाको बिच भाग भएर बहेको छ ।अधिकांश पहाडै-पहाड भएतापनि उचाई घट्दै गएको भूमि भएकोले कहि सिमसार, वनजंगल एवं तालहरु समेत रहेको भूभाग छ।

१.३ हावापानी

मुस्ताङ जिल्लाउच्च हिमश्रृंखलाको पृष्ठ भागमा पर्ने भएको हुँदा यहाँ कम वर्षा हुने गर्दछ । जिल्लाको उँचाईको अवस्थितिले गर्दा यहाँ चिसो हावापानी पाईन्छ । जिल्लाको हावापानीलाई निम्न प्रकारमा विभाजन गर्न सकिन्छ ।

(क) समशितोष्ण चिसो हावापानी

घाँसादेखि जिल्ला सदरमुकाम जोमसोमसम्मको तल्लो भेगमा प्रायजसो समशितोष्ण चिसो हावापानी पाईन्छ । यस क्षेत्रमा केही मात्रामा पानी पर्दछ। जिल्लाको २००० मिटरदेखि ३०००मिटर सम्मको उचाईमा रहेका क्षेत्रहरुमा यस किसिमको हावापानी सहजै पाईन्छ ।

(ख) चिसो लेकाली हावापानी

सदरमुकामदेखि उत्तरी भेगमा ३००० मिटरको उँचाईदेखि ५०००मिटर सम्मको उँचाईमा चिसो लेकाली हावापानी पाईन्छ । यस क्षेत्रमा न्यून मात्रामा वर्षा हुने गर्दछ । हिउँदमाउच्च हिमपातका कारण आवतजावत गर्न कठिनाइ रहन्छ ।

(ग) उच्च हिमाली हावापानी

५००० मिटर भन्दा माथि सधैं हिउले ढाकिरहने भएकोले यस क्षेत्रमा उच्च हिमाली हावापानी पाईन्छ । जिल्लाको भौगोलिक बनावट दक्षिणबाट उत्तर फैलिएको हुदा क्रमश दक्षिणबाट उत्तर तर्फ तापक्रम घट्दै गएको पाईन्छ । हिउँदमाउच्च हिमपातका कारण आवतजावत गर्न कठिनाइ रहन्छ ।

१.४ वनस्पती तथा बन्यजन्तु

मुस्ताङ जिल्लाको उपल्लो मुस्ताङको उत्तरी भेगमा वर्षा कम हुने र सुख्खा हावापानी हुनाले कम मात्रामा वनस्पति पाइन्छ । मरुभूमी प्रकृतिको उत्तरी भेगमा काँडेदार झाडी बढी मात्रामा पाईन्छ। कूल भू-भागको ३.५% भाग मात्र वनजङ्गलले ढाकेको छ । यस भेगमा फूल फूल्ने र नफुल्ने दुवै प्रकारका विरुवाहरु भएको घाँसे मैदान छ । जसले गर्दा यस भेगमा मानिसहरुले भेंडा, बाख्रा, चौंरी जस्ता पशुहरु पाल्ने गर्दछन् । यस भेगमा भोटेपिपल र बैंसका रुखहरु कतै कतै पाईन्छन् भने ५००० मीटरभन्दा माथि बाह्रै महिना हिउँ जम्ने हुनाले वनस्पति पाईंदैन । यो क्षेत्रमा वनस्पतिका रुपमा काई र लेउ मात्र पाईन्छन् ।

जिल्लाका दक्षिणी भेगमा उत्तरी भेगको तुलनामा बढी वर्षा हुने हुनाले यस क्षेत्रमा सदावहार कोणधारी वनस्पति पाईन्छन् । मुस्ताङमा पाइने बन्यजन्तुहरुमा नाउर, खरायो, हिउँ चितुवा,

कस्तुरी मृग आदि हुन् भने चराचुरुङ्गीहरुमा राष्ट्रिय पंछी डाँफे,मुनाल, च्याँखुरा, कालिज जस्ता चराहरु पाईन्छन् ।

१.५ माटो

मुस्ताङ जिल्लाको दक्षिणी भेगका ३ गाउँपालिकाहरुमा कालो रङ्गको बलौटे दोमट खालको माटो पाईन्छ भने उपल्लो मुस्ताङका २ गाउँपालिकाहरुमा खैरो रङ्ग र क्षारिय किसिमको माटो पाईन्छ । समष्टिगत रुपमा यस जिल्लामा अत्यधिक चुन पाईने हुनाले जिल्लाभरको माटो नै हल्का रुपमा क्षारिय किसिमको छ । छुसाङमा नुन खानी, चराङ र घमीमा रहेको रातो पहाड, दामोदर कुण्ड जाँदा बाटोमा पर्ने ध्ये खोलाका शालिग्राम शिलाहरुको आ-आफ्नै विशेषता छ ।

१.६ प्राकृतिक सम्पदा

(क) नदिनाला

उत्तरी सीमाक्षेत्रबाट जिल्लाको मध्ये भाग हुँदै बग्ने कालीगण्डकी यस जिल्लाको प्रमुख नदी हो । यस बाहेक न्हुछु खोला, मार्छे खोला, छोसेर खोला, ध्ये खोला, काग खोला, नर्सिंङ खोला, पाण्डा खोला, स्याङ खोला, मार्फा खोला, कोवाङ्ग खोला, थापाखोला,बोक्सी खोला,लेते खोला प्रमुख रुपमा रहेका छन् ।

(ख) तालतलैया

यस जिल्लाका तालहरुमा हिन्दूहरुको प्रसिद्ध तिर्थस्थलको रुपमा रहेको कालीगण्डकीको उद्‌गमस्थल दामोदर कुण्ड हो । जुन करिब १६४५० फिटको उँचाईमा अवस्थित छ । यस बाहेक घरपझोङ गाउँपालिकामा ढुम्बा ताल, थासाङ गाउँपालिकामा टिटि ताल, सेकोङ ताल र भुतर्छो ताल र लोमन्थाङ गाउँपालिकामा छयोपेमा ताल तथा म्याग्दीको सीमानामा अवस्थित कालीवराह ताल, पिली वराह ताल र सेती वराह ताल प्रमुख हुन् ।

(ग) हिमाल

यस जिल्लामा थुप्रै हिमशिखरहरु अवस्थित छन् । ती मध्ये केही प्रमुख हिमशिखरहरु देहाय बमोजिम छन् :

- धौलागिरी :- ८१७६ मिटर ।
- निलगिरी :- ७०६० मिटर ।
- टुकुचे :- ६०१३ मिटर ।

(घ) खनिज पदार्थ

वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका अन्तर्गत पर्ने नर्सिंङ खोलाको नुनखानी ३ दशक अगाडिसम्म सञ्चालनमा रहेको थियो । हाल त्यो नुनखानी बन्द अवस्थामा रहेको छ । घरपझोङ गाउँपालिकामा कोईला खानी भएको अनुमान छ । मुक्तिनाथ क्षेत्रमा भएको ज्वालामाई मन्दिरमा बलिरहेको आगो देख्दा त्यहाँ ग्याँसको खानी हुनसक्ने देखिन्छ ।साथै जिल्लाको लोमन्थाङ्ग गाउंपालिकामा युरेनियमको खानी रहेको अनुमान समेत गर्न सकिन्छ । जिल्लामा बिभिन्न खनिज पदार्थको संभावना भनिएता पनि यस तर्फ खोज भने हुन सकेको छैन ।

(ङ) वनजङ्गल

ठण्डा हावापानी, ज्यादै कम वर्षा हुने भएकोले यस जिल्लामा घना वन जङ्गल देखिंदैन । उत्तरी भेगमा केवल काँडेदार झाडी जस्तो बुट्यानहरु मात्र यत्रतत्र देखिन्छन् । घाँसको मैदान बढी देखिन्छन्। दक्षिणी भेगमा उत्तरी भेगको तुलनामा बढी वर्षा हुन्छ । जसले गर्दा केही अग्ला र चुच्चो परेका कोंणधारी सदावहार वनस्पति पाईन्छ ।

१.७ राजनैतिक विभाजन

मुस्ताङ जिल्लालाई राजनैतिक हिसाबले निम्न पाँचबटा गाउँपालिका,दुईबटा प्रदेश र एकवटा संघीय निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन गरिएको छ । गाउँपालिकाहरु थासाङ, घरपझोङ, वारागुङ मुक्तिक्षेत्र, लो-घेकर दामोदर कुण्ड र लोमन्थाङ हुन । लो-घेकर दामोदर कुण्ड र लोमन्थाङलाई

प्रदेश (क) थासाङ घरपभोङ र वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिकालाई प्रदेश (ख) प्रदेशहरुमा विभाजन गरिएको छ ।

१.८. जनसांख्यिक विवरण

- **भौगोलिक प्रदेश अनुसारको जनसंख्या विवरण**

  मुस्ताङ जिल्लामापुरुष ७,०९३ र महिला ६,३५९ गरी कूल जनसंख्या १३,४५२ रहेको देखिन्छ (२०६८ सालको जनगणना) । यस जिल्लाको जनसंख्या बृद्धि दर-०.०१ प्रतिशत रहेको छ । भौतिक सुविधाको खोजिमा जिल्ला बाहिर जाने प्रबृत्ति बढ्दो क्रममा हुनु र बैदेशिक रोजगार सेवाबाट फर्किएपछि सुविधायुक्त स्थानहरुमा बसोवास गर्ने क्रम बढ्दो रुपमा भएकोले जनसंख्या घट्दो क्रममा रहेको पाईन्छ ।

- **.धर्म अनुसारको जनसंख्या विवरण**

सि.नं.	धर्म	प्रतिशत
१.	बौद्ध	६०.१७%
२.	हिन्दु	३७.४६%
३.	मुस्लिम	०.०२%
४.	क्रिश्चियन	१.१३%
५.	अन्य	१.१०%
	जम्मा	**१००%**

श्रोत: जनगणना २०६८

- **जातिगत जनसंख्या विवरण**

  मुस्ताङ जिल्लामा लोवा, बाह्र गाउँले गुरुङ र थकाली जातिहरुको बाहुल्यता रहेको पाईन्छ । अन्य प्रमुख जातिहरुमा कामी, दमै र मगर रहेका छन् । मुस्ताङ जिल्लाको जातिगत जनसंख्या विवरण निम्नानुसार छन् ।

सि.नं	जातजाति	प्रतिशत
	कूल जनसंख्या १३,४५२	
१.	गुरुङ	२१.४४ %
२.	थकाली	१८.८४ %
३.	ल्होवा	१८.६७ %
४.	मगर	८.३४ %
५.	कामी	८.०६%
६.	क्षेत्री	७.१३%
७.	दमाई	४.०५ %
८.	ब्राम्हण	३.६७%
९.	तामाङ	२.२६%
१०.	नेवार	०.९८%
	जम्मा	**१००%**

- **भाषागत जनसंख्या विवरण**

  मुस्ताङ जिल्लालाई तल्लो र उपल्लो मुस्ताङ गरी मुख्यतया २ भागमा बाँडिएकोले प्रमुख भाषाहरु पनि ठाउँ अनुसार फरक फरक देखिन्छ । उपल्लो मुस्ताङमा अधिकांश बासिन्दाहरु गुरुङ र विष्ट जातिको भएका हुनाले उनीहरु तिब्बतियन भाषा बोल्दछन् ।

साथै तल्लो मुस्ताङमा अधिकांश बासिन्दाहरु थकाली जातिका भएको हुनाले उनीहरुले पनि आफ्नै थकाली भाषा प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ । तल्लो र उपल्लो मुस्ताङका अधिकांश बासिन्दाहरुले नेपाली भाषालाई सम्पर्क भाषाको रुपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ । यसका अतिरिक्त तल्लो मुस्ताङ घरपभ्mोङ गाउँपालिका देखि तलका गा.पा.हरुमा बसोवास गर्ने अन्य जातजातिहरुले आ-आफ्नै भाषा प्रयोग गर्ने गर्दछन् ।

यस जिल्लामा बोलिने भाषाहरु निम्न रहेका छन्

सि.नं.	भाषा	प्रतिशत	कै.
१.	नेपाली	४०.३३	
२.	ल्होवा	२१.७१	
३.	गुरुङ्ग	१९.३७	
४.	थकाली	१२.१४	
५.	मगर	२.३४	

(श्रोत :- जनगणना २०६८)

१.९. शिक्षा

गुम्बा र बिहारद्वारा धार्मिक (लामा) शिक्षा प्रदान गर्दै आएको यस जिल्लामा वि.स. २००७ सालमा हालको थासाङ गाउँपालिकामा ज्ञानोदय प्रा.वि.को स्थापना पश्चात शिक्षाको संस्थागत विकास हुँदै आएको पाईन्छ । यस जिल्लामा कूल साक्षर जनसंख्या९६.५८ प्रतिशत छ ।

हालसम्म यस जिल्लामा सञ्चालित विद्यालयको संख्या देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.सं.	विद्यालय	सामुदायिक/सरकारी	संस्थागत/निजी	जम्मा	कै.
१.	माध्यमिक	७	१	८	
२.	आधारभूत (कक्षा १-८)	७	१	८	
३.	आधारभूत (कक्षा १-५)	४२	३	४५	
४.	बालविकास केन्द्र	४९	४	५३	
५.	गुम्बा बिद्यालय	८	०	८	
६.	धौलागिरी प्राविधिक शिक्षालय	१	०	१	
७.	उच्च शिखर शिक्षालय, नेपाली सेना	१	०	१	
८.	११/१२ सञ्चालित बिद्यालय	४	०	४	
९.	क्याम्पस	१	०	१	संचालन

१.१० स्वास्थ्य

आ.व. २०७६/०७७ को जिल्लाको आधारभूत स्वास्थ्य सम्वन्धी विवरण निम्नानुसार रहेको छ

सि.नं.	विवरण	एकाई	२०७६/०७७ सम्मको उपलब्धि	कैफियत
१.	जिल्ला अस्पताल	संख्या	१ (१५शैया)	
२.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	संख्या	१	लेते
३.	स्वास्थ्य चौकी	संख्या	१५	

४.	आयुर्वेदिक औषधालय	संख्या	३	जोमसोम, कागवेनी र लोमन्थाङ
५.	डाक्टर	संख्या	६ जना	
६.	स्टाफ नर्स	संख्या	२ जना	
७.	नर्स/अ.न.मि.	संख्या	२३ जना	
८.	अ.हे.व./हे.व.	संख्या	२० जना	
९.	कविराज/बैद्य	संख्या	२+३ = ५ जना	
१०.	प्रति डाक्टर लाभान्वित जनसंख्या	संख्या	१९००	जिल्ला अस्पतालको रेकर्ड अनुसार

१.११ खानेपानी

मुस्ताङ एक हिमाली जिल्ला भएकोले मूख्य रुपमा यस जिल्लामा पाईप प्रणालीद्वारा नै खानेपानी आपूर्ति भईरहेको छ । यस जिल्लाको कूल जनसंख्या १३,४५२ मध्ये ९०% जनसंख्याले पाईप प्रणालीद्वारा खानेपानी सेवा उपभोग गरिरहेका छन् ।

१.१२ विकासका पूर्वाधारहरु

जिल्लाको विकासको लागि पूर्वाधारले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ । यस अन्तर्गत सडकतथा हवाइ यातायात, हुलाक, दुर सञ्चार, रेडियो, पत्र-पत्रिका र विद्युत प्रमुख रुपमा आउँछन् ।

क. यातायात

यातायातको विकास भई नसकेकोले यहाँको जनजीवन तुलनात्मक रुपमा कठिन र विकास निर्माणका कार्यक्रमहरु समेत बढी लागतमुखी हुन पुगेका छन् । जोमसोमलाई सडक यातायतले जोड्न वेनी-जोमसोम सडकको पहुच मार्ग खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । उपरोक्त मार्ग २ लेनको कालोपत्रे हुने गरी प्रक्रिया अघि बढी सकेको छ । साथै आगामी २ वर्ष भित्र जोमसोम देखि कोरालासम्म २ लेन नाली सहित ग्राभेलिङ गर्ने कार्य शुरु भएको छ ।
जिल्ला सदरमुकाम जोमसोममा एकमात्र पक्की विमानस्थल रहेको छ । उक्त विमानस्थल २०५७ सालमा पक्की भएको हो । सुमिटएअरलाईन्स र तारा एअरलाईन्स साथै हेलिकप्टरले जोमसोम देखि पोखरासम्म हवाई सेवा प्रदान गरिरहेका छन् । पोखरा-मुक्तिनाथ रुटमा समेत तिर्थयात्रीका लागि हेलिकप्टर सेवाले सहयोग पु¥याई आएको छ ।

यस बाहेक जिल्लामा यातायातको साधनको रुपमा घोडा रहेका छन् । मालसमान ओसार पसारमा भरिया, गधा, खच्चड, आदिको प्रयोग भईरहेको छ । हाल यस जिल्लाको तल्लो भागमाजिप तथा बस जस्ता सार्वजनिक सवारी साधनहरु संचालनमा रहेका छन । माथिल्लो मुस्ताङको लोमन्थाङमा समेत जीप सेवा संचालन रहेको छ । म्याग्दी जिल्लाको बेनीदेखि मुस्ताङ जिल्लाका जोमसोमसम्म कालो पत्रे र जोसमोमदेखि कोरालासम्म ग्राभेलको लागि बोलपत्र भै काम भइरहेको छ ।

ख. सञ्चार

➢ **हुलाक**

हुलाक सेवाबाट यस जिल्लाका सम्पूर्ण गा.पा.हरुमा सेवा विस्तार गर्ने कार्य भईसकेको छ । जिल्लामा जिल्ला हुलाक कार्यालय १, ईलाका हुलाक कार्यालय ८, अतिरिक्त हुलाक ७, समेत कार्यरत रहेका छन ।

➢ **दुरसञ्चार**

यस जिल्लामा सदरमुकाम र अन्य गा.पा.हरुमा टेलिफोन तथा मोवाइल साथै इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराईएको छ । यस जिल्लाका ५ वटै गा.पा.मा १/१ सेट भि-स्याट लाईन जडान गरी सेवा सञ्चालन भएकोमा हाल ति लाईनहरु परिवर्तन गरी जिल्लाका सबै गा.पा.मा मोवाईल सेवा उपलब्ध गराईएको छ ।

नेपाल टेलिकमको जोमसोम स्थित दूर सञ्चार कार्यालयमा पोखरा पार्दी, तान्चोक, घोडेपानी, न्यूलाके, ओल्डलार्के ढाल्केडाँडा रिपिटर टावार हुदै जोमसोम कार्यालयसम्म Side Microwave Radioजडान गरी मुस्ताङ जिल्लाको लेते, घासाँदेखि मुक्तिनाथसम्मको मोबाइल सेवा संचालन गरिएकोछ । Satellite प्रणाली अन्तर्गत NGN Systemबाट अप्टीकल फाइबर र माइक्रोवेभ लिकंबाट टेलिफोन तथा मोवाइल सेवा सञ्चालन भईरहेको छ ।

➢ **रेडियो**

यस जिल्लामा सामूदायिक रेडियो मुस्ताङ Radio (98.8 Mhz.) संचालनमा रहेको छ । रेडियो नेपाल जिल्लाको सबै भागमा र अन्य छिमेकी जिल्लाहरुको कुनै-कुनै भागमा सुन्न सकिन्छ ।

➢ **पत्र-पत्रिका**

यस जिल्लामा हालसम्म हिमालपारीको आवाज र मुस्ताङ साप्ताहिक पत्रिकाको दर्ता भई प्रकाशन भएको छ भने विभिन्न निकायहरुले जिल्लाका समाचारहरु सङ्कलन गरी सम्वद्ध संस्थामा सम्प्रेषण गर्ने गरेको पाईन्छ ।

➢ **टेलिभिजन**

सदरमुकाम र अन्य स्थानमा केबुल, Dish home बाट स्वदेशी र केही विदेशी TV Channelहरु हेर्न सकिन्छ ।

➢ **इन्टरनेट**

जिल्ला समन्वय समिति र नेपाल वायरलेस नेटवर्कको संयुक्त प्रयासमा यस जिल्लाका लेतेदेखि मुक्तिनाथसम्मका ३ वटा गा.पा.हरुमा मुस्ताङ वायरलेस नेटवर्कको माध्यमबाट Internet सेवा संचालनमा रहेको छ । जिल्लाको सदरमुकाम स्थित सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयहरु र व्यक्तिगत रुपमा समेत वायरलेस र दुरसंचार संस्थानको ADSL सेवा जडान भएकोमा हाल ADSL सेवा परिवर्तन भई FTTH सेवा सुरु भएको छ । जिल्ला प्रशासन कार्यालयको E-Mail Address:-daomustang@gmail.com, daomustang@moha.gov.np र नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा मुस्ताङको nrcsmustang@gmail.com समेत संचालनमा रहेको छ ।

➢ **विद्युत**

मुस्ताङ जिल्लामा रहेको साना तथा लघु जलविद्युत केन्द्रहरु मार्फत विद्युतको सेवा संचालन हुदै आईरहेका छन् । यस जिल्लाको विद्युतीकरणको इतिहास र अवस्थालाई हेर्दा जोमसोम सा.ज.वि.केन्द्र २०३४ साल असोज १३ गते कार्यालय स्थापना भई आ.व. २०३४/०३५ मा २४० कि.वा. क्षमताको आयोजना सञ्चालनमा आएको पाइन्छ । यस बाहेक २०३९ साल फागुन ७ गतेबाट साविक कोबाङ, टुकुचे, मार्फा र जोमसोम गा.वि.स.मा विद्युत वितरण कार्य शुरु भएको देखिन्छ ।

त्यस्तै गरी २०६५ साल मार्ग २० गतेबाट साविक कागवेनी गा.वि.स.मा विद्युत वितरण कार्य शुरु भयो भने २०६१ साल चैत्र १० गतेबाट साविक मुक्तिनाथ गा.वि.स.मा विद्युत वितरण कार्य शुरु भई २०६३/१२/०२ देखि साविक टुकुचे गा.वि.स. समेत चोखोपानी विद्युत केन्द्रको विद्युत प्रशारणमा आवद्ध भएको छ । हाल यस जिल्लामा निलगिरी सहकारी संस्था मार्फत टुकुचे, मार्फा, जोमसोम, कोवाङ्ग, कागवेनी (शाङ्ता बाहेक), छुसाङ, घमी, चराङ, फ्रोङ र मुक्तिनाथ गरी साविक १० गा.वि.स.मा विद्युत वितरणको कार्य भैरहेको छ ।

➢ **केन्द्रिय विद्युत प्रसारण लाईन (तातोपानी सा.ज.वि.केन्द्र)**

तातोपानी लार्जुङ शाखाले साविक लेते र कुन्जो गरी २ गा.वि.स.र जोमसोम लगायतका अन्य गा.वि.स.हरुमा समेत विद्युत वितरण गर्ने कार्य गरिरहेको छ ।

१.१३ बजार अवस्था

पर्यटकीय जिल्ला मुस्ताङमा व्यापारिक प्रयोजनको लागि जिल्ला सदरमुकाम जोमसोमले महत्वपूर्ण स्थान ओगटेको छ । लेते, कोवाङ, कुन्जो, टुकुचे, मार्फा, जोमसोम, कागवेनी, मुक्तिनाथ, छुसाङ हुँदै लोमन्थाङ छोसेरसम्मका स्थानहरुमा खुद्रा पसलहरु, होटलहरु संचालनमा आएका देखिन्छन् । विशेष गरी दैनिक उपभोगका समानहरुमा खाद्यान्न, लत्ताकपडा पाइन्छन् । यी सामाग्रीहरुमा चामल, दाल, तेल, नुन, चिनी, सावुन, मसला र भाँडाकुँडा प्रमुख रुपमा पर्दछन् । स्थानीय व्यापारीहरुको आर्थिक हैसियत अनुसार यी सामाग्रीहरु ट्याक्टर, ट्रक, बस तथा जीप र हवाई मार्गबाट ढुवानी गरी ल्याउने गरिन्छ । निकासी हुने प्रमुख बस्तुहरुमा ऊन, पशिमना, भेंडा च्याङ्ग्रा, जडिबुटी, स्याउ, खुर्पानी र स्थानीय फलफूलबाट उत्पादित ब्राण्डी, डालेचुक (शिवकथ्रोन) जुस प्रमुख छन् ।

१.१४. कृषि

- **भूमिको अवस्था**

खेतियोग्य जमीन	-	३६३९.५८	हेक्टर
खेति भईरहेको जमीन	-	२८९२.६३	हेक्टर
सिञ्चित जग्गाको क्षेत्रफल	-	२३०५.३९	हेक्टर
सिञ्चित हुन बाँकी क्षेत्रफल	-	५६८.३९	हेक्टर
वनजङ्गलले ढाकेको क्षेत्रफल	-	१२३२४	हेक्टर
चरन क्षेत्र	-	१४७६७९	हेक्टर
हिउँले ढाकेको क्षेत्रफल	-	३०५९१	हेक्टर
तालले ढाकेको क्षेत्रफल	-	९२	हेक्टर
आवासले ढाकेको क्षेत्रफल	-	३२०	प.हेक्टर
अन्य क्षेत्रले ढाकेको क्षेत्रफल	-	१८७३९.४२	हेक्टर
जिल्लाको कूल जनसंख्या	-	१३४५९ (२०६८ अनुसार)	जना
कूल क्षेत्रफल	-	३६३९५८	हेक्टर
जिल्लाको लागि कूल आवश्यक खाद्यान्न	-	२९३०.६	मे.टन
जिल्लाको कूल बार्षिक उत्पादित	-	१८२९.७१	मे.टनखाद्यान्न
जिल्लाको लागि न्यून खाद्यान्न	-	११००.८७	मे.टन
खाना पुग्ने अवधी	-	७ महिना १९ दिन	
प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष आवश्यक	-	२०१	के.जी. खाद्यान्न

जिल्लामा नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडबाट सहुलियत दरको चामल र आयोडिनयुक्त नुन जिल्लाको सबै भागमा बिक्रीवितरण गर्ने गरिएको छ ।

- **वन व्यवस्थापन**

राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष, अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजनालाई मुस्ताङ जिल्लाको सम्पूर्ण प्राकृतिक श्रोतहरु व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५३ ले प्रदान गरेको छ । जस अनुसार राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष, अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना ईलाका संरक्षण कार्यालय, जोमसोम र लोमन्थाङले यस जिल्लाको प्राकृतिक श्रोतको व्यवस्थापन गर्ने जिम्मेवारी लिएको छ । उपल्लो मुस्ताङको साविक७ वटा गा.वि.स.हरु छुसाङ, घमी, सुर्खाङ, चराङ, लोमन्थाङ, छोसेर र छोन्हुप ईलाका संरक्षण कार्यालय लोमन्थाङ र तल्लो मुस्ताङको साविक ९ वटा गा.वि.स.हरु कुन्जो, लेते, कोवाङ, टुकुचे, मार्फा, जोमसोम, कागवेनी, मुक्तिनाथ र झोङ

ईलाका संरक्षण कार्यालय जोमसोमले संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, वन व्यवस्थापन उप-समिति तथा चरन क्षेत्र व्यवस्थापन उप-समिति मार्फत सम्पूर्ण प्राकृतिक श्रोतहरुको व्यवस्थापन गर्नका लागि समिति गठन गरी व्यवस्थापनको जिम्मेवारी लिएको छ ।

१.१५संस्कृति

- **सांस्कृतिक तथा धार्मिक स्थलहरु**

(क) मुक्तिनाथ (ख) ज्वालामाई (ग) पाताल गङ्गा (घ) नरसिंह गुम्बा (ङ) गुम्बासम्व
(च) कागवेनी (छ) दामोदर कुण्ड (ज) चुम्सी गुम्बा (ञ) घार गुम्बा

विभिन्न गा.पा.हरुमा अवस्थित गुम्बाहरु

सि.नं	गाउँपालिका	गुम्बाको नाम
१.	थासाङ गाउँपालिका	ताग्लुङ गुम्बा
		थुवुमे लेते, घाँसा गुम्बा
		कोवाङ गुम्बा, नाकुङ, नर्साङ गुम्बा, ल्हाखाङ, कङ्ग्यूर, सौरु, लार्जुङ
		नयाँ टुकुचे गुम्बा, रानी गुम्बा, क्युपर गुम्बा
२.	घरपझोङ	स्याङ ध्युत गुम्बा, स्याङको नयाँ गुम्बा, समेलिङ गुम्बा, छैरो, मुस्ताङ इको म्यूजियम
		कुण्डलिङ झोयम्बो गुम्बा, झोग्मो तथा कुछकतरम्ङा, ढुम्वा गुम्बा, ठिनी गुम्बा
३.	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र	कामछोङ्गी गुम्बा, तिरी गुम्बा
		लुप्राक गुम्बा, झारकोट क्ष्योदेन गुम्बा, झारकोट गुम्बा, छिमि मुक्तिनाथ गुम्बा, घर गुम्बा मुक्तिनाथ मन्दिर
		छैङ्गुर गुम्वा, झोङ सोदा गुम्बा
		यई गुम्म गुम्बा, छुरु गुम्बा, छाङ गुम्बा, छोक्यप ग्राम गुम्बा, तेताङ गुम्बा
४.	लो घेकर दामोदर कुण्ड	घिलिङ टसि गुम्बा, प्रेमी चोङ गुम्बा
		चराङ क्ष्योदी गुम्बा, लोकाहेवा गुम्बा
		लुरी गुम्बा, छोम्नङ धो गुम्बा घार गुम्बा
५.	लोमन्थाङ	भ्याम्वा गुम्बा, थुक्तेन गुम्बा, मल्याङटोदी गुम्बा, क्ष्योदे गुम्बा
		घरु गुम्बा, डिह गुम्बा, फुवा गुम्बा
		नाम्ग्याल गुम्बा

१.१६ जिल्लामा रहेका हेलिप्याडको विबरण

सि.नं.	स्थानिय तह	हेली प्याड संख्या	रहेको स्थान	कै.
१	घरपझोङ गा.पा.३	३	स.प्र.बल.नं.३३ गुल्म हे.क्वा.मुस्ताङ	
			जोमसोम एयरपोर्ट	
			नेपालीसेनाको गण भित्र	
२	थासाङ गा.पा.२	१	न्याउरीकोट	
३	थासाङ गा.पा.४	१	घाँसा	
४	थासाङ गा.पा.३	२	लेते स्वास्थ्य चौकीको खुल्ला चौर	
			धौलागिरी प्राबिधिक शिक्षालयको कम्पाउन्ड	
५	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र	१	मुक्तिनाथ	

	गा.पा.१			
६	लोमान्थाङ गा.पा.५	२	लोमान्थाङको रोयल रिसोर्टको कम्पाउन्ड थुर्लुङफाटमा रहेको नेपाल आर्मीको कम्पाउन्ड भित्र	

१.१७ मुस्ताङ्ग जिल्लाको प्रकोप पूर्व तयारीका लागि उपलब्ध निकायगत श्रोत र साधनको विवरण

क.स.	कार्यालय	सामाग्रीको प्रकार	सामाग्रीको नाम तथा परिणाम	भएको स्थान	कै.
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गैर खाद्य सामग्री	१) त्रिपाल : २० थान २) कम्वल : ४६ थान ३) घरेलु साडीः २५ थान ४) कपडा क) जिन : १०मि ख) खैरो जिन : २६ थान ग) कालो जिन : १ रोल ३३ मि घ) रातो जिन : २२थान ङ) प्याजी जिन : २ थान ५) प्राथमिक उपचार बाकस : १ वटा ६) स्टेचर : ३ थान ७) नाइलनको डोरी : २५ वटा ८) बाल्टीन (प्लाष्टिक) २४ वटा ९) भाडा सेट(आल्मुनियम) : २७ सेट १०) ओडने (प्लाष्टिक) : ११ पिस ११) जकेट :४६ वटा १२) लाश बेर्ने प्लाष्टिक :८ थान १३) एम्बुलेन्सः ५ १४) विपत राहत कोषः१,१९,००६/९८ १५) फेमिली टेन्टः- ९ थान	गोदाम, भण्डारण स्थान :जोमसोम लेते, टुकुचे, कुन्जो, घमी, कागवेनी, मुक्तिनाथ र कोवाङ	जिल्लामा रहेको ४ वटा एम्बुलेन्स मध्ये जोमसोम कागवेनी र घमी स्वास्थ्य चौकी एम्बुलेन्स संचालनमा नरहेको ।
२	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कं. लि.	खाद्यसामग्री	चामल : ५० क्वीन्टल	जोमसोम	
३	साल्ट ट्रेडिङ लि.	खाद्यसामग्री	नून : २०७ क्वीन्टल		
४	उद्योग वाणिज्य संघ	खाद्यसामग्री	चिउरा १५० के.जि. चाउचाउ ७५० कार्टुन भुजा ३५० के.जि. आटा/मैदा १०० क्वीन्टल	जोमसोम	
५	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य सेवाका सम्पूर्ण औषधी	अत्यावश्यक औषधी खरिद भएको	जोमसोम	
६	जिल्ला समन्वय समिति	गैर खाद्य सामग्री	ग्याविन बक्सः- १०० बाकस खानेपानी पाइप :-१००० मिटर (विविध साइजका) हाते औजार, गैची, बेल्चा,डोरीः- आवश्यकतानुसार उपलब्ध गराउन सकिने	जोमसोम	
७	ACAP/ CAMCs		वन डढेलो नियन्त्रणसँग सम्वन्धित सामाग्री	जोमसोम, मार्फा, टुकुचे, कोवाङ, लेते,	

				कुञ्जो	
८	डिभिजन वन कर्यालय	गैर खाद्य सामाग्री	Fire Swatter-10 pcs Fire Rack - 10 pcs Jump Suit -10 pcs Helmat - 10 pcs Gloves - 10 Pair First Aid Kit - 3 Set Shovel - 10 pcs	जोमसोम	
९	उच्च शिखर शिक्षालय, नेपाली सेना	सामाग्रीहरु	क्याराविनर १०० गोटा रक पिटोनस ५० गोटा जुमर ५ गोटा हेल्मेट ११ गोटा एभ्लाञ्च रड १ गोटा स्ट्राप बेल्ट १५ गोटा क्राम्पोन्स २० गोटा प्रोसिककर्ड ५० मिटर फिगर एट क्याराविनर १० गोटा लाईफ ज्याकेट ३ गोटा आईस पिटोनस १० गोटा पुल्ली १० गोटा लेदर पञ्जा १५ जोर रक ह्यामर १० गोटा स्कार्पा बुठ ११ जोर आईस एक्स १५ गोटा आईस ह्यामर १५ गोटा आईस बार २० गोटा रोप ५ क्वाईल एभ्लाञ्च कर्ड २ गोटा ए.भि.डि. २ गोटा ल्याडर २ गोटा पिक १५ गोटा सावेल १० गोटा आईस सावेल १० गोटा सिलिङ्ग २० गोटा जि.पि.स. २ गोटा ग्यामो ब्याग १ गोटा अक्सीजन सिलीण्डर २ गोटा बल्टी २ गोटा स्ट्रेचर १ गोटा ग्याटर १० गोटा हेड लाईट ५ गोटा स्नो गगल्स् १० गोटा	जोमसोम	

परिच्छेद दुई

२. योजनाको पृष्ठभूमि

मुस्ताङ जिल्ला बाढी, पहिरो, आगलागी, भूकम्प, चट्याङ, हिमपात, हावाहुरी जस्ता प्रकोपबाट उच्च जोखिमको अवस्थामा रहेको छ । खासगरी बाढी पहिरो तथा जलवायुजन्य प्रकोपको उच्च जोखिममा बर्षेनी रहदै आएको छ । यस प्रकारका प्रकोपजन्य घटनाका कारण गरिबीलाई झनै बढवा दिने मात्र हैन वातावरण सन्तुलन समेत खलबलिएको महसुस गरिएको छ । बाढी, पहिरो, आगलागीजस्ता प्रकोपको घटना बर्षेनी हजारौं मानिसले विनाशको हजारौं नियति भोग्नु परेको छ ।

तसर्थ प्राकृतिक श्रोत साधनको बैज्ञानिक एवम् समुचित उपयोग र दिगो व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा मानविय सम्पत्तिको संरक्षण गरी सम्भावित जोखिम न्यूनिकरणका लागी आवश्यक पूर्वतयारी र प्रभाबकारी प्रतिकार्यको लागी समयमै योजनावद्ध ढङ्गले लाग्न जरुरी छ । प्रकोपको न्यूनिकरण गर्न र प्रकोप पछि शीघ्र पुनर्लाभका लागि विशुद्ध मानवीय सहायताको खाँचो हुने हुदा सम्बद्ध सवै सरोकारवालाहरुको एकीकृत पहल र प्रयासबाट मात्र अपेक्षित उपलब्धि हासिल हुने भएकोले सोको लागि यो प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।

२.१ विपद्को संक्षिप्त स्थिती

मुस्ताङ जिल्लामा विगतमा भएका विपद्का घटनाहरुलाई विश्लेषण गर्ने हो भने हिमपात मुख्य विपद्जन्य घटनाका रुपमा रहेको छ । यसका अतिरिक्त आगलागी, चट्याङ, बाढी, पहिरो, खडेरी, हुरीबतास, असिना, महामारी रुपमा रहेको पाईन्छ । विपद् घटना संख्याको आधारमा विश्लेषण गर्दा हिमपात पहिलो स्थानमा रहेतापनि क्षतिको आधारमा पहिरो तथा बाढी पहिलो स्थानमा रहेको पाइन्छ ।

२.२ योजनाको आवश्यकता र औचित्य

विपद्जन्य घटनाहरु पूर्णरुपमा पूर्वानुमान गर्न नसकिने, आकस्मिक रुपमा घट्ने र ठूलो मात्रामा जनधनको क्षति हुन गई घर परिवार, समाज तथा समग्र राष्ट्रलाई नै आर्थिक, सामाजिक तथा राजनितिक हिसाबले नकरात्मक प्रभाब पार्ने गर्दछ । त्यस्ता घटनाको पूर्वानुमान, घटना घट्ने अवस्थालाई मनन गरी सोलाई शीघ्र रुपमा संबोधन गर्नेगरी पूर्वतयारीको स्थितीमा रहने, पुर्नस्थापना तथा पुनर्निमार्ण सम्बन्धी कार्यहरुलाई उपलब्ध स्रोतसाधनद्धारा व्यवस्थित तवरले सम्पन्न गर्दै विपद्जन्य घटनाबाट हुने र हुन सक्ने जनधनको क्षतिलाई न्यूनिकरण गरी समाजमा सुख र शान्ति कायम गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता महसुस गरिएकोछ ।

अन्तराष्ट्रिय, राष्ट्रिय तथा क्षेत्रिय नीतिगत मापदण्डका आधारमा जिल्लाको स्थान विशेषरुपमा हुनेसक्ने विपद्जन्य घटनाहरुको सम्बन्धमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुलाई दिशानिर्देश गर्दै विपद्जन्य घटनाहरुबाट जनधन तथा सार्बजनिक सम्पत्तिको क्षतीलाई न्यून गर्न योजना तर्जुमा गर्नु नै यस्को औचित्य रहेको छ ।

२.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मुख्य उद्देश्य विपद् जोखिम न्यूनीकरणका धेरै उद्देश्यहरु मध्ये मुख्य मुख्य उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन्

- ✓ जोखिम हुन सक्ने क्षेत्रको पहिचान गर्नु
- ✓ विपद् जोखिमको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्नु,
- ✓ विपद् व्यवस्थापनमा सबै सरोकारवाला निकायहरुको क्षमता पहिचान गर्नु,
- ✓ सरोकारवाला निकायहरुको क्षमता विकास गर्नु,
- ✓ स्थानीय तहका समुदाय, सबै वर्ग, क्षेत्रतथा सबै सरोकारवाला निकायसंगको समन्वय र सहकार्यमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ सम्बन्धी कार्य गर्नु ।

२.४ रणनीति

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको रणनीति देहाय बमोजिम रहने छ

- ✓ जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई प्रभावकारी बनाइनेछ,
- ✓ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत विपद् व्यवस्थापनका सबै गतिविधीहरु एकद्धार नीति अनुसार सञ्चालन गरिनेछ,

- ✓ विपद् व्यवस्थापनका लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति लगायतका अन्य सरोकारवाला निकायहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी अधिकतम रुपमा परिचालन गरिनेछ,
- ✓ विपद् व्यवस्थापनका लागि सरकारी, गैरसरकारी तथा निजि क्षेत्रसंगको समन्वय तथा सहकार्यमा बिशिष्टीकृत बिषयगत क्षेत्रहरु तोकिनेछ,
- ✓ विपद् व्यवस्थापनका सूचना तथा जानकारी प्राप्त गर्न सूचना सञ्जाल विकास गरिने छ,
- ✓ महामारीका रुपमा फैलिएको कोभिड १९ जस्तो संक्रमणजन्य प्रकोपलाई समेत मध्यनजर गरी समग्र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका कार्यहरुलाई अगाडी बढाइने छ ।

२.५ योजना तर्जुमा विधि

- ✓ विपद्का घटनाहरुको पहिचान,
- ✓ सरोकारवाला निकायहरुसंग समन्वय, छलफल, बैठक र अन्तरक्रिया,
- ✓ सम्बन्धित अन्य साझेदार पक्षहरुको पहिचान,
- ✓ प्राप्त सूचना एवं अभिलेखहरुको पुनरावलोकन,
- ✓ मस्यौदा तयारी तथा अन्तिम योजना तयारी
- ✓ योजना कार्यान्वयन

२.६ योजनाको सीमा

यो योजना निर्माण प्रक्रियामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सर्म्पूण सदस्यहरु, स्थानीय तह, सरोकारवाला निकायहरु र जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनिकरणको क्षेत्रमा कार्यरत गैरसरकारी संघ सस्थाका प्रतितिधिहरुको सहभागिताकमा यो योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक प्रक्रियाका माध्यमबाट तयार गरिएको छ । योजना तर्जुमा गर्दा देखिएका केही सीमाहरु निम्नानुसार छन् ।

- ➢ स्थानीय तहहरुमा हुनसक्ने जोखिमको स्तर निर्धारण, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा, विपद् जोखिम न्यूनीकरण गतिबिधिहरु छलफल तथा अन्तरक्रिया र विगतका अभिलेख, अभ्यासका माध्यमबाट सरोकारवालाहरुसंगको छलफलका आधारका तय गरिएको छ ।

२.७ अपेक्षित नतिजा

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मुख्य उद्देश्य विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई सङ्गठित, व्यवस्थित बनाई प्रभाबकारी प्रतिकार्य मार्फत सम्भावित क्षति न्युनिकरण गर्नु हो । साथै विपद्को समयमा प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धार गरी स्थानीय श्रोत साधनको अधिकतम उपयोगद्धारा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभाबकारी र जवाफदेहीरुपमा सम्बोधन गर्न प्रस्तुत कार्ययोजना कार्यान्वयनबाट निम्न नतिजा हासिल हुने अपेक्षा गरीएको छ ।

- ✓ उत्पन्न हुन सक्ने जोखिमको माग एवम् आवश्यकताको पहिचान भै श्रोत साधनको यथोचित व्यवस्था हुनेछ ।
- ✓ सम्भावित प्रकोप तथा जोखिम क्षेत्रको पहिचान सहितको नक्साङ्कन हुनेछ ।
- ✓ मानवीय सहायतामा संलग्न सबै निकायहरुको पहिचान तथा परिचालन हुनेछ ।
- ✓ माहामारीको रुपमा फैलिएको Covid-19 जस्तो संक्रमणहरुको जोखिम न्यूनीकरण तथा नियन्त्रण र व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्नेछ ।
- ✓ सम्भावित जोखिमका विभिन्न क्षेत्रसंग सम्बन्धित निकाय, संघ सस्था र व्यक्तिहरुको पहिचान, भूमिका र जिम्मेवारी निर्धारण हुनेछ ।
- ✓ विकास योजनाहरुमा समेत विपद् जोखिम न्यूनीकरणको अवधारणालाईसमावेश गरी सन्तुलित विकास गरिनेछ ।
- ✓ प्रस्तुत योजनाअनुरुप कार्य गर्दा सम्भावित जोखिम न्यूनीकरण गर्न मद्दत पुग्ने र प्रभावित परिवारले पुनर्लाभ प्राप्त गर्न सक्ने छन् ।

२.८ जोखिमको पहिचान

- ✓ आवश्यक मात्रामा फायर एक्सटिङ्गगुईसर खरिद गर्ने ।

✓ जिल्लामा रगतको भण्डारमा नभएकोले ब्लड बैंकको स्थापनर संचालन गर्न पहल गर्ने ।
✓ विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी सामाग्रीहरु खरिद पश्चात उक्त सामानहरु प्रयोगमा ल्याउने सम्बन्धमाबिबिध बिपद व्यवस्थापन तालिमहरु सरोकारवाला निकायहरुसग समन्वय गरी संचालन गर्ने ।
✓ जिल्लामा विपद जोखिमयुक्त स्थानहरुको समयमानै पहिचान गर्ने ।
✓ पेट्रोल, डिजेल तथा अन्य प्रज्वलनशिल पदार्थहरुलाई सम्भावित खतराको मुल्याङकन गरी उचितढंगबाट सुरक्षित तवरले व्यवस्थापन गर्ने ।
✓ विद्युत आपुर्ति गर्दा जोखिम न्युन गर्ने तरिका नअपनाइएकोले त्यस्ता स्थानहरुको पहिचान गरि जोखिम न्युनिकरणका लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरण एवं सरोकारवाला निकायहरुलाई अनुरोध गर्ने ।

२.९ विपद् जोखिमको अवस्था

यसजिल्लाको भूगोललाई उपल्लो मुस्ताङ र तल्लो मुस्ताङ भनी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ । विशेष गरी यस जिल्लाको उपल्लो भागमाबर्षा कम हुने र अधिकांश जमीन रुखपात, वनजंगल र विरुवा विहिन छ । करिव विहान १० बजेदेखि तिव्र गतिमा चल्ने हावा तथा वर्षमा करिव ४ महिनासम्म हुने,हिउपातका कारण भू-क्षय अत्याधिक हुने गरेकोछ । जिल्लाको तल्लो भागमा जाडो समयमा खपत हुने दाउरा तथा फर्निचरका लागि वन जङ्गल कट्टानीले गर्दा बर्षेनीजस्तो विपदजन्य घटना घट्ने क्रम बढेर जाँदा वर्षा याममा आउने पहिरो र बाढीले बढी क्षति पुऱ्याउने गरेको छ ।

वि.स. २०७१ आश्विन २८ गते नेपालको मनाङ र मुस्तांगमा पर्ने अन्नपूर्ण र धौलागिरी वरपरको कक्षेत्रमा हिमपातसंगै हिम पहिरोको कारण २१ जना पदयात्री सहित कम्तिमा ४३ जनाको मृत्यु भएको थियो । अनुमानित ५० जना हराइरहेको र १७५ जना अत्यधिक चिसोको कारण शरीरमा असर भएर घाइते भएको थियो सो समय करिब ४०० जनाको उद्दार गरिएको थियो । यस जिल्लामा भएका विपदजन्य घटनाहरुको अध्ययन एवं विश्लेषण गर्दा क्रमश हिमपात, बाढीपहिरो, हावाहुरी, आगलागी, तथा चट्याङका घटना बढी रहेका छन् । विपदबाट भएको जनधनको क्षतिको विवरण निम्नानुसार भएको पाइन्छ ।

आ.व. २०७६/०७७मा घटेका विपदसँग सम्वन्धित प्रमुख घटनाहरु

क्र.स.	मिति	स्थान	घटनाको विवरण	क्षति	कै.
१	मिति२०७६।१२।१७गतेअं. २२:४०बजे	जिल्ला मुस्ताङ घरपझोङ गा.पा. वडानं. ४ जोमसोम बजार	मनोज बि.क. (गोतामे) को दुईतला, चारकोठे ढुङगामाटोबाट बनेको र टिनले छाएको कच्ची घरमा आगोलागी पूर्णरुपमा जली क्षति भएको तथा निजको घरको तल्लो कोठामा जि. मुस्ताङ थासाङ गा.पा. वडानं. १ टुकुचे बस्ने सोममायाँ बि.क. ले संचालन गरेको फेन्सि एवं कस्मेटिक पसल समेत पूर्णरुपमा क्षती		

२	मिति२०७६/११/१९गतेअं.१७:२०बजे	जि. मुस्ताङ थासाङ गा.पा. - ४ उपल्लो घाँसा	बेनि-जोमसोम सडकखण्ड बिस्तारको क्रममा श्री शर्मा–गजुरमुखी जे.भि. कोस्काभेटरले सडक निर्माण गर्ने क्रममा अचानक माथिबाट सुक्खा पहिरो खस्दा बा२क ५०३३ नं को स्काभेटर (चेनभएको) र सोही स्काभेटर काचालक जिल्ला सिन्धुपाल्चोक बस्ने बर्ष अं. ४५/५० को अर्जुन दाहाल सहित अं. ३०० मिटर तल घैंकु खोलामा खस्दा स्काभेटर चालकको घटनास्थलमै मृत्युभएको, स्काभेटरपुर्ण क्षति ।		
३	मिति२०७७/१/३०गते अं.०५:४५बजे	जिल्ला मुस्ताङ थासाङ गा.पा. वडानं. ३ लार्के	भिम पुर्जाको लम्बाई अ. १५ फिट चौडाई अ. १० फिट भएको ढुङ्गामाटोले बनेको टिनको छाना भएको १ तलेघरमा ग्यास चुल्होबाट चिया बनाउने क्रममा अचानक पाईपबाट ग्यास लिग भई आगालागी भएको ।		

२.१०. मूख्य मूख्य विपद्का घटनाहरु

विपद जोखिमका घटनाहरुको विश्लेषणका आधारमा प्राथमिकता निर्धारण गरी योजना तर्जुमा गरिदा योजना प्रभावकारी हुने भएकोले सामान्यतया घट्न सक्ने र आकस्मिक रुपमा आउन सक्ने विपद समेतलाई समावेश गरी कार्ययोजना सहितको योजना तर्जुमा गरिनु पर्दछ । यस्ता योजनाहरु विशेष गरी स्थानीय तहले विपद पूर्व, विपदका समयमा र विपद पश्चातको प्रकोपजन्य अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै योजना तयार गर्दा विपदबाट प्रभावितहरुको समयमै पहिचान र उद्दार गर्न सहज हुन्छ । जिल्ला अर्न्तगत मुख्य विपद र सम्भावित जोखिमका क्षेत्रहरु देहाय अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

(क)बाढी

जिल्लामा रहेका पुराना घरहरु कच्चि हुनुको साथै छानोको रुपमा माटोको मात्र प्रयोग गरेको हुंदा हाल बर्षायाममा हुने गरेको बर्षाको कारण घरहरु भत्किन सक्ने उच्च जोखिममा रहेको छ । वर्षायामको समयमा जिम्मेवारी ईलाकामा नदि तथा ठाडा खहरे खोलाहरुको बहाव बढ्नाले भिरालो तथा सूख्खा जमिनमा बाढी जाने सम्भावना रहन्छ । कालीगण्डकी नदी आसपास रहेको बस्ती तथा खेती योग्य जमिन बाढीको कारण उच्च जोखिममा रहेको ।

(ख) पहिरो

जिल्लामा रहेका सम्पुर्ण सडकहरु कच्चि हुनाको साथै व्यवस्थित पानी निकासको अभाव भएको हुंदा यसबाट पनि वर्षायाममा पहिरो जाने सम्भावना रहेको छ । जिल्लाका प्राय बस्तीहरु पहाडसंग जोडिएका, उच्च भुभागमा रहेको हुंदा हिमपात तथा पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ । बिगतमा यस मुस्ताङ्ग जिल्लामा बर्षा नहुने गरेकोमा जलवायु परिवर्तनसंगै जिल्लामा बर्षा हुने गरेकोले पहाडमा टासिएर बसेका गांउ बस्तीहरु भेलबाढी तथा पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ ।

(ग)हिमपात

हिमालपारीको यस जिल्लाका प्राय बस्तीहरु पहाडसंग जोडिएका, उच्च भुभागमा रहेको हुंदा हिमपातको उच्च जोखिममा रहेको छ । निलगिरी हिमालय श्रृखला लगायत उच्च हिमाली भुभागमा करिव करिव ५ महिनासम्म हिमपात हूने गर्दछ भने अन्य पहाडी भुभागमा वर्षको करिव ३ महिना हिमपात हूने गर्दछ । हिमपात लगायत उच्च हिमश्रृखलाबाट ठुला ठुला हिमपहिरो समेत जाने यस क्षेत्रमा विगतमा हिमपहिरोमा परेर ठुलो जनधन समेतको क्षती भएको छ । यस जिल्लामा प्राय जसो उच्च हिमाली भुभाग रहेको हुंदा हिउंदको समयमा हुन सक्ने हिमपातको ब्यबस्थापनको लागी आवश्यक सामग्रीहरु नपुग हुंदा उद्धार कार्यमा कठिनाई हुने गरेको छ ।

(घ)भुकम्प

यो जिल्ला एक उच्च हिमाली तथा विकट पहाडी भुभाग हो । भूकम्पीय जोखिमको ख्यालै नगरी तयार गरिएका भौतिक संरचनाहरुबाट थप जोखिम बढाएको छ । बेनीजोमसोम सडक र जोमसोम लोमान्थाङ्ग सडक कच्चि तथा उवड खावड रहेको र बर्षायाममा पहिरो तथा हिउंदमा हिमपातले गर्दा मुस्ताङ्ग जिल्ला सडक संजालबाट अलग रहने गरेको छ । जिल्लामा उपलब्ध हवाई सुबिधा पनि प्रतिकुल मौसममा संचालन हुन नसक्ने हुंदा बिपद्को समयमा उद्धार कार्यमा थप कठिनाई हुने गरेको छ । मुख्य सडक बाहेक अन्य स्थानमा सवारी साधानको पहुंच नहुनाको कारण त्यस्ता क्षेत्रहरुमा घट्ने प्राकृतिक प्रकोपहरुमा उद्धार कार्य गर्न निकै कठिनाई पुर्ण रहेको छ ।

(ङ)आगलागी तथा डढेलो

यस क्षेत्रका जंगलहरुमा धुपी र सल्ला बढी पाईने साथै अत्यधिक हावाहुरी चल्नाले आगालागी हुने सम्भावना देखिन्छ । पुराना घरहरु कच्चि हुनुको साथै छानोको रुपमा माटोको मात्र प्रयोग गरिएको र जाडो समयमा न्यायो एवं इन्धनको रुपमा दाउराको प्रयोग गरिने हुंदा अचानक हूने आगलागीबाट ठुलो धनजनको क्षती हूने सम्भावना देखिन्छ । बाह्रै महिना चलिरहने हूरीबतास र उपल्लो भेगमा हरियोपरियो रुखहरु नभएका कारण आगलागी एवं डढेलोको उच्च जोखिम रहेको पाइन्छ ।

(च) हवाई/सडक दुर्घटना

यस जिल्लामा ठुलाठुला चट्टान तथा पहाडहरु रहेकोले खराव मौषममा उक्त दिशाभएर चल्ने हवाई साधनहरु दुर्घट्न हुने सम्भावना देखिन्छ । जिल्लामा उपलब्ध हवाई सुबिधा पनि प्रतिकुल मौसममा संचालन हुन नसक्ने हुंदा बिपद्को समयमा उद्धार कार्यमा थप कठिनाई हुने गरेको छ । समयमा उद्धार कार्य गर्न नसक्दा धनजनको अधिक क्षति हुने गर्दछ । मुख्यत मौसमको प्रतिकुलताको कारण हवाई/सडक यातायातको असुविधाका कारण विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न बाधा परिरहेको छ । त्यस्तै विपद् व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सामाग्रीहरु नहुंदा समेत पिडितहरुलाई राम्रो उद्धार तथा समयमै सुविधा प्रदान गर्न कठिनाई हुन सक्ने देखिन्छ ।

परिच्छेद तीन

३.सस्थागत व्यवस्था

वातावरणमा आएको मौसमी परिवर्तनसंगै बर्षा एवं हिउद मौसममा बिविध बिपदका घट्नाहरु घट्ने हुदा विपद्व्यवस्थापनमा चुनौतिहरु दिन प्रतिदिन थपिदै गएका छन।विपद्व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरुको सबै सरोकारवाला निकायसंग प्रभावकारी समन्वय गरी प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपदहरुबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वाजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पतिको समयमा नै संरक्षण गर्न आवश्यक देखिएको हुँदा सोको समुचित व्यवस्थापनको लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा व्यवस्था गरिएका देहाय वमोजिमका विपद् व्यवस्थापनका लागि संस्थागत व्यवस्था रहेको छ ।

३.१ परिषद्को गठन

प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलाई प्रभाबकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न एक विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद् रहनेछ ।

३.२ कार्यकारी समितिको गठन

नेपाल सरकारको गृह मन्त्री अध्यक्ष रहने गरी परिषद्बाट स्वीकृत नीति तथा योजनाको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने काम समेतका लागि एक कार्यकारी समिति रहनेछ ।

३.३ प्राधिकरण स्थापना

विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापको प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि गृह मन्त्रालय अर्न्तगत एक राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण रहनेछ ।

३.४ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्

प्रदेशस्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा योजना तयार गर्ने, आवश्यकता अनुसार प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिलाई नितिगत मार्गदर्शन गर्ने तथा निर्देशन दिने समेतको प्रयोजनका लागि प्रत्येक प्रदेशमा मुख्य मन्त्रीको अध्यक्षतामा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद् रहनेछ ।

३.५ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति

प्रत्येक प्रदेशमा विपद् व्यवस्थापन गर्नको लागि प्रदेश सरकारले प्रदेश राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी प्रदेशको आन्तरिक मामिला सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रीको अध्यक्षतामा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

३.६ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

जिल्लास्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको लागी प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति रहनेछ ।

(क) प्रमुख जिल्ला अधिकारी	-अध्यक्ष
(ख) जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि	-सदस्य
(ग) जिल्लाभित्रका स्थानीय तहका अध्यक्ष तथा प्रमुख	-सदस्य
(घ) स्वास्थ्य सम्बन्धी विषय हेर्ने जिल्ला स्थित कार्यालयको प्रमुख	-सदस्य
(ङ) जिल्लास्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु	-सदस्य
(च) जिल्लास्थित पूर्वाधार तथा सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित कार्यालयकाप्रमुखहरू	-सदस्य
(छ) राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका जिल्ला स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधि	-सदस्य
(ज) नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको जिल्ला स्थित प्रमुख	-सदस्य
(झ) गैरसरकारी संस्था महासंङ्घको जिल्ला स्थित प्रमुख	-सदस्य
(ञ) नेपाल पत्रकार महासंङ्घको जिल्ला स्थित प्रमुख	-सदस्य
(ट) उद्योग वाणिज्य महासंङ्घको जिल्ला स्थित प्रमुख	-सदस्य
(ठ) प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत	-सदस्य सचिव

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम व्यवस्था गरिएको छ ।

क. परिषद्कार्यकारी समिति तथा प्रदेश समितिबाट स्वीकृत नीति, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने, गराउने।

ख. जिल्लाको विपद् प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागू गर्ने, गराउने,

ग. जिल्लास्तरमा रहेका आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको सञ्चालन गर्ने,

घ. उपलब्ध स्रोतको उच्चतम प्रयोग तथा प्रवाह गरी विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खोजी तथा उद्धारगर्ने,

ङ. नेपाल सरकारबाट मापदण्ड अनुसार राहत वितरण गर्ने, गराउने तथाजिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयलाई सोही अनुसार राहत वितरण गर्नलगाउने,

च. विपद् प्रभावित क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार यातायात तथा मानिसको आवत जावतमा नियन्त्रण गर्ने,

छ. विपद्का कारण सिर्जित फोहोर तथा अन्य अनावश्यक वस्तु हटाउने वा हटाउन लगाउने,

ज. विपद्को समयमा मृत्यु भएका मानिसको शव तथा जनावरको व्यवस्थापन गर्नेगराउने,

झ. आपत्कालीन अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्तिहरुको लागि आश्रय गृहको व्यवस्था गर्ने,

ञ. विपद्को समयमा तत्काल परिचालन हुन सक्ने गरी सुरक्षा निकायलाई दुरुस्त राख्न लगाउने,

ट. विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खानेपानी, खाद्यान्न, लत्ताकपडा तथा औषधि उपचार जस्ता अत्यावश्यक वस्तुको प्रबन्ध गर्ने,

ठ. विपद् प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल आवश्यक पर्ने अस्थायी भौतिक संरचनाहरूको निर्माण गर्न लगाउने,

ड. विपद्को अवस्थामा स्थानीयस्तरमा उपलब्ध सरकारी, गैरसरकारी एवं निजी यातायातका साधन, यन्त्र, सरसामान, खाद्य सामान आदि कानून बमोजिम नियन्त्रणमा लिई प्रयोग गर्ने वा गर्न लगाउने,

ढ. विपद्को जोखिममा रहेका वा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा रहेका असुरक्षित भवनहरू भत्काउन लगाउने,

ण. असुरक्षित भवन तथा स्थानमा रहेका विपद् प्रभावित व्यक्तिहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने,

त. विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्वयंसेवक, विशेषज्ञ तथा परामर्शदातालाई परिचालन गर्ने र सोको सुपरिवेक्षण गर्ने,

थ. राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूबाट गरिने उद्धार तथा राहत एवं सहयोग आदि क्रियाकलापको समन्वय गर्ने,

द. विपद्को समयमा खोज, उद्धार तथा राहत र पुर्नलाभ सम्बन्धी कार्यको लागि स्थानीय तह लगायत सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय गर्ने,

ध. विपद् पश्चात् आउन सक्ने सहायक प्रकोपहरुको न्यूनीकरणका लागि आवश्यक कार्यहरू गर्ने,

न. विपद् प्रभावित क्षेत्रमा सङ्कटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गर्नु पर्ने अवस्था रहेमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,

ऩ. विपद् सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने,

प. उद्धार तथा राहत कार्यक्रमको प्रगति विवरण प्राधिकरणमा पठाउने,

फ. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्नेगराउने

ब. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सचिवालय, बैठक सम्बन्धी कार्यविधि र अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

३.७ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

प्रत्येक स्थानिय तहले गाउँपालिकाको अध्यक्ष वा नगरपालिकाको प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा पन्ध्र जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नु पर्नेछ । स्थानिय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम छ ।

- ✓ सरकारी, निजी एवम् गैरसरकारी संस्था, स्थानीय स्वयमसेवक, सामाजिक परिचालक लगायत सम्बन्धित सबै पक्षको समन्वय र संलग्नतामा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने ।
- ✓ स्थानिय तहका पदाधिकारी, कर्मचारी, स्वयमसेवक, सामाजिक परिचालक तथा समुदायलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रशिक्षण दिने व्यवस्था मिलाउने ।
- ✓ भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भवनसंहिता लगायत अन्य स्वीकृत निर्देशिका वा मापदण्डको पालना गराउने ।
- ✓ विपद् प्रतिकार्यका लागि आपतकालीन नमूना अभ्यास गर्ने,गराउने ।
- ✓ विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार तथा राहतको व्यवस्था गर्ने ।
- ✓ विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा सार्बजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले यस ऐन बमोजिम कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्ने ।
- ✓ स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली तथा पूर्वचेतवानी प्रणलीको विकास र सञ्चालन गर्ने, गराउने ।
- ✓ स्थानीय स्तरमा आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गर्ने ।
- ✓ विपद्बाट प्रभाभित घरपरिवारको पहिचान, स्तर निर्धारण तथा परिचयपत्र वितरण गराउने ।
- ✓ विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सकिने गरी वारुणयन्त्र लगायतका अन्य उपकरणहरु तयारी हालतमा राख्न लगाउने ।
- ✓ कार्यकारी समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने, गराउने ।

३.८ विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग गर्नु पर्ने

सरकारी कार्यालय, गैरसरकारी संस्था, स्थानीय सङ्घ संस्था, समुदाय, स्वयमसेवक, नागरीक समाज, निजी क्षेत्र तथा व्यक्तिले विपद् व्यवस्थापन कार्यमा देहाय बमोजिम सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

- ✓ तथ्याङ्क सङ्कलन, क्षतिको मूल्याङ्कन, राहत, पुनर्स्थापना तथा पुनर्निमाण लगाएतका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- ✓ विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- ✓ क्षमता विकास, आपत्कालीन नमूना अभ्यास तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षण कार्यक्रममा सहयोग गर्ने तथा भाग लिने ।
- ✓ खोज, उद्धार तथा राहत वितरण सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने ।

परिच्छेद चार

४.गाउंपालिका स्तरीय विपद् प्रतिकार्य योजना

४.१ थासाङ गाऊँपालिकाको विपद प्रतिकार्य योजना

क) प्रकोपका जोखिममा रहेका क्षेत्रको पहिचान गरी प्रकोप नियन्त्रणको योजना वनाई गाउँपालिका स्तरिय **विपद व्यवस्थापन समिति**को निर्णय अनुसार वा समितिको अध्यक्षबाट लागत अनुमान तयार गर्न लगाई खर्च गरिनेछ ।

ख) खोज तथा उद्धारका लागी दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने र खोज तथा उद्धार सम्वन्धि अतिआवश्यक औजारको प्रवन्ध मिलाइनेछ ।

ग) सामाजिक एंव गैरसरकारी संघ संस्थाको सहयोग लिई विपद व्यवस्थापन सम्वन्धि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

घ) विपदबाट आवागमन अवरुद्ध भएको भए वा घर तथा संरचना अति जोखिममा परेको भए वा विपदको अति जोखिममा रहेको क्षेत्रलाई जोखिम मुक्त बनाउन वढिमा ५ घण्टा जेसिवि वा स्क्याभेटर प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा गाउँपालिका अध्यक्षको आदेश पश्चात खर्च गरिनेछ र सो भन्दा वढी समय लाग्ने भएमा गाउँपालिका स्तरिय विपद व्यवस्थापन समितिको निर्णय बमोजिम खर्च गरिनेछ ।

ङ) प्रकोपका घटनामा परि घाइते हुनेहरुलाई सरकारी अस्पतालमा नेपाल सरकारले उपचारको प्रवन्ध मिलाएकोले उपचारका लागि अस्पताल पुऱ्याउने प्रवन्ध मिलाइनेछ ।

च) प्रकोपबाट पिडितका लागी आश्रयस्थल निर्माणका लागि सहुलियत दरमा निर्माण सामग्री काठ, बालुवा, गिट्टी (स्थानीय स्तरमा हुने) उपलव्ध गराइनेछ ।

छ) भुकम्प, वाढी, पहिरो, आगलागी, असिनापानी, हुरिवतास, चट्याङ्गका साथै अन्य प्राकृतिक प्रकोपबाट पिडितलाई उपलव्ध गराइने राहत प्राप्त गर्न अनिवार्य रुपमा प्रहरी मुचुल्का समावेश गर्नुपर्नेछ ।

ज) विपद तथा प्रकोपका कारण जमिनमा पहिरो गई क्षयीकरण भएमा जाली खरिद गरी उपलव्ध गराउने तर जाली भर्ने ढुङ्गा एंव सामग्री स्थानीय स्तरबाटै व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ तर जाली अन्य निकायबाट उपलव्ध भएको खण्डमा जाली भर्ने खर्च समेत व्यहोरिनेछ ।

झ) यस गाउँपालिकाका विभिन्न स्थान र समयमा विभिन्न रोगहरुको महामारी तथा विपतहरुको विभिन्न तहबाट समयमा नै व्यवस्थापन गर्नको लागि गाउँपालिका स्तरिय **जनस्वास्थ्य आपतकालिन व्यवस्थापन उपसमिति** (Public health Emergency management sub-committee-PHESC) गठन भएको हुनाले सोही उपसमिती मार्फत सेवा दिईनेछ ।

ञ) जनस्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ को दफा ४८ अनुसार आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा तथा व्यवस्थापन अन्तर्गत आपतकालिन अवस्थामा तत्कालै स्वास्थ्य सेवा पुऱ्याउन **द्रुत प्रतिकार्य टोली** (Rapid Response Team –RRT) गठन भएको हुनाले सोही टोलि मार्फत सेवा दिईनेछ ।

आर्थिक सहायता

क) विपद तथा प्रकोपका घटनामा परी कुनै व्यक्तिको मृत्यु भएको रहेछ भने राहत स्वरुप प्रति मृतक रु ३०,०००। (अक्षरुपी तीस हजार) का दरले आर्थिक सहायता वडा समितिको सिफारिसमा उपलव्ध गराइनेछ।

ख) विपदबाट घर, बहालको आवास पूर्ण नष्ट भएको वा खाद्यान्न समेत नभएका वा दुवै अवस्थामा पिडित परिवारलाई तत्काल आवश्यक व्यवस्थाका लागी रु २५,०००। (अक्षरुपी पच्चिस हजार) सम्म प्रति परिवार राहत सहयोग उपलव्ध गराइनेछ ।

ग) विपदबाट घर, बहालको आवास आशिंक नष्ट भएको वा खाद्यान्न समेत नभएका वा दुवै अवस्थामा पिडित परिवारलाई तत्काल आवश्यक व्यवस्थाका लागी रु १५,०००। (अक्षरुपी पन्ध्र हजार) सम्म प्रति परिवार राहत सहयोग उपलव्ध गराइनेछ ।

घ) विपदको घटनाबाट बालीनाली तथा चौपाया क्षति हुन गएमा क्षतिको प्राविधिक मूल्याङ्कन तथा वडा समितिको सिफारिशका आधारमा प्रति परिवार रु १५,०००। (अक्षरुपी पन्ध्र हजार) सम्म राहत सहयोग उपलव्ध गराइनेछ ।

ङ) विपदको घटनाबाट प्रभावित गम्भीर घाइतेलाइ उपचार गर्नुपर्ने अवस्थामा राहत स्वरुप प्रति व्यक्ति रु १०,०००। (अक्षरुपी दश हजार) का दरले आर्थिक सहायता वडा समितिको सिफारिसमा उपलव्ध गराइनेछ।

४.२ घरपझोङ गाऊँपालिकाको विपद प्रतिकार्य योजना

१. घरपझोङ गाउँपालिकाको विपद प्रतिकार्य योजना सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्थाः

क. यस गाउँपालिकामा स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन भै सकेको छ ।

ख. यस गाउँपालिकाले मिति २०७५।०४।२० गते घरपझोङ विपद् व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५ जारी गरेको छ ।

ग. स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति र गाउँपालिका अन्तर्गत वडा कार्यालयहरुले दैवी र प्राकृतिक प्रकोपका जोखिममा रहेका क्षेत्रको पहिचान गरि सकेको छ ।

घ. गाउँपालिकाद्वारा अन्य निकायसंग समन्वय गरी दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने र खोज तथा उद्धार सम्वन्धि अति आवश्यक औजारको प्रवन्ध मिलाइनेछ । यसका लागि विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाको आवश्यकता अनुसार सहयोग लिईनेछ ।

ङ. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि जनचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रमहरु सामाजिक एवं गैरसरकारी संघ संस्थाको सहयोग लिई वडा तथा वस्तीस्तरमा संचालन गरिनेछ ।

च. प्रकोपको घटनामा परि घाईते हुनेहरुलाई स्वास्थ्य संस्था तथा सरकारी अस्पतालमा नेपाल सरकारले उपचारको प्रवन्ध मिलाएकोले उपचारका लागि अस्पताल पुऱ्याउने प्रवन्ध मिलाइनेछ ।

छ. हिमपात , भुकम्प, वाढी, पहिरो, आगलागी, असिना पानी, हुरिवतासका साथै अन्य प्राकृतिक प्रकोपबाट पिडितलाई उपलव्ध गराइने राहत प्राप्त गर्न अनिवार्य रुपमा वडा कार्यालयको सिफारिस समावेश गर्नुपर्नेछ ।

ज. जनस्वास्थ्य सेवा एन २०७५ को दफा ४८ अनुसार आपतकालिन स्वास्थ्य सेवा र व्यवस्थापन अन्तरगत तत्कालै स्वास्थ्य सेवा पु-याउन द्रुत प्रतिकार्य टोली Rapid Response Team - RRT गठन भएको हुनाले सोही टोलि मार्फत सेवा दिईनेछ ।

२ संरचनागत व्यवस्थाः-

क। गाउँपालिका स्तरीय स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति

१। संयोजक गाउँपालिका अध्यक्ष

२। सदस्य गाउँपालिका उपाध्यक्ष

३। सुरक्षा निकायका प्रतिनिधिहरु

४। स्वास्थ्य शाखाका प्रमुख

५। प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

६। जिल्ला सव डिभिजन वन कार्यालयको प्रतिनिधि

७। सम्बन्धीत वडाका वडा अध्यक्ष

८। नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

ख। वडा स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति

१। वडा अध्यक्ष

२। विपदको समयमा वडाभित्रका विद्यालय, क्लब, आमा समूह, जुनियर/युवा रेडक्रस र सरोकारवाला

ग। विपद व्यवस्थापन कोष

१। सघीय सरकारबाट प्राप्त रकम

२। प्रादेशिक सरकारबाट प्राप्त रकम

३। गाउँसभाबाट विनियोजित रकम

४। सरकारी गैर सरकारी संघ सश्थाबाट प्राप्त रकम

५। अन्य श्रोतवाट प्राप्त रकम

हालसम्म यस गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापन समेत अन्य विभिन्न कोषहरुमा गाउँसभाबाट विनियोजित रु २५०००००) अक्षरुपी पच्चिस लाख) रहेको छ।

३ .आर्थिक सहायताः

क पूर्ण भौतिक क्षति भएमा प्रति घरपरिवारलाई तत्कालको लागि रु. १५,००० सहयोग स्वरुप उपलब्ध गराइनेछ ।

ख आशिंक भौतिक क्षति भएमा प्रति घरपरिवारलाई तत्कालको लागि रु ५,००० सहयोग स्वरुप उपलब्ध गराइनेछ।

ग मानवीय क्षति भएको अवस्थामा काजक्रिया खर्च वापत रु १५,००० सहयोग स्वरुप उपलब्ध गराइनेछ ।

घ अङ्गभङ्ग तथा जटिल घाइते भएमा उपचार खर्च वापत सहयोग स्वरुप रु १०,००० उपलब्ध गराइनेछ ।

ङ बाँध फुटेमा, खानेपानी बन्द भएमा, इमरजेन्सी र मर्मत संभार नगरी सर्वसाधारणमा खतरा उत्पन्न हुने महशुस भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा यस कोषबाट समितिको निर्णय अनुसार खर्च गर्न सकिनेछ ।

४.३ बारागुङ मुक्तिक्षेत्र गाऊँपालिकाको विपद प्रतिकार्य योजना

क) पृष्ठभुमी

यस वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिकामा यहाँको भौगोलिक अवस्थिति तथा हावापानीका कारण उत्पन्न हुनसक्ने विभिन्न विपदहरु जस्तैः हिउँदको समयमा भारी हिमपात भई जनजिवन कष्टकर हुने, सडक अवरुद्द हुने, बर्षातको समयमा म्याग्दी-जोमसोम सडक अबरुद्ध भई आबत-जावत र आवस्यक मालसामान ओसारपसारमा कठिनाई हुने, सडक क्षेत्रमा रकफलिङ समस्या, नदि किनारामा हुने कटान, चिसोको कारण पशुचौपाय मर्ने र हालको अवस्थामा विश्वव्यापी रुपमा देखिएको महामारी कोभिड-१९ लगायतका विभिन्न संकटहरु यस गाउँपालिकामा समेत उत्पन हुनसक्ने अवस्था देखिएकोले त्यस्ता संकटहरुको जोखिम तथा प्रभावहरु न्युनिकरण गर्न यो विपद प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागू गरिएको हो।

ख) कार्य योजनाको उद्देश्य

यो कार्य योजनाको कार्यान्वयनबाट तपशिलका उद्देश्यहरु पूर्ति हुने अपेक्षा गरिएको छः-

१. हिमपात, रकफलिङ, नदि तथा खोलाको अस्वभाविक जलसतह वृद्धिबाट हुने कटान लगायतका प्राकृतिक प्रकोपको कारण नागरिकमाझ सिर्जनाहुने असहज परिस्थिति तथा जोखिमलाई न्युनिकरण गर्ने,

२. विपद्को क्षतिलाई न्युनिकरण गर्ने, राहत तथा उद्दारलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र भरपर्दो बनाउने,

३. गाउँपालिलकामा कोभिड-१९ को प्रभाव बढ्न नदिन सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन र रोकथाममा रणनीतिहरु निर्माण गर्ने,

ग) कार्ययोजना कार्यन्वयनका रणनीति

गाउँपालिकाद्वारा तयार भएको यो कार्ययोजना सरोकारवालाहरु समेतको संम्लग्नतामा साझेदारीपुर्ण ढंगले कार्यान्वियन गर्न जोड दिईनेछ। भौगोलिक रुपमा समानता रहेका मुस्ताङ जिल्लाका अन्य गाउँपालिहरु विच समेत विपदका समयमा सहयोग आदान प्रदान गर्न समझदारी गरिने छ। त्यस्तै जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना र अन्नपुर्ण संरक्षण क्षेत्र परियोजनासँग समेत बिपदमा साझेदारी गर्न प्राथमिकता दिइने छ। त्यस्तै स्थानीय सामुदायिक संस्था, क्लव, आमा समुहसँग पनि सहकार्य गर्दै विपद व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाईने छ।

घ) स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति गठन भएको

यस गाउँपालिकाभित्रको विपद जोखिम न्युनिकरण, व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्यको लागि सम्बन्धित सम्पुर्ण निकायहरुसँग समन्वय गरि आवश्यक कार्य गर्न तपसिल बमोजिमका सदस्यहरु रहेको विपद व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ।

समितिका सदस्यहरु मोबाइल नं.

फेन्चोक छेसेन गुरुङ (गा.पा. अध्यक्ष) संयोजक ९८५७६३६१२३

कागबेनी प्रहरी चौकि प्रमुखः- सदस्य ९८५७६९०१४०

इलाका प्रहरी कार्यालय मुक्तिनाथका प्रमुखः- सदस्य ९८५७६९००८४

इलाका प्रहरी कार्यालय छुसाङका प्रमुखः- सदस्य ९८५७६९००८४

अन्नपुर्ण संरक्षणक्षेत्र परियोजना कागबेनी कार्यालयका प्रमुखः- सदस्य

वडानं. १ बाट, छाङ्नाम्गे गुरुङः- सदस्य ९८४६२३२२४६

वडानं. २ बाट, कर्साङ आङ्मो गुरुङः- सदस्य ९८४७६७०२४६

वडानं. ३ वाट, धर्पु गुरुङः- सदस्य ९८४११५९००१

वडानं. ४ बाट, लक्ष्मि गुरुङः- सदस्य ९८४७६८०५३६

वडानं. ५ बाट देवी गुरुङः- सदस्य ९८४७७४२५५५

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतः- सदस्यसचिव ९८५७६३६५५५

ङ) विपद जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागी जिम्मेवार पदाधिकारी तथा कर्मचारीको सम्पर्क नम्वरः

गाउँपालिकाभित्र सम्भावित बिपद जोखिमको आँकलन गर्न पूर्बसुचना संकलन गर्न तथा विपदको समग्र पक्ष व्यबस्थापन गर्न देहाय बमोजिमको सम्पर्क नम्वर, कार्यालयको वेभसाइट, कार्यालयको मुल प्रवेशद्वारमा टासी सार्वजनिक गर्नुका साथै मातहत कार्यालय मार्फत प्रचारप्रसार गरिने छ।

गाउँपालिका भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्बरः

सि.नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	अध्यक्ष	फेन्चोक छेसेन गुरुङ	९८५७६३६१२३
२	उपाध्यक्ष	दिकी गुरुङ	९८५७६३६४५६
३	प्र.अ.प्र.	ज्ञानेन्द्र शर्मा	९८५७६६३५५५

गाउँपालिकाको वडा नं. १ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि.नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	अध्यक्ष	विर बहादुर गुरुङ	९८५७६५०३१८

गाउँपालिकाको वडा नं. २ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि.नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	अध्यक्ष	छिन नाम्गया गुरुङ	९८५७६५००६४

गाउँपालिकाको वडा नं. ३ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्बरः

सि.नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	अध्यक्ष	नविन कुमार गुरुङ	९८४१३४५६२१

गाउँपालिकाको वडा नं. ४ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि.नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	अध्यक्ष	तेन्जिङ नाम्गया गुरुङ	९८४७७३७२२२

गाउँपालिकाको वडा नं. ५ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि.नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	अध्यक्ष	राप्के गुरुङ	९८४७७३७१६१

मानव स्वास्थ्य सम्वन्धी गाउँपालिका भित्रका समग्र समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि.नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	स्वास्थ्य संयोजक	खगेन्द्र बोहरा	९८४०१२३०४२
२	ईन्चार्ज ,कागबेनी स्वास्थ्य चौकी	दिपा कुँवर	९८४७२३३५५६
३	ईन्चार्ज ,झार्कोट स्वास्थ्य चौकी	तारानाथ अधिकारी	९८४६४२०३००
४	ईन्चार्ज ,झोङ स्वास्थ्य चौकी	ढोका गुरुङ	९८४७७०४२०१
५	ईन्चार्ज ,छुसाङ स्वास्थ्य चौकी	सरिता वि.क.	९८६७९०४४७१

पशु स्वास्थ्य सम्वन्धी गाउँपालिका भित्रका समग्र समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि.नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	ना.स.प्र.	मनिसा जि.सि.	९८४४७०२६६४

च. सम्भावित विपद तथा सोको व्यवस्थापन गर्नको लागी निर्धारित कृयाकलापहरु

सम्भावित जोखिम	जोखिम न्युनिकरण व्यवस्थापनका लागी निर्धारित कृयाकलाप	कैफियत
१.हिमपातका कारण बाटो अवरुद्द भइ आवतजावत तथा अत्यावश्यक वस्तु तथा सेवा अभाव हुन जाने	✓ खाधान्न न्युनता तथा खाद्य संकट न्युनिकरण गर्न खाध्य तथा अन्य अत्याबश्यक सामाग्री स्टोरहरु सँगछलफल तथा मौजात वृद्दीमा सहजिकरण गर्ने क्रम सुरु गरिएको ✓ बाटो अबरुद्द भएको अबस्थामा अन्य गाउँपालिका तथा सुरक्षा निकाय सगँ सहकार्य तथा समन्वय गरी सुचारु गर्न छलफल सुरु गरिएको ✓ हिउँ पन्छाउने कार्यको लागी गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन	

	कोषबाट खर्च गर्ने गरि वजेट व्यवस्था गरिएको	
२. रकफलिङको समस्यावाट कागबेनी मुक्तिनाथ सडकमा यातायात सञ्चालनमा बाधा सिर्जना हुने	✓ रक फलिङ क्षेत्रको बाटोमा नियमित सफाइको लागि गाउँपालिकाले २ जना ब्यक्तिलाइ सेवा करार गरि नियमित सफाईको व्यवस्था गरिने योजना रहेको,	
३. गाउँपालिका क्षेत्रका नदि तथा खोलाहरुमा वर्षाको समयमा हिउँ गलन धेरै भई खोला थुनिने, जलसतह वृद्धिभई नदिकिनारामा कटान हुने हुँदा सो क्षेत्रका वस्तिमा क्षति लगायतका विपद	✓ नदि किनारामा तट बन्धनको लागि गाउँपालिकाबाट आवस्यक बजेटको ब्यवस्था गरिने छ । सोको लागि प्रदेश सरकार सँग पनि प्रस्ताव गरिने छ । ✓ नदि किनाराका मानिसहरुलाई सचेत रहनको लागि सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ । ✓ नदि कटानबाट हुनसक्ने क्षति लाइ न्युनिकरण गर्न तथा विपद पस्चात हुने क्षति को पुनर्निर्माणका लागि आवस्यक रकम विपद कोषबाट खर्च गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइने छ ।	
४. कोभीड-१९ लगायतका अन्य स्वास्थ्य समस्या/जटिलता बढ्नसक्ने	✓ विश्वव्यापि महामारी कोभीड-१९ बाट गाउँपालिकाका नागरिकहरुलाई जोगाउनका लागी आवश्यक प्रबन्ध जस्तै सचेतना वृद्दिका लागी प्रचार प्रसार गरिएको माक्स, सेनिटाईजर, साबुन वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईएको तथा बाहिरबाट मानिस प्रबेश गर्ने क्रममा होम क्वारेन्टाईनमा बस्न अनिबार्य गरिएको ✓ हातधुने सस्कृतिको विकास गरी कोभिड जोखिम न्युनिकरण गर्ने उदेस्यका साथ गाउँपालिका भित्रका बस्तिहरुमा एकघर एकवाल्टिन र सावुन वितरण गरिएको। ✓ अस्थायि कोभिड-१९ को अस्पताल स्थापना तथा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाईने ✓ स्वास्थ्य चौकीमा २४ सै घण्टा स्वास्थ्यकर्मी रहने व्यवस्था मिलाईएको, ✓ प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीमा प्रयाप्त औषधि तथा स्वास्थ्य सम्बन्धि सामाग्री मौज्दात रहने व्यवस्था मिलाईएको	
५. चिसो मौसम तथा प्रयाप्त आहारको अभावमा पशु स्वास्थ्यमा असर पर्न सक्ने	✓ पशु स्वास्थ्यलाई ध्यानमा दिई विभिन्न किसिमका औषधी, खोप तथा एन्टिबाएटिक खरिद गरी मौज्दातमा राखिएको ✓ पशु जोखिम न्युनिकरणका लागि पुर्व तयारी स्वरुप पशुमा खोप लगाउने कार्य अभियानको रुपमा सुरु गरिएको	

छ) कार्ययोजना कार्यान्वयनका सम्भावित उपलब्धीहरु

प्रस्तावित कार्ययोजना कार्यन्वयनबाट देहायका उपलब्धि हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ।

१। भौगोलिक अवस्थिति एवं हावापानिका कारण सम्भावित विपद र जोखिम प्रति सचेतना बढ्न गई विपद जोखीम तथा प्रभाव न्युनिकरण भएको हुने

२। सरोकारवालासँग समन्वय र सहकार्यमा विपद पश्चात समयमै प्रतिकार्य, उद्दार तथा राहतका कार्यक्रमहरु व्यवस्थित र प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन भएको हुने।

३। कोभिड-१९ सम्बन्धमा सम्पुर्ण नागरिकहरु माझ सचेतना अभिवृद्धि भइ त्यसको प्रभाव न्युनिकरण भएको हुने

४. समग्रमा वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिकाका नागरिकहरुको सन्तुष्टिको स्तर बढेको हुने, गाउँपालिका प्रति नागरिकको विश्वास बढेको हुने ।

४.४. लोमन्थाङ्ग गाऊँपालिकाको विपद प्रतिकार्य योजना

क पृष्ठभुमी

लोमन्थाङ गाउँपालिकामा यहाको जटिल भौगोलिक अवस्थितिले उत्पन्न हुनसक्ने विभिन्न विपदहरु जस्तैः हिउँदको समयमा भारी हिमपात भई जनजिवन कष्टकर हुने, सडक अवरुद्द हुने, बर्षातको समयमा म्यागदी-जोमसोम सडक अबरुद्ध भई आबतजावतमा कठिनाई हुने चिसोको कारण पशुचौपाय मर्ने तथा हालको अवस्थामा विश्वव्यापी रुपमा देखिएको महामारी कोभिड-१९ लगायतका विभिन्न संकटहरु उत्पन्न भइ सो को प्रभाव यस गाउँपालिकामा समेत पर्ने अवस्था देखिएकोले उक्त प्रभावहरु न्युनिकरण गर्न यो विपद प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागू गरिएको हो।

ख) कार्य योजनाको उद्देश्य

यो कार्य योजनाको कार्यान्वयनबाट तपशिलका उद्देश्यहरु पूर्ति हुने अपेक्षा गरिएको छः-

१. हिमपात, लगायतका प्राकृतिक प्रकोपको कारण नागरिकमाझ सिर्जनाहुने असहज परिस्थिति तथा जोखिमलाई न्युनिकरण गर्ने,

२. विपद्को क्षतिलाई न्युनिकरण गर्ने, राहत तथा उद्धारलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र भरपर्दो बनाउने

३. गाउँपालिकामा कोभिड-१९ को प्रभाव बढ्न नदिन सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने रोकथाममा रणनितिहरु निर्माण गर्ने ।

ग) कार्ययोजना कार्यन्वयनका रणनीति

गाउँपालिकाद्वारा तयार भएको यो कार्य योजना सरोकारवालाहरु समेतको संग्लगनातामा साझेदारीपुर्ण ढंगले कार्यान्वयन गर्न जोड दिईनेछ। भौगोलिक तथा सांस्कतिक लगायतका समानता रहेको उपल्लो मुस्ताङका २ गाउँपालिहरु लोमन्थाङ गाउँपालिका तथा लो घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिका तथा मुस्ताङ जिल्लाका अन्य गाउँपालिका विच समेत विपदका समयमा सहयोग आदान प्रदान गर्न समझदारी गरिने छ। त्यस्तै जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना समेत सँग बिपदमा साझेदारी गर्न प्राथमिकता

दिइने छ। त्यस्तै स्थानिय सामुदायिक संस्था, क्लव, आमा समुह समेत सँग सहकार्य गर्दै विपद व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाईने छ।

घ) विपद जोखिम न्युनिकरण, तथा व्यवस्थापनका लागी जिम्मेवार पदाधिकारी तथा कर्मचारीको सम्पर्क नम्वर सार्वजनिक गरिएको तथा प्रचारप्रसार गरिएको

गाउँपालिका भित्र सम्भावित बिपद जोखिमको आँकलन गर्न पुर्ब सुचना संकलन गर्न तथा विपदको समग्र पक्ष व्यबस्थापन गर्न देहाय बमोजिमको सम्पर्क नम्वर, कार्यालयको वेभसाइट, कार्यालयको मुल प्रवेशद्वारमा टासीँ सार्वजनिक गरिएको साथै मातहत कार्यालय मार्फत प्रचारप्रसार गरिएको ।

गाउँपालिका भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्बरः

सि. नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	अध्यक्ष	सुवर्ण कुमार विष्ट	९८५७६५०७९७
२	उपाध्यक्ष	पेमा डोल्मा विष्ट	९८५७६५०७९६
३	प्र. प्र. अ.	घनश्याम सुवेदी	९८५७६३०३३३०

गाउँपालिकाको वडा नं. १ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि. नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	वडाध्यक्ष	पेमा आङ्गया गुरुङ	९८४७६३७१०२

गाउँपालिकाको वडा नं. २ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि. नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	वडाध्यक्ष	ङवाङ खेट्टु गुरुङ	९८४६७३१९९१

गाउँपालिकाको वडा नं. ३ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्बरः

सि. नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	वडाध्यक्ष	आङ्गयाल गुरुङ	९८५७६५०७९३

गाउँपालिकाको वडा नं. ४ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि. नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	वडाध्यक्ष	नम्डु गुरुङ	९८४६८१२३३३

गाउँपालिकाको वडा नं. ५ भित्रका समग्र विपद लगायतका समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि. नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	वडाध्यक्ष	हिन्जिन धोर्जे विष्ट	९८५६०२७१५६

मानव स्वास्थ्य सम्वन्धी गाउँपालिका भित्रका समग्र समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि. नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	स्वास्थ्य संयोजक	तेन्जिन नुर्बु गुरुङ	९८६०२७८१४५
२	इन्चार्ज लोमन्थाङ स्वास्थ्य चौकी	पेमा ढोमा गुरुङ	९८६६०१४९४२
३	इन्चार्ज छोन्छुप स्वास्थ्य चौकी	छिरिङ डुटुक गुरुङ	९८४७२३९३५०
४	इन्चार्ज छोसेर स्वास्थ्य चौकी	लाक्पा छोजुम गुरुङ	९८६७७६९६४४

पशु स्वास्थ्य सम्वन्धी गाउँपालिका भित्रका समग्र समस्या सुनुवाई गर्न सम्पर्क गर्न सकिने व्यक्ती र सम्पर्क नम्वर

सि. नं.	पद	नाम	सम्पर्क नम्बर
१	ना.प्र.स.	दिलिप पुर्जा	९८६७६४४४४६

ङ .सम्भावित विपत तथा सोको व्यवस्थापन गर्नको लागी निर्धारित कृयाकलापहरु

सम्भावित जोखिम	जोखिम न्युनिकरण व्यवस्थापनका लागी निर्धारित कृयाकलाप	कैफियत
१.हिमपातका कारण बाटो अवरुद्द भइ आवतजावत तथा अत्यावश्यक वस्तु तथा सेवा अभाव हुन जाने	✓ खाधान्न न्युनता तथा खाद्य संकट न्युनिकरण गर्न खाध्य तथा अन्य अत्याबश्यक सामाग्री स्टोरहरु सँगछलफल तथा मौजात वृद्धीमा सहजिकरण गर्ने क्रम सुरु गरिएको ✓ बाटो अबरुद्द भएको अबस्थामा अन्य गाउँपालिका तथा सुरक्षा निकाय सगँ सहकार्य तथा समन्वय गरी सुचारु गर्न छलफल सुरु गरिएको ✓ हिउँ पन्छाउने कार्यको लागी गाउँपालिकाद्वारा वजेट व्यवस्था गरिएको	
२. हिमपात तथा चिसोपना बढ्न गएको अवस्था तथा बाटो अबरुद्ध भइ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा कठिनाइ हुन सक्ने	✓ भारि हिमपात भइ गाउँपालिका भित्रका स्थानीय स्तरका कार्यालय सचालन हुन नसक्ने आवतजावत हुन नसक्ने अवस्थामा टेलिफोन इन्टरनेट मार्फत समेत सेवा प्रवाह हुन सक्ने व्यवस्था मिलाइएको ✓ जोमसोममा सम्पर्क कार्यालय राखी सेवा सुचारु गर्न सक्ने गरी व्यवस्था मिलाइएको	
३. कोभीड-१९ लगायतका अन्य स्वास्थ्य समस्या/जटिलता बढ्न सक्ने	✓ विश्वव्यापि महामारी कोभीड-१९ बाट गाउँपालिकाका नागरिकहरुलाई जोगाउनका लागी आवश्यक प्रबन्ध जस्तै सचेतना वृद्दिका लागी प्रचार प्रसार गरिएको माक्स, सेनिटाईजर, साबुन वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईएको तथा बाहिरबाट मानिस लोमन्थाङ प्रबेश गर्ने क्रममा होम क्वारेन्टाईनमा बस्न अनिबार्य गरिएको। ✓ अस्थायि कोभिड-१९ को अस्पताल स्थापना तथा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाईएको	

	✓ स्वास्थ्य चौकीमा २४ सै घण्टा स्वास्थ्यकर्मी रहने व्यवस्था मिलाईएको, स्वास्थ्य चौकीको प्रवेशद्वारमा स्वास्थ्यकर्मिको सम्पर्क नम्वर उल्लेख भएको सूचना सार्वजनिक गरिएको ✓ प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीमा प्रयाप्त औषधि तथा स्वास्थ्य सम्बन्धि सामाग्री मौज्दात रहने व्यवस्था मिलाईएको	
४. चिसो मौसम तथा प्रयाप्त आहारको अभावमा पशु स्वास्थ्यमा असर पर्न सक्ने	✓ पशु स्वास्थ्यलाई ध्यानमा दिई विभिन्न किसिमका औषधी, खोप तथा एन्टिबाएटिक खरिद गरी मौज्दातमा राखिएको ✓ पशु जोखिम न्युनिकरणका लागि पुर्व तयारी स्वरुप पशुमा खोप लगाउने कार्य अभियानको रुपमा सुरु गरिएको	

च कार्ययोजना कार्यन्वयनका उपलब्धीहरु

प्रस्तावित कार्ययोजना कार्यन्वयनबाट देहायका उपलब्धि हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ।

४। सम्भावित विपद/जोखिम प्रति सचेतना बढ्न गई विपदको प्रभाव न्युनिकरण हुने

५। विपद पश्चातको उद्धार तथा राहत ब्यवस्थित प्रभावकारी र भरपर्दो भएको हुने सरोकारवालासँग समन्वय र साझेदारी बढेको हुने

६। कोभिड-१९ को प्रभाव न्युनिकरण भएको हुने

७। समग्रमा लोमान्थाङका नागरिकहरुको सन्तुष्टिको स्तर बढेको हुने, गाउँपलिका प्रति नागरिकको विश्वास बढेको हुने ।

परिच्छेद पाँच

सूरक्षा निकायहरुको विपद् प्रतिकार्ययोजना

५ बज्रदल गण नेपाली सेना बिपद् प्रतिकार्ययोजना

५.१ योजना

यस गणको जिम्मेवारी क्षेत्र अन्तर्गत ५ वटा गाउपालिकाहरु पर्दछन् । साथै जिम्मेवारी क्षेत्रलाई दुई भागमा विभाजन गरी विपद् व्यवस्थापनहरुलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न गण हे.क्वा. र अन्तर्गत सु.से.मु.घांसा जिम्मेवारी क्षेत्रहरु छुट्टयाई कार्य सम्पन्न गरिने छ । जस अन्तर्गत गण हे.क्वा.ले माथिल्लो मुस्ताङ्ग सहित लोमान्थाङ्ग, लोघेकर दामोदरकुण्ड, बाह्रगांउ मूक्तिक्षेत्र, घरपभोङ्ग, गांउपालिकाहरु र सु.से.मु.घांसाले थासाङ्ग गांउपालिकामा आईपर्न सक्ने कुनै पनि विपद् व्यवस्थापनमा सक्रिय भुमिका खेल्ने छ ।

कुनै पनि किसिमका विपद् व्यवस्थापन गर्न विपद्को प्रकृती हेरेर गणमा अधिकृतको कमाण्डमा १ कम्पनी र सु.से.मु. घांसामा पदिकको कमाण्डमा सेक्सनको नफ्रि स्ट्याण्डवाई रहको छ । सु.से.मु. घांसाको जिम्मेवारी क्षेत्र भित्र विपद्को प्रकृती ठुलो भएको अवस्थामा गण हे.क्वा.बाट अधिकृतको कमाण्डमा से.मु.को नफ्रिले उक्त सु.से.मु.को डिउटि लिने छ । विपद् व्यवस्थापन उद्धार टोलीको बनावट, दक्ष जनशक्ति र श्रोत साधन **परिशिष्ट "क"** अनुसार रहेको छ ।

(क) यातायात सम्बन्धी

यस गण हे.क्वा.को जिम्मेवारी क्षेत्र अन्तर्गत पर्न सक्ने विपद्हरुलाई व्यवस्थापन गर्न र नेपाली सेनालाई फष्ट रेष्पोण्डरको रुपमा अगाडी ल्याउन यातायातको अहम भुमिका रहन्छ। यस गणबाट गुल्मस्तरको रेस्क्यु टिम परिचालन गर्नुपर्ने अवस्थामा निम्न यातायातका साधनहरुको आवश्यकता पर्दछ ।

५.२ तयारी

कुनैपनि संभावित विपद्को अवस्था श्रृजना हुनु पुर्व त्यसको पुर्वानुमान र त्यसले निम्त्याउन सक्ने संभावित दुर्घटना र क्षतिलाई रोक्न, न्युनिकरन गर्न वा विपद् पश्चातको उद्धारको लागी गरिने सम्पुर्ण कृयाकलापहरु यस अन्तर्गत पर्दछन् । जिम्मेवारी क्षेत्रमा आकस्मिक रुपमा घट्न सक्ने प्रकोपलाई समेत दृष्टिगत गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अगुवाईमा दैवी प्रकोप उद्धार व्यवस्थापन गर्ने छ । विपद्को प्रकृती हेरेर गणमा अधिकृतको कमाण्डमा १ कम्पनी र सु.से.मु. घांसामा पदिकको कमाण्डमा सेक्सन () को नफ्रि अधिकृतको कमाण्डमा स्ट्याण्डवाई तयारी हालतमा रहेको छ । विभिन्न किसिमका विपद् व्यवस्थापनको लागि निम्न अनुसार तयार हालतमा रहने छ ।

(क) बाढी

(१) आवश्यक मात्रामा Life Jackets समयमा नै उपलव्ध हुनेगरी प्रभावित स्थानमा परिचालन गर्न तयार राख्ने ।

(२) जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, जिल्ला समन्य समिती, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, अन्य सामाजिक संस्थाहरुसंग समन्वय गरी राहत सामग्रीको उपलव्धता बारे जानकारी लिई तयार रहेको ।

(३) बाढी पिडित व्यक्तिहरुलाई उद्धार गर्न आवश्यक सामग्री (Equipments) तयारी हालतमा रहेको ।

(४) बाढीको प्रभावबाट विस्थापित भएका जनताहरुको बासस्थानको लागि उपयुक्त भवन, विद्यालय, पाल आदी स्थानीय प्रशासनबाट छनौट गरिएको स्थान एकिन गरिने ।

(ख) पहिरो

(१) जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको अगुवाईमा एक्स्क्याभेटर एवं राहत सामाग्रीको पहिचान र उपलव्ध गराउने निकाय एकिन गरिने । आवश्यक परेको अवस्थामा राहत सामग्री भण्डारण लागि उपयुक्त स्थान छनौट गरिने ।

(२) घाईते बिरामीलाई थप उपचारको लागि हेलिकप्टरबाट Med Evac गर्न हेलिप्याडको लोकेशन ब्यारेक हाता भित्र हुनेछ ।

(३) घाईते बिरामीको उपचारको लागि जिल्ला अस्पतालमा चिकित्सकहरु संग समन्वय गरि परिचालन हुन तयारी रहने छ ।

(४) पहिरोको प्रकोपमा परि विस्थापित हुन पुगेका जनताहरुको उचित बासस्थानको लागि स्थानीय प्रशासनको सहयोगमा उपयुक्त स्थान छनौट गरिने छ ।

(ग) हिमपात

(१ यस जिल्ला उच्च हिमाली क्षेत्र भएको हुंदा हिमपातको समयमा आवश्यक परेको अवस्थामा उद्धार सामग्री सहित फौज तयारी हालतमा रहेको छ ।

(२) हिमापतबाट घाईते बिरामीलाई थप उपचारको लागि हेलिकप्टरबाट उद्धार गर्न हेलिप्याडको लोकेशन ब्यारेक हाता भित्र हुनेछ । थप उपचारको लागि जिल्ला अस्पताल तथा काठमाण्डौ Med Evac गर्न यातायातका साधनको व्यवस्था जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा उपलब्ध गराईने।

(३) हिमपातबाट घाईते बिरामीको उपचारको लागि जिल्ला अस्पतालमा चिकित्सकहरु संग समन्वय गरि परिचालन हुन तयारी रहने छ ।

(४)यस क्षेत्रका पर्यटकिय पदमार्गहरुमा हिमपातबाट हुन सक्ने दुघर्टनाहरुमा उद्धार कार्यको लागी गण तथा सैनिक उच्च शिखर शिक्षालय संमिलित टोली तयारी हालतमा रहेको छ ।

(घ) भुकम्प

(१) भुकम्पबाट घाईते भएकाहरुलाई यथासिघ्र उपचार सेवा पुऱ्याउन गण तथा सु.से.मु.मा मेडिकल टिम तयार हालतमा राखिएको छ ।

(३) जिल्ला प्रशासन कार्यालयको मातहतमा रही विभिन्न सामाजिक संस्था, NGO/INGO आदीसंग समन्वय गरी आवश्यक मात्रामा खाद्यान्न, लत्ताकपडाहरु संकलन गरी बितरण गरिने छ ।

(४)भुकम्प पिडितहरुलाई पहिले नै छनौट गरेको बासस्थानको व्यवस्था स्थानीय प्रशासनले मिलाउनु पर्नेछ ।

(५) जि.प्र.का.संग समन्वय गरी घाईतेको उपचारको लागि अस्पतालहरुमा आवश्यक मात्रामा चिकित्सक, नर्स तथा वेड एवम वार्डहरु समेत खाली गरी राख्नुपर्दछ ।

(६) टेलिफोन, खानेपानी, यातायात आदी अवरुद्ध हुने हुंदा नेपाल टेलिकमले वैकल्पिक कम्युनिकेशन केन्द्र खडा गर्नुपर्ने हुन्छ र यसलाई सहयोग गर्न नेपाली सेना र नेपाल प्रहरीले कम्युनिकेशन सेन्टर खडा गरी मिलाप कायम गरिने छ ।

(७) घाईतेहरुलाई यथासिघ्र Caseavac गर्न गणमा उपलब्ध सवारी साधनहरु र जिल्ला प्रशासन कार्यालयसंग समन्वय गरी जिल्लामा उपलब्ध एम्बुलेन्स तथा अन्य सवारी साधानहरुको प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

(ङ) आगलागी, डढेलो तथा हवाई/सडक दुर्घटना

(१) हावाहुरी बढि चल्ने कारणले आगलागी भएमा अझ बढी फैलिन सक्ने हुदां फौजलाई चनाखो एवं तयारी हालतमा राखिएको छ ।

(२) दुर्घटना उद्धारका लागि आवश्यक मेडिकलका सामग्रीहरु सहित गण हे.क्वा.मा मेडिकल टोलीको व्यवस्था गरिएको छ ।

(३) फौजलाई आगलागी तथा दुर्घटना उद्धारका लागि सैद्धान्तिक एवं व्यवहारिक ज्ञान दिनुको साथै समय समयमा रिहर्शल समेत गर्ने गरिएको छ ।

(४) हवाई दुर्घटना हुन सक्ने हुनाले गण हे.क्वा. तथा अन्तरगत सु.से.मु.हरुमा फौज तयारी हालतमा राख्ने गरिएको ।

५.३ सामाग्री

विपद् व्यवस्थापनको लागि गणमा उपलब्ध उद्धार सामाग्रीहरुको लगत दक्ष जनशक्ति र सवारी साधनपरिशिष्ट "क" मा देखाईएको छ । विपद् व्यवस्थापन कार्यमा स्थान विशेषमा उपलब्ध श्रोत साधनहरुको अधिक्तम प्रयोग गर्नुका साथै ईप्रोभाईजेशनलाई उच्च प्राथमिकता दिईने छ

५.४ समन्वय

हिमपात, भुकम्प, बाढिपहिरो, आगलागी तथा हवाई/सवारी दुर्घटना लगायत अन्य घटनाहरुमा प्रभावकारी रुपमा विपद् व्यवस्थापन गर्न जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी कार्यालय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, रेडक्रस जस्ता सरकारी तथा गैह्र सरकारी संस्थाहरु संग समन्वय राखी विपद् व्यवस्थापन कार्य गर्ने । यस जिल्लामा विपद्को समयमा उद्धार तथा राहत सामाग्रीका लागी विभिन्न सरकारी/गैरसरकारी NGO तथा INGO हरु संग समन्वय गर्न सकिन्छ । बिपद् ब्यावस्थापनलाई प्रभावकारी रुपमा अगाडी बढाउनको लागि मुस्ताङ्ग जिल्ला तैनाथ नेपाली सेनार विपद संवेदनशिल स्थानहरु **परिशिष्ट "ख"** मा देखाईएको छ ।

५.५ विपद् पूर्व गरिने कार्यहरु

विपद् पुर्व गरिने कार्यहरु यस गणका जवानहरुलाई विभिन्न विपद् व्यवस्थापनमा प्रभावकारी रुपमा उद्धार कार्य गर्न समय समयमा तालिम संचालन गरिदै आएको छ ।

(क) Skilled Man Power ल्याई तालिम संचालन गरिएको छ ।

(ख) जवानहरुलाई बाढि उद्धार कार्य गर्न सक्षम हुने गरी सामुहिक तालिममा समेत बिपद् व्यबस्थापन सम्बन्धी तालिम संचालन गरिएको छ ।

(ग) उद्धार सामाग्रीहरुको राम्रो ज्ञान तथा त्यसको प्रयोग बारे जानकारी गराउने गरिएको छ ।

(घ) तालिमको दौरानमा हरेक किसिमका विपदहरुलाई व्यवस्थापन गर्न जवानहरुलाई विभिन्न समुहमा विभाजन गरी कामको बारेमा जवानहरुलाई जानकारी गराउने गरिएको छ ।

(ङ) तालिमको दौरान विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि प्रशस्त मात्रामा अभ्यास तथा रिहसर्ल गराउने गरिएको छ ।

(च) जिल्लाका विभिन्न प्रकोपको दृष्ट्रिकोणबाट जोखिमयुक्त क्षेत्रहरु तथा त्यस ईलाकामा जाने आउने सडक तथा उपलब्ध सुविधाहरुको बारेमा जानकारीहरु गराउने गरिएको छ

(छ) गणका धेरै भन्दा धेरै फौजलाई सैनिक उच्च शिखर शिक्षालयमा संचालन हुने माउण्टेन वारफेर तालिममा सरिक गराईने गरिएको ।

(ज) जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकायहरुसंग समन्वय तथा सहकार्य गरी तालिमहरु संचालन गर्ने ।

(झ) जिल्ला स्थित जोखिम युक्त क्षेत्रलाई पहिचान गरी सु सुचित गराउने ।

५.६ विपद्को दौरानमा गरिने कार्यहरु

(क) विपदमा परेका स्थानिय जनताहरुलाई सुरक्षाको प्रत्याभुति दिलाउने

(ख) सकभर चाडो भन्दा चाडो उद्धार गर्ने ।

(ग) घाईते बिरामीलाई जतिसक्दो छिटो उद्धार गरी अस्पताल तथा मेडिकलमा पुऱ्याउने ।

५.७ विपद् पश्चात गरिने कार्यहरु

(क) बिस्थापितहरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थान्तरण गर्न सहयोग गर्ने ।

(ख) विस्थापितहरुलाई सुरक्षाको प्रत्याभुति दिलाउने ।

(ग) राहत वितरणमा सहयोग गर्ने ।

(ङ) पुन:निमार्णमा सहयोग गर्ने ।

५.८ सम्भावना र चुनौती

यस गणको जिम्मेवारी क्षेत्र एक उच्च हिमाली तथा विकट पहाडी भुभाग हो ।यस जिल्लामा रहेको बेनी-जोमसोम सडक र जोमसोम-लोमान्थाङ्ग सडक कच्चिच तथा उवड खावड रहेको र बर्षायाममा पहिरो तथा हिउंदमा हिमपातले गर्दा मुस्ताङ्ग जिल्ला सडक संजालबाट अलग रहने गरेको छ । जिल्लामा उपलब्ध हवाई सुबिधा पनि प्रतिकुल मौसममा संचालन हुन नसक्ने हुंदा बिपद्को समयमा उद्धार कार्यमा थप कठिनाई हुने गरेको छ । मुख्य सडक बाहेक अन्य स्थानमा सवारी साधानको पहुंच नहुनाको कारण त्यस्ता क्षेत्रहरुमा घट्ने प्राकृतिक प्रकोपहरुमा उद्धार कार्य गर्न निकै कठिनाई पुर्ण रहेको छ । समयमा उद्धार कार्य गर्न नसक्दा धनजनको अधिक क्षति हुने गर्दछ । मुख्यत मौसमको प्रतिकुलताको कारण हवाई/सडक यातायातको असुविधताका कारण विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न बाधा परिरहेको छ । त्यस्तै विपद् व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सामाग्रीहरु नहुंदा समेत पिडितहरुलाई राम्रो उद्धार तथा समयमै सुविधा प्रदान गर्न कठिनाई हुन सक्ने देखिन्छ । यस गणको जिम्मेवारी क्षेत्रमा विपद्का सम्भावनाहरु निम्न अनुसार छन् ।

१. वर्षायामको समयमा जिम्मेवारी ईलाकामा नदि तथा खोलाहरुकोबहाव बढ्नाले बाढी जाने सम्भावना रहन्छ ।
२. कालीगण्डकी नदी आसपास रहेको बस्ती तथा खेती योग्य जमिन बाढीको कारण उच्चजोखिममा रहेको ।
३. जिल्लामा रहेका सम्पुर्ण सडकहरु कच्चिच हुनाको साथै व्यवस्थित पानी निकासको अभावभएको हुंदा यसबाट पनि वर्षायाममा पहिरो जाने सम्भावना रहेको छ ।
४. जिल्ला प्राय बस्तीहरु पहाडसंग जोडिएका, उच्च भु(भागमा रहेको हुंदा हिमपात तथा पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ ।
५. यस क्षेत्रका जंगलहरुमा धुपी र सल्ला बढी पाईने साथै अत्यधिक हावाहुरी चल्नाले आगालागी हुने सम्भावना देखिन्छ ।
६. यस जिल्लामा ठुलाठुला चट्टान तथा पहाडहरु रहेकोले खराव मौषममा उक्त दिशा भएर चल्ने हवाई साधनहरु दुर्घट्न हुने सम्भावना देखिन्छ ।
७. बिगतमा यस मुस्ताङ्ग जिल्लामा बर्षा नहुने गरेकोमा जलवायु परिवर्तनसंगै जिल्लामा बर्षा हुने गरेकोले पहाडमा टासिएर बसेका गांउ बस्तीहरु भेलबाढी तथा पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ ।
८. जिल्लामा रहेका पुराना घरहरु कच्चिच हुनुको साथै छानोको रुपमा माटोको मात्र प्रयोग गरेको हुंदा हाल बर्षायाममा हुने गरेको बर्षाको कारण घरहरु भत्किन सक्ने उच्च जोखिममा रहेको छ।

प्राकृतिक प्रकोप जुनसुकै समयमा पर्न सक्ने कुरालाई मनन गरी नेपाली सेना त्यसको लागि सदा तयार रहनु पर्दछ । सेनाले बिभिन्न प्रकोपमा उल्लेखनीय कार्य गर्दै आईरहेको भएतापनि सो सम्बन्धमा तालिम नपाउनुको साथै आवश्यक सामानहरुको अभावको कारण कठिनाई सामना गर्नु परिरहेको महशुस गरिएको छ । त्यसकारण बिपद व्यवस्थापन सम्बन्धि सकल दर्जाहरुलाई तालिम, अभ्यास तथा गोष्ठी आयोजना गरी आवश्यक सामग्री सहित दक्ष बनाउन अति आवश्यक देखिन्छ । आर्मी स्तरको शिक्षण संस्थामा संचालन हुने Disaster Management तालिम गरेका योग्य शिक्षार्थीहरुबाट न्युनतम बर्षको एक पटक गण/गुल्महरुमा सकल दर्जालाई समाबेश गरि चेतना मुलक तालिम संचालन गर्न सकेमा सकल दर्जामा बिपत व्यबस्थापनको समयमा आत्म बिश्वास बढ्ने देखिन्छ । विपद् व्यवस्थापनका चुनौतीहरु निम्न अनुसार छन् ।

१. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभाव रहेको छ ।

२. बिपद् व्यवस्थापनको लागि आवश्यक मात्रामा उपलब्ध हुनु पर्ने सामाग्रीहरुको अत्यन्तै अभाव रहेको छ ।
३. यस जिल्लामा प्राय जसो उच्च हिमाली भुभाग रहेको हुंदा हिउंदको समयमा हुन सक्ने हिमपातको व्यबस्थापनको लागी आवश्यक सामग्रीहरु नपुग हुंदा उद्धार कार्यमा कठिनाई हुने गरेको छ ।
४. जिल्लामा पर्याप्त मात्रामा सडकहरु तथा यातायातका साधनहरुको अभाव रहेको ।
५. नेपाली सेनाले बिगतमा देशका बिभिन्न भागहरुमा आई परेको विपद् उद्धार कार्यमा सिमित श्रोत साधनको बावजुद गर्दै आएको प्रशंसनीय र सह्रानीय कार्यहरुले गर्दा नेपाल सरकार र नेपाली जनताको मन जित्न सफल रहदै आएको छ । यसरी जिल्लामा रहेका विभिन्न सरकारी, गैह्र सरकारी संस्थाहरु वीचमा आपसी समन्वय र सहकार्य बाट नै विपद् व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा सफलता हांसिल गर्न सकिन्छ । जसबाट विपद्बाट हुन सक्ने असर तथा क्षति माथि नियन्त्रण गर्न सकिन्छ ।

नेपाली सेनाले विगतदेखि वर्तमानसम्म नेपाल सरकारको नीति निर्देशन बमोजिम उपलव्ध श्रोत र साधनको प्रयोग गरी विपद् व्यवस्थापन कार्य प्रभावकारी ढंगबाट सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । उद्धार कार्यमा नेपाली सेनाले आफ्नो दक्ष जनशक्ति एवं उपलव्ध साधन र श्रोतको प्रयोगबाट जिम्मेवारी पुरा गर्दै आएको छ र भविष्यमा सबै सरकारी र सुरक्षा संयन्त्र तथा गैर सैनिक निकायहरुसंग समन्वय गरी परिचालन भएमा उद्धार कार्य बढी प्रभावकारी र व्यवस्थित हुने देखिन्छ। जस अनुसार मुस्ताङ्ग जिल्लामा कार्यरत बज्रदल गण नेपाली सेनाको निर्देशन बमोजिम बिपद व्यवस्थापनमा प्रभावकारी रुपमा परिचालित रहेको छ ।

परिशिष्ट "क"

बिपद् उद्धार कार्यको लागि गणबाट परिचालन हुने १xफौज

(क) गण हे.क्वामा १xसे.मु.()

गणमा उपलब्ध बिपद् व्यवस्थापनका सामाग्रीहरु

सि.नं.	सामानको नाम	ईकाइ	सख्या	कै
१	पिक	गोटा	५०	
२	सावेल	गोटा	३०	
३	आरा	गोटा	२	
४	बन्चरो	गोटा	१	
५	गल	गोटा	४	
६	वायर कटर	गोटा	१	
७	फरुवा	गोटा	४	
८	फाएर एक्स्टीङ्ग गुईन्सर	गोटा	१	
९	रोप	क्वाईल	३	
१०	जुमर	गोट	५	
११	प्रोसिक	मिटर	३०	
१२	स्टावेल्ट	गोटा	६	

घरपझोङ्ग गा.पा.बाट यस गणलाई उपलब्ध भएका बिपद्व्यवस्थापनका सामाग्रीहरु

सि.नं.	सामानको नाम	ईकाइ	सख्या	कै
१	ड्रिल मेसिन	गोटा	१	
२	चेन सो	गोटा	१	
३	ल्याडर	फिट	२०	

४	साबेल	गोटा	१०	
५	पिक	गोटा	५	
६	फोरुवा	गोटा	५	
७	गल	गोटा	२	
८	हसिया	गोटा	५	
९	रबर गम बुठ	जोर	१०	
१०	जस्ताको बाल्टीन	गोटा	७	
११	हाते आरा	गोटा	२	
१२	घन	गोटा	५	
१३	टच लाईट	गोटा	१	
१४	रोप	मिटर	५०	
१५	चाईनिज पाल	सेट	२	

जिल्ला प्रशासनबाट यस गणलाई उपलब्ध भएका बिपदव्यवस्थापनका सामाग्रीहरु

सि.नं.	सामानको नाम	ईकाइ	सख्या	कै
१	फायर एस्टीङ्ग गुईन्सर	गोटा	२	
२	पिकेट	गोटा	२	
३	क्याराविना	फिट	६	
४	फिगर एट डिसेन्डर	गोटा	६	
५	फायर रोप ल्याण्डर	गोटा	१	
६	स्कुयु गे हेभी	गोटा	६	
७	स्टाटिक रोप	गोटा	५	
८	रेस्क्यु हृयाम्बर	गोटा	१	
९	बाल्केट	जोर	७	
१०	बोल्ट कटर	गोटा	१	
११	मेटल ट्याङ्क	गोटा	१	
१२	फुट पम	गोटा	१	
१३	रबर टियुव	गोटा	८	
१४	रबर म्याटेस	गोटा	४७	
१५	फष्ट एड किट	गोटा	४	
१६	थ्रो व्याग	गोटा	२	
१७	लेदर ग्लोबक्स	गोटा	१६	
१८	ल्याडर	गोटा	१	
१९	स्टेचर	गोटा	५	
२०	क्रवर	गोटा	१२	
२१	पिक एक्स	गोटा	५	
२२	साबेल	गोटा	१५	
२३	लाईफ ज्याकेट	गोटा	१५	
२४	रेस्क्यु भेष्ट	गोटा	१२	
२५	रबर गम बुट	जोर	१४	
२६	सेफ्टी हेलमेट	गोटा	१२	
२७	मेगा फोन	गोटा	१	
२८	त्रिपाल	गोटा	६	
२९	पिक	गोटा	१०	

५.९ गणमा उपलब्ध भएका सवारी साधनहरु

(१) २.५ टन टाटा ट्रक ३

(२) बोलेरो जिप...................... १

(३) थार जिप १

(ख) सु.गुल्म थुल्लुङ्गफाटमा १xसे.मु.सु.गुल्म थुल्लुङ्गफाटमा भएका विपद व्यवस्थापनका सामाग्री

सि.नं.	सामानको नाम	ईकाइ	सख्या	कै
१	क्याराभिना	गोटा	१०	
२	फिगर एट क्याराभिना	गोटा	४०	
३	Ice Axe	गोटा	९	
४	Ice ह्याम्बर	गोटा	१०	
५	Ice सावेल	गोटा	२०	
६	सिट हार्नेस	गोटा	५	
७	ह्युमर	गोटा	५	
८	क्लाईम्बिङ्ग रोप	मिटर	५	
९	रक पिटन	गोटा	१००	
१०	पिक	गोटा	७	
११	सावेल	गोटा	७	
१२	घन	गोटा	२	
१३	गल	गोटा	२	
१४	बन्चरो	गोटा	१	
१५	ह्यामबर	गोटा	२	

(ग) सु.से.मु. घांसामा १x सेक्सन ()

सु बेश घासामा भएका विपद व्यवस्थापनका सामाग्री

सि.नं.	सामानको नाम	ईकाइ	सख्या	कै
१	डिसेन्डर	गोटा	५	
२	क्याराभिना	गोटा	१०	
३	जुमर	गोटा	५	
४	स्काबेल्ट	गोटा	६	
५	थ्रो व्याग	गोटा	१	
६	प्रोसिक	गोटा	२	१ रोल
७	रोप	रोल	१	
८	रातो सेतो हेलमेट	गोटा	१०	
९	पिक	गोटा	१०	
१०	सावेल	गोटा	१०	
११	ग्याम बूठ	जोर	५	

(घ) सूरक्षा पोष्ट कैसाङ्ग १xसेक्सन

यस गणमा भएको बिपद व्यवस्थापनको दक्ष जनशक्ति

सि.नं.	तालिमको नाम	सख्या	कै
१	फायर एस्टिङ्गगूईसर	७	
२	डि.एम.	१५	
३	सर्च एण्ड रेस्क्यू	९	

४	डार्ट	८	
५	वाटरमेनसिप	१४	
६	टि.एस.एल.आर	१६	
जम्मा		६९	

परिशिष्ट ख

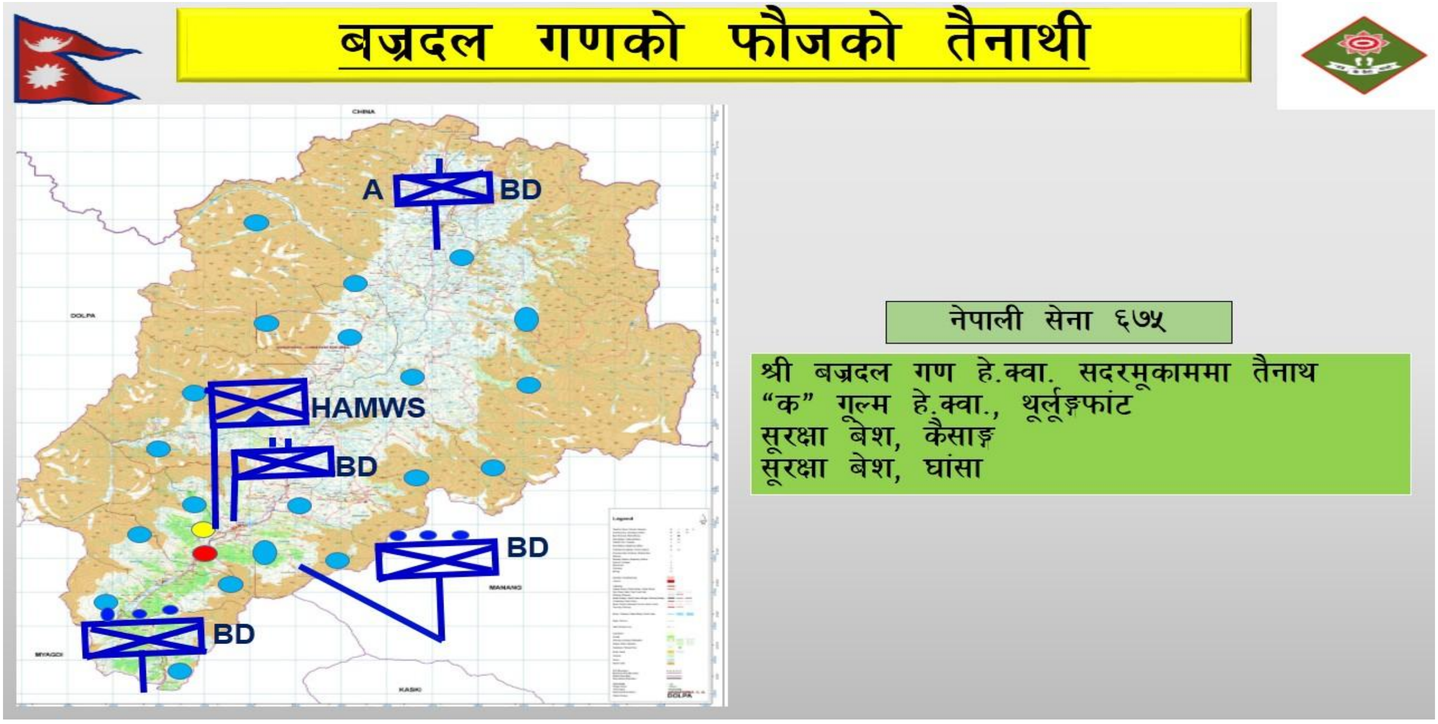

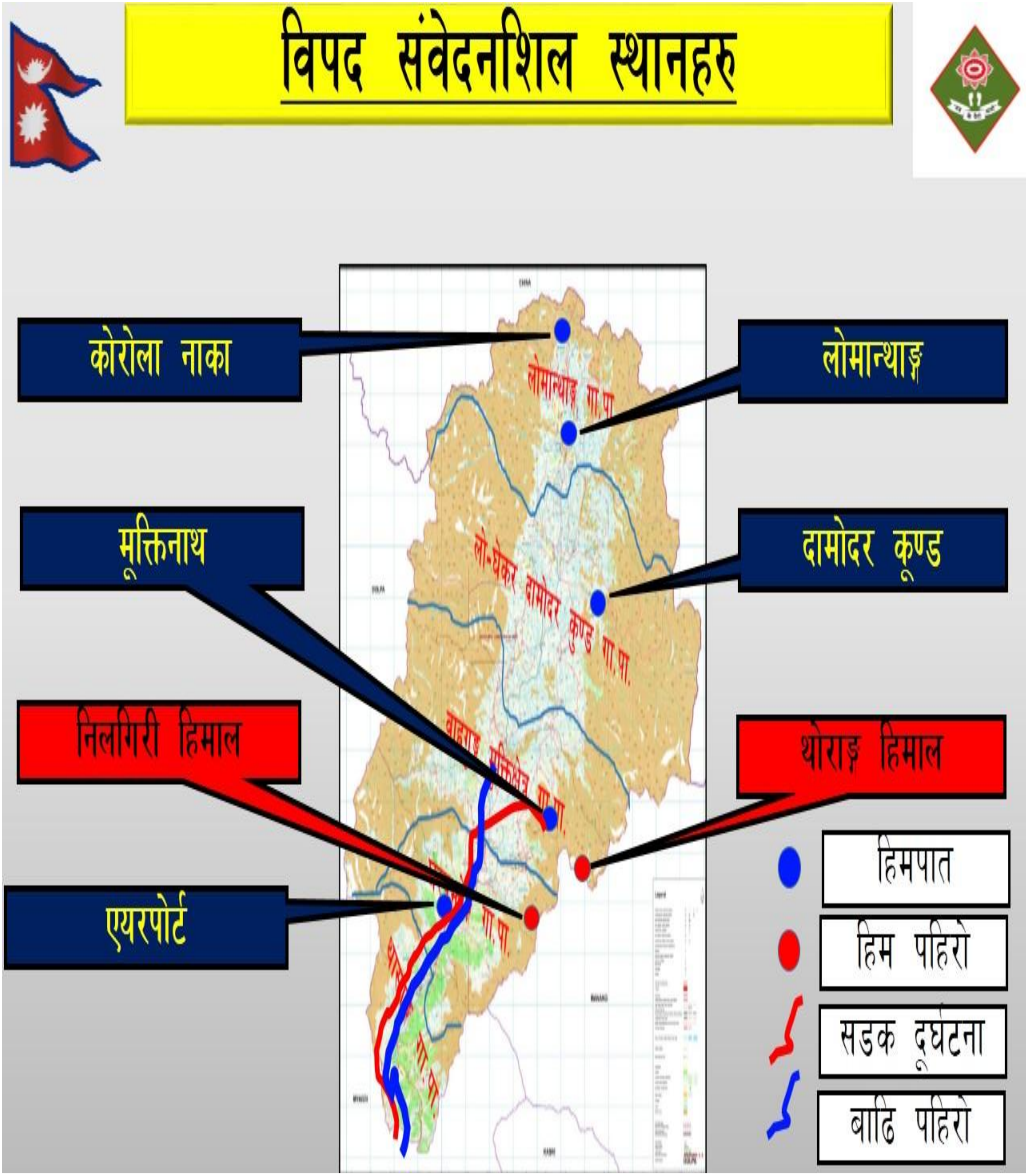

विपद संवेदनशिल स्थानहरु
कोरोला नाका
लोमान्थाङ
लोमान्थाङ गा.पा
मूक्तिनाथ
दामोदर कूण्ड
लो-घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा.
निलगिरी हिमाल
थोराङ हिमाल
एयरपोर्ट
हिमपात
हिम पहिरो
सडक दूर्घटना
बाढि पहिरो

६.नेपाल प्रहरीको बिपद प्रतिकार्ययोजना

६.१जिल्ला स्तरिय बिपद ब्यवस्थापनका सम्बद्ध निकायहरु

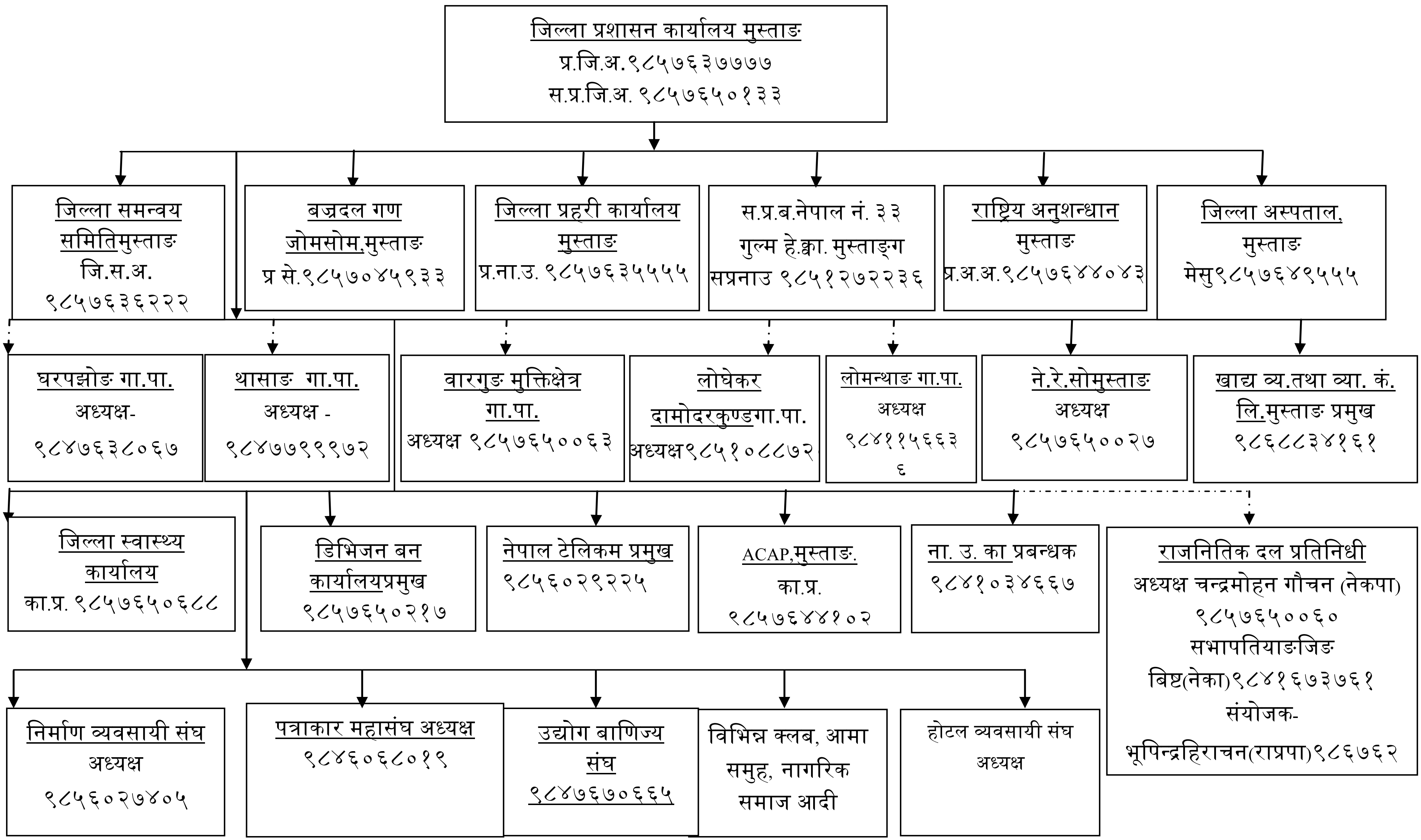

६.२जिल्ला प्रहरी कार्यालयदेखी जोखिमको क्षेत्रसम्मको दुरी र नजिकको युनिट

सि.न.	प्रहरी कार्यालय	जोखिमको क्षेत्र	दुरी(मी.कि)	नजिकको युनिट
१	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	कागबेनी	१०५.	प्रचौ कागबेनी
२	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	मुक्तिनाथ	२१	ईप्रका मुक्तिनाथ
३	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	मार्फा	७५.	जिप्रका मुस्ताङ
४	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	टुकुचे	१३५.	प्रचौ कोबाङ
५	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	चिमाङ	१०५.	प्रचौ कोबाङ
६	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	कोबाङ	१८	प्रचौ कोबाङ
७	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	न्याउरीकोट	१९५.	प्रचौ कोबाङ
८	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	लेते	२४	ईप्रका लेते
९	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	कुञ्जो	२७	ईप्रका लेते
१०	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	घाँसा	३१५.	प्रचौ घाँसा
११	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	छुसाङ	२४	ईप्रका छुसाङ
१२	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	समर	३६	प्रचौ घमी
१३	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	घिलिङ	५४	प्रचौ घमी
१४	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	घमी	६०	प्रचौ घमी
१५	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	चराङ	७२	प्रचौ चराङ
१६	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	लोमान्थाङ	८४	सिप्रचौ लोमान्थाङ
१७	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	छोन्हुप	९०	प्रचौ छोन्हुप
१८	जिप्रका जोमसोम मुस्ताङ	छोसेर	९०	ईप्रका छोसेर

६.३बिपद जोखिम क्षेत्रदेखी नजिकको प्रहरी युनिटसम्मको दुरी र प्रहरी पुग्न लाग्ने समय

सि.न.	बिपदको किसिम	बिपद जोखिम क्षेत्र	नजिकको प्रहरी ईकाई	सम्पर्क नम्बर	जोखिमस्थान देखि नजिको प्रहरी ईकाई सम्मको दुरी	प्रहरी पुग्न लाग्ने समय
१.	बाढी	कागबेनी	प्रचौ कागबेनी	९८५७६९०१४०	० कि.मी.	५ मिनेट
२.		जोमसोममार्फा,स्याङ,	जिप्रका मुस्ताङ	१००९८५७६५००३३,	० कि.मी.	५ मिनेट
३.		उपल्लो घाँसा	प्रचौ घाँसा	९८५७६९०१२५	३०० .मी.	१० मिनेट
४.		टुकुचे	प्रचौ कोबाङ	९८५७६३७७५०	१ कि.मी.	१५ मिनेट
५.		चिमाङ	प्रचौ कागबेनी	९८५७६९०१४०	१ कि.मी.	१२ मिनेट
६.	पहिरो	कोबाङ	प्रचौ कोबाङ	९८५७६३७७५०	० कि.मी.	५ मिनेट
७.		न्याउरीकोट	प्रचौ कोबाङ	९८५७६३७७५०	४ कि.मी.	३० मिनेट
८.		लेते	ईप्रका लेते	९८५१२८८९९०	५००.मी.	५ मिनेट
९.		कुञ्जोमिस्सी,कैकुँ,	प्रचौ घाँसा	९८५७६९०१२५	१ किमी.	१५ मिनेट
१०.	हिमपात	लोमान्थाङ	सिप्रचौ लोमान्थाङ	९८४७५१७४७७	५०० मिटर	१० मिनेट
११.		खोप्ला बगैचा र घाँकर गाँउ	प्रचौ चराङ	९८५६०८५३४९	८ कोलो मिटर	१ घण्टा ३० मिनेट
१२.		घिलिङ	प्रचौ चराङ	९८५६०८५३४९	२ किमी.	३० मिनेट

६.४बिपद प्रभाबित स्थानबाट स्थानन्तरण गर्न सकिने स्थानहरु

सि .नं.	बिपद्को क्षेत्र	स्थानान्तरण गर्न सकिने स्थान	स्थानान्तरण स्थानको क्षमता(जना)	नजिकको प्रहरी ईकाई	स्थानान्तरण स्थानदेखि नजिको प्रहरी ईकाईसम्मको दुरी	सम्पर्क नम्बर	कै.
१	कागबेनी,	कागबेनीको फुटबल चौर	१२०	प्रचौ कागबेनी	५०० मिटर	९८५७६९०१४०	
२	जोमसोम मार्फा,स्याङ,	जोमसोम समाज घर	१५० जना	जिप्रका मुस्ताङ	८०० मिटर	१००,९८५७६५००३३	
३	उपल्लो घाँसाकुञ्जो,	श्री जनता आ.वि. घाँसा	१६०	प्रचौ घाँसा	४०० मि.कि १,मी	९८५७६९०१२५	
४	कोबाङ, न्याउरिकोट,टुकुचे	खन्ती आमा समुहको भवन	१००	प्रचौ कोबाङ	० मि.कि १,मी.कि २,मी	९८५७६३७७५०	
५	लेते	लेतेको समाज घर	११०	ईप्रका लेते	५०० मिटर	९८५१२८८९९०	
६	लोमान्थाङ	राष्ट्रिय प्राबिलोमान्थाङ.	५०	सिप्रचौ लोमान्थाङ	५०० मिटर	९८४७५१७४७७	
७	चराङ	बुद्ध युबा क्लबको भवन	२५	प्रचौ चराङ	५०० मिटर	९८५६०८५३४९	
८	घिलिङ	श्री जनज्योती आबि.	३०	प्रचौ चराङ	२५ किमी.	९८५६०८५३४९	

६.५ जिल्ला प्रहरी कार्यालय मुस्ताङमा रहेका बिपद उद्धार सामाग्रीहरुको बिबरण

सि.नं.	बिवरण	आम्दानी	साबुत	मौज्जात	कैफियत
१	पिक (गैची)	२० थान	२० थान	२० थान	
२	साबेल	२५ थान	२५ थान	२५ थान	
३	रुख काट्ने आरा	२ थान	२ थान	२ थान	
४	गल	१० थान	१० थान	१० थान	

५	घन (सानो,ठुलो)	७ थान	७ थान	७ थान	
६	हसिया	४ थान	४ थान	४ थान	
८	बन्चरो	५ थान	५ थान	५ थान	
९	फरुवा	५ थान	५ थान	५ थान	
११	आल्मुनियमको बाल्टि	९ थान	९ थान	९ थान	
१२	करौति	३ थान	३ थान	३ थान	
१३	पानी बुट	१० थान	१० थान	१० थान	
१४	सेफ्टी हेल्मेट	१० थान	१० थान	१० थान	
१५	चस्मा	३ थान	३ थान	३ थान	
१६	रेस्क्यु डोरी	५ मुठ्ठा	५ मुठ्ठा	५ मुठ्ठा	
१७	रेस्क्यु बेल्ट	५ थान	५ थान	५ थान	
१८	पन्जा	११ जोर	११ जोर	११ जोर	
१९	लाईफ ज्याकेट	१८ थान	१८ थान	१८ थान	
२०	बाईना कुलर	२ थान	२ थान	२ थान	
२१	भऱ्याङ	२ थान	२ थान	२ थान	
२२	गाडी तान्ने टुचन	५ थान	५ थान	५ थान	
२३	सेफ्टी बेल्ट	२ थान	२ थान	२ थान	

६.६जिल्ला प्रहरी कार्यालय मुस्ताङमा रहेको कुल दरबन्दी संख्या

सिनं	कार्यालय नाम	रहेको स्थान	स्थापना मिति	दरबन्दी संख्या	कै.
१	जिप्रका मुस्ताङ	घरपझोङ-४	२०२२।०५।०४	५५	
२	ईप्रका छुसाङ मुस्ताङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र -३	२०६७।०३।०२	२३	
३	ईप्रका लेते मुस्ताङ	थासाङ-३	२०३६।०३।०५	१८	
४	ईप्रका छोसेर मुस्ताङ	लोमान्थाङ-१	२०४७।०१।१२	१८	
५	ईप्रका मुक्तिनाथ मुस्ताङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र-१	२०३६।०३।०५	२९	
७	प्रचौ छोन्हुप मुस्ताङ	लोमान्थाङ-४	२०४७।०१।१२	१०	
८	प्रचौ सुर्खाङ मुस्ताङ	लो-घेकरदामोदरकुण्ड ४	२०४७।०१।१२	१०	
९	प्रचौ कागबेनी मुस्ताङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र४-	२०३१।०१।१३	१०	
१०	प्रचौ घमी मुस्ताङ	लो-घेकरदामोदरकुण्ड	२०४७।०१।१२	१०	
११	प्रचौ कोवाङ मुस्ताङ	थासाङ२-	२०४९।०९।१३	१०	
१२	प्रचौ घासा मुस्ताङ	थासाङ४-	२०५७।०२।२३	१०	
१३	प्रचौ चराङ मुस्ताङ	लो-घेकरदामोदरकुण्ड-	२०७६।०६।०७	१५	

१४	पर्यटक प्रहरी जोमसोम मुस्ताङ	घरपझोङ४ -	२०७०।०२।०२	१०	
१५	जिअ समन्वय तथा सप्रई मुस्ताङ	घरपझोङ - ४	२०७०।०२।०२	१०	
१६	बिसुगार्ड जोमसोम मुस्ताङ	घरपझोङ - ३	२०३२।०२।१६	१५	
१७	कासु गार्ड मुस्ताङ	घरपझोङ - ३	२०३२।०२।१६	२०	
१८	प्रजिअ गार्ड मुस्ताङ	घरपझोङ - ४	२०४८।०६।१६	६	
१९	जि ट्रा प्र का मुस्ताङ	घरपझोङ - ३	२०७६।०६।०७	१०	
	जम्मा			३१३	

६.७जिल्ला प्रहरी कार्यालय मुस्ताङ तथा मातहतमा कार्यरत संख्या

सि.नं.	प्रहरी ईकाई	कार्यरतजनशक्ति								कार्यालयप्रमुखको बिबरण		
		प्रनाउ	प्रनि	प्रनानि	प्रसनि	प्रह	प्रज	प्रकास	जम्मा	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नं.
१	जिप्रका	१	१	५	२	१३	२७	५	५४	प्रनाउ	नबिन कृष्ण भण्डारी	9857635555
२	ईप्रका मुक्तिनाथ			१		४	६	१	१२	प्रनानि	कृष्णमुरारी पौडेल	9846811629
३	ईप्रका लेते			१	१	३	६		११	प्रनानि	जगत बहादुर ढकाल	9851288990
४	ईप्रका छोसेर					१	४		५	प्रह	निर बहादुर कुमाल	9846290833
५	ईप्रका छुसाङ			१		२	४		७	प्रनानि	मदन बहादुर यादव	9862850043
६	सिप्रचौ लोमान्थाङ				१	२	४		७	प्रसनि	जित बहादुर मुखिया	9847517477
७	बिसु गार्ड				१	२	३	१	७	प्रसनि	शिवराज लामिछाने	9865125437
८	कासु गार्ड				१	१	४	१	७	प्रसनि	पदम बहादुर राना	9846126368
९	प्रजिअ निगार्ड					१	४		५	प्रह	राम बहादुर थापा	9841723570
१०	प्रचौ घाँसा				१	४	११		१६	प्रसनि	निम प्र. तिमिल्सिना	9849282832
११	प्रचौ कोवाङ				१	२	४		७	प्रसनि	नेत्र बहादुर जि.टी.	9847303841
१२	प्रचौ कागबेनी				१	२	३		६	प्रसनि	रमेश थापा	9841866803
१३	प्रचौ घमी								०			
१४	प्रचौसुर्खाङ								०			
१५	प्रचौछोन्हुप								०			
१६	प्रचौ चराङ			१		१	४		६	प्रनानि	डोल राजभण्डारी	9856085349
१७	जिअस तथा सुप्रई न्यायधिश गार्ड					१			१	प्रह	तुल बहादुर राना	9867974830
१८	पर्यटक प्रहरी जोमसोम			१	१	३	४		९	प्रनानि	शेर बहादुर श्रेष्ठ	9856090078
१९	जिट्राप्रका				१	१	४		६	प्रनानि	बिष्णुबहादुर नेपाली	
जम्मा		१	१	१०	११	४३	९२	८	१६६			

६.८ प्रहरी इकाईहरुको अबस्थिति विबरण

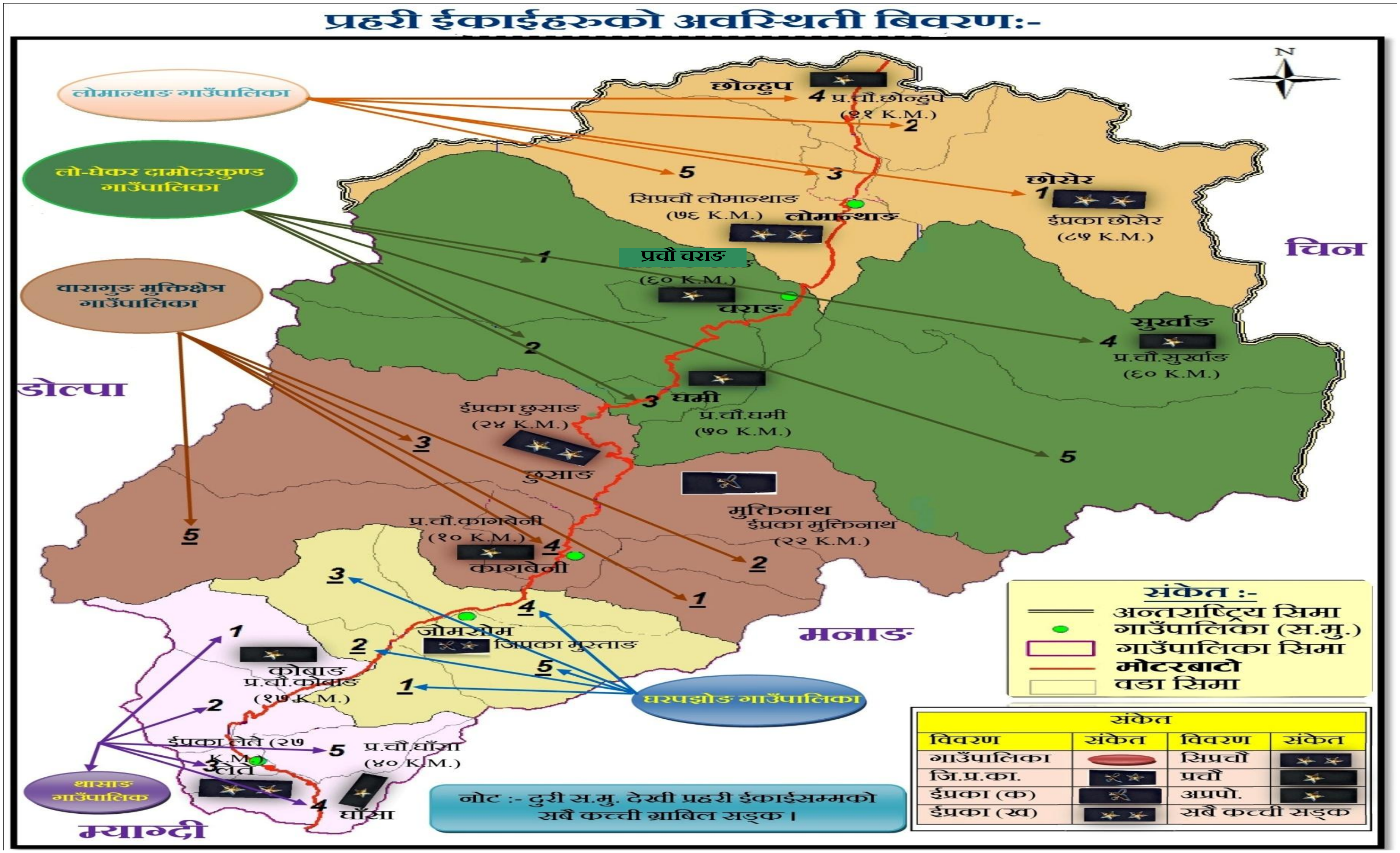

६.९ बिपद् जोखिम वडा एरियामा रहेका प्रहरी कार्यालयहरुको बिपद ब्यवस्थापन कार्य योजना

क.ईप्रका लेतेको बिपद ब्यवस्थापन कार्य योजना (थासाङ गाउँपालिका)

थासाङ गा.पा.का वडा कार्यालयहरु
न वडा.अध्यक्ष रत्न प्र. ज्वाराचन
9747608455
२ नं -वडा अध्यक्ष .नर प्र. हिराचन
9867700830

थासाङ गा.पा.का वडा कार्यालयहरु
३ नं -वडा अध्यक्ष .चन्द्र ब. शेरचन
9746707050४
४ नं -वडा अध्यक्ष .बिशाल शेरचन
9857650156

थासाङ गाउँपालिका
अध्यक्ष -बुद्धी प्र. शेरचन
९८४७७९९९७२

ACAP चेक प्वाईन्ट घाँसा
प्रमुख- कविता घले
,९८४६४६३८८

बज्रदल गण नेपाली सेना
घाँसासहसेनानी-नबीन
बोगटी९८४३०५१००२

आमा समुहहरु
१.तारामुखी महिला समुह
अध्यक्ष -रुमिला
तुलाचन,९८६७६२५४३३
२.जनजागरण महिला समुह-
अध्यक्ष शान्ति
तुलाचन,९८४७७९०१८५
३.ताक्लुङ आमा समुह अध्यक्ष-
वरुजा गौचन,
९८५७६३७३९९
४.कुञ्जो आमा समुह अध्यक्ष-
शारदा
गौचन,९८५७६३७३९९
५.बिजयी महिला समुह
अध्यक्ष -भिम माँया

हेलिप्याड रहेका स्थान
-थासाङ गा.पा २न्याउरीकोट
-थासाङ गा.पा. ४घाँसा
-थसाङ गा.पा ३लेते स्वास्थ्य
चौकीको खुल्ला चौर र धौलागिरी
प्राबिधिक शिक्षालयको कम्पाउन्ड

ईप्रका लेते
प्र..ना.नी जगत ब.ढकालको
कमाण्डमा ईप्रकामा
कार्यरत जनशक्ति
परिचालन गर्ने
९८५७६५०७९९

स्वास्थ्य चौकीहरु
१ लेते स्वास्थ्य चौकी ,लेते-प्रमुख लक्ष्मण सिंजाली
थापा,९८४००११८०३
२.कोबाङ स्वास्थ्य चौकी,अहेब हेमराज देवकोटा-
९८४८३११७९५
३.कुञ्जो स्वास्थ्य चौकी-प्रमुख पारस
थापा,९८६१५९९१८३
४.टुकुचे स्वास्थ्य चौकी-प्रमुख एन्जिला
थकाली,९८६९८६९२४९
३.अस्थायी हेल्प डेस्क ,घाँसा
प्रमुख सुबास शाही,९८४६८४५८६९

थप सपोर्ट
जिल्ला प्रहरी
कार्यालय मुस्ताङ
प्र.उ.ना. नवीनकृष्ण
भण्डारी
९८५७६३५५५५,दुरी
२४ कि.मी

युवा क्लबहरु
१ .निर्मल स्पोर्टिङ क्लब अध्यक्ष
-महेन्द्र गौचन९८५७६४०७२०
२अन्नपुर्ण युवा क्लब अध्यक्ष -
भिम ब.
नेपाली९८४६८४३९८०

युवा क्लबहरु
४ प्रगति युवा क्लब अध्यक्ष महेन्द्र
शेरचन ९८४६३५०५८६
५ .हरिपाली युबा क्लब अध्यक्षनगेन्द्र
शेरचन,९८६७९७३४९९
६एलिस स्पोटिङ युवा क्लब,घाँसा
अध्यक्ष नबीन
भट्टचन,९८४७६८२०२८

- जोखिम बिपद् क्षेत्र

-कङ्कुर र मिस्सी

- जोखिममा परेकालाईस्थानान्तरण गर्न सकिने स्थान

-जनता आ.वि घाँसा र लेतेको समाज घर

सपोर्ट युनिट
प्रचौ घाँसा
प्रसनी निम प्रसाद
तिमिल्सिना९८४९२८२८३२
प्रचौ कोबाङ
प्रसनी नेत्र ब.जि.टी

ख. ई.प्र.का.मुक्तिनाथको विपद बिपद ब्यवस्थापन कार्य योजना (वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका)

ईप्रका मुक्तिनाथ
प्र..ना.नी कृष्ण मुरारी पौडेलको कमाण्डमा ईप्रकामा कार्यरत जनशक्ति परिचालन गर्ने
9857690084

बारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा.का वडा कार्यालयहरु
१ न वडा.अध्यक्ष वीर ब. गुरुङ् 9857650318
२ नं -वडा अध्यक्ष .छिन ताम्म्या गुरुङ् 9857650064

बारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा.का वडा कार्यालयहरु
३ नं -वडा अध्यक्ष .नविन कुमार गुरुङ्, 9841345621
४ नं -वडा अध्यक्ष .तेन्जिङ् नाम्गेल गुरुङ,9847737222
५ नं वडा अध्यक्ष राप्के गुरुङ्, 9847737161

बारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा
अध्यक्ष -फेन्चोक छेत्तेन गुरुङ् 9857650063

ACAP चेक प्वाईन्ट मुक्तिनाथ
प्रमुख-प्रेम बस्नेत,९८४६३१८६१०

थप सपोर्ट
जिल्ला प्रहरी कार्यालय मुस्ताङ
प्र.उ.ना. नवीनकृष्ण भण्डारी ९८५७६३५५५५,दुरी २२ कि.मी

स्वास्थ्य चौकीहरु
१.कागबेनी स्वास्थ्य चौकी-प्रमुख दिपा कुँवर,९८४७२३३५५६
२.झोङ स्वास्थ्य चौकी,प्रमुख ढोका गुरुङ,९८४७७०४२०१
३. झारकोट स्वास्थ्य चौकी-प्रमुख,तारानाथ अधिकारी,९८४६४२०३००
४.छुसाङ स्वास्थ्य चौकी-प्रमुख सरिता वि.क,९८६७९०४४७१

आमा समुहहरु,मुक्तिनाथ
१.थुरुङ आमा समुह अध्यक्ष - सोनाम गुरुङ,९८६७६०८२७६
२.किङ्गर आमा समुह-अध्यक्ष - याङजुङ गुरुङ,९८४१६८६४७५
३.रानिपौवा अध्यक्ष-खाण्डु गुरुङ,९८६७९१७९९

आमा समुहहरु,कागबेनी
१.फल्याक आमा समुह,अध्यक्ष-एन्जिङ मेन्थोक गुरुङ,९८४७७८०५२०
२.कागबेनी आमा समुह,अध्यक्ष-मेन्क्षोक

हेलिप्याड रहेका स्थान
१.मुक्तिनाथमा -१ वटा

युवा क्लबहरु,मुक्तिनाथ
१ .जनप्रिय क्लब अध्यक्ष –उरगेन गुरुङ९८४१२०८१०८
२ .थोराङपास युवा क्लबअध्यक्ष–रमेश ९८५७६५०३५७
३. चाप्के क्लबअध्यक्ष धोर्जेगुरुङ ९८४१२०८१०८

युवा क्लबहरु,कागबेनी
१.शेरचन फल्याक युवा क्लब,अध्यक्ष-सुरेन्द्र गुरुङ,९८४७७८०५००
२.आमा स्मृति क्लब,अध्यक्ष एलिङ थेप्चेङ गुरुङ,९८४७७८०५२०

- **जोखिम बिपद क्षेत्र**
  कागबेनीको तिरिगाँउ र एक्लेभट्टी
- **जोखिममा परेकालाईस्थानान्तरण गर्न सकिने स्थान**

-कागबेनीमा रहेको फुटबल चौर र एक्लेभट्टीको समाजघर

सपोर्ट युनिट
प्रचौ कागबेनी
प्रसनी रमेश थापा
9857690140,दुरी १० कि.मी.

सपोर्ट युनिट
ईप्रका छुसाङ
प्रनानी मदन बहादुर यादव9857690085दुरी , मी.कि २४

ग. प्रहरी चौकी चराङ्को विपद व्यवस्थापन कार्ययोजना (लो-घेकर दामोदरकुण्ढ गाउँपालिका)

लो-घेकर दामोदरकुण्ड गा.पा का वडा अध्यक्षहरु
१ न वडा.अध्यक्ष टैघुन्टु ठकुरी 9857650235
२ नं वडा अध्यक्ष पाम्पाबिष्ट,9841819747

लो-घेकर दामोदरकुण्ड गा.पा.का वडाअध्यक्षहरु
३ नं -वडा अध्यक्ष .सम्तेनदावा गुरुङ, 9857650327
४ नं -वडा अध्यक्ष .छिरिङ् गोल्फु गुरुङ् 9857650455
५ नं वडा अध्यक्ष छेटुक गुरुङ्,9846590621

लो-घेकर दामोदरकुण्ड गा.पा
अध्यक्ष -,लोप्साङ्छोम्फेलबिष्ट9851088720

ACAP चेक प्वाईन्ट मुक्तिनाथ
-नभएको

थप सपोर्ट
जिल्ला प्रहरी कार्यालय मुस्ताङ
प्र.उ.ना. नवीनकृष्ण भण्डारी ९८५७६३५५५५,दुरी ७२ कि.मी

आमा समुहहरु,चराङ
१.चराङ आमा समुह,अध्यक्ष-माया बिष्ट,९८४७७८८८९७
२.याकु आमा समुह,अध्यक्ष-डोल्ला लामा छिरिङ,९८४६५६४९७०

हेलिप्याड रहेका स्थान
-नभएको तर हे.क आएमा बस्न सक्ने प्रशस्त ठाँउ रहेको ।

प्रहरी चौकी चराङ
प्र..ना.नी डोल राज भण्डारीको कमाण्डमा प्रचौमा कार्यरत जनशक्ति परिचालन गर्ने 9856085349

स्वास्थ्य चौकीहरु
१.चराङ स्वास्थ्य चौकी-दिलमाया गुरुङ ९८४९९९४८७३
२.घमी स्वास्थ्य चौकी,प्रमुख –जोगेन्द्र यादव ९८४४५५०२८२
३. सुर्खाङ स्वास्थ्य चौकी-प्रमुख-पासाङ डोल्ला गुरुङ ९८४६५७९९१४
४.घिलिङ स्वास्थ्य चौकी-प्रमुख –

युवा क्लबहरु,चराङ
१. बुद्ध शाली युबा क्लब,अध्यक्ष-तसी नुवा गुरुङ,९८६०८२९२५५
२.लो-घेकर युबा क्लब ,अध्यक्ष-बसुक गुरुङ,९८६१९९७१३७

- **जोखिम बिपद् क्षेत्र**
-लो-घेकर दामोदरकुण्ड वडा नं. ५ को खोप्ला बगैँचार घाँकर गाउँ

- **जोखिममा परेकालाई स्थानान्तरण गर्न सकिने स्थान**
बुद्ध-शान्ति युवा क्लब चराङको भवन

सपोर्ट युनिट
प्रचौ घमी
हाल हिमपातको कारण जिप्रका सँग मर्ज भएको दुरी ११ कि.मी .

सपोर्ट युनिट
प्रचौ सुर्खाङ
हाल हिमपातको कारण जिप्रका सँग मर्ज भएको दुरी २१ कि.मी .

घ. प्रहरी चौकी लोमान्थाङको बिपद ब्यवस्थापन कार्य योजना (लोमन्थाङ गाउँपालिका)

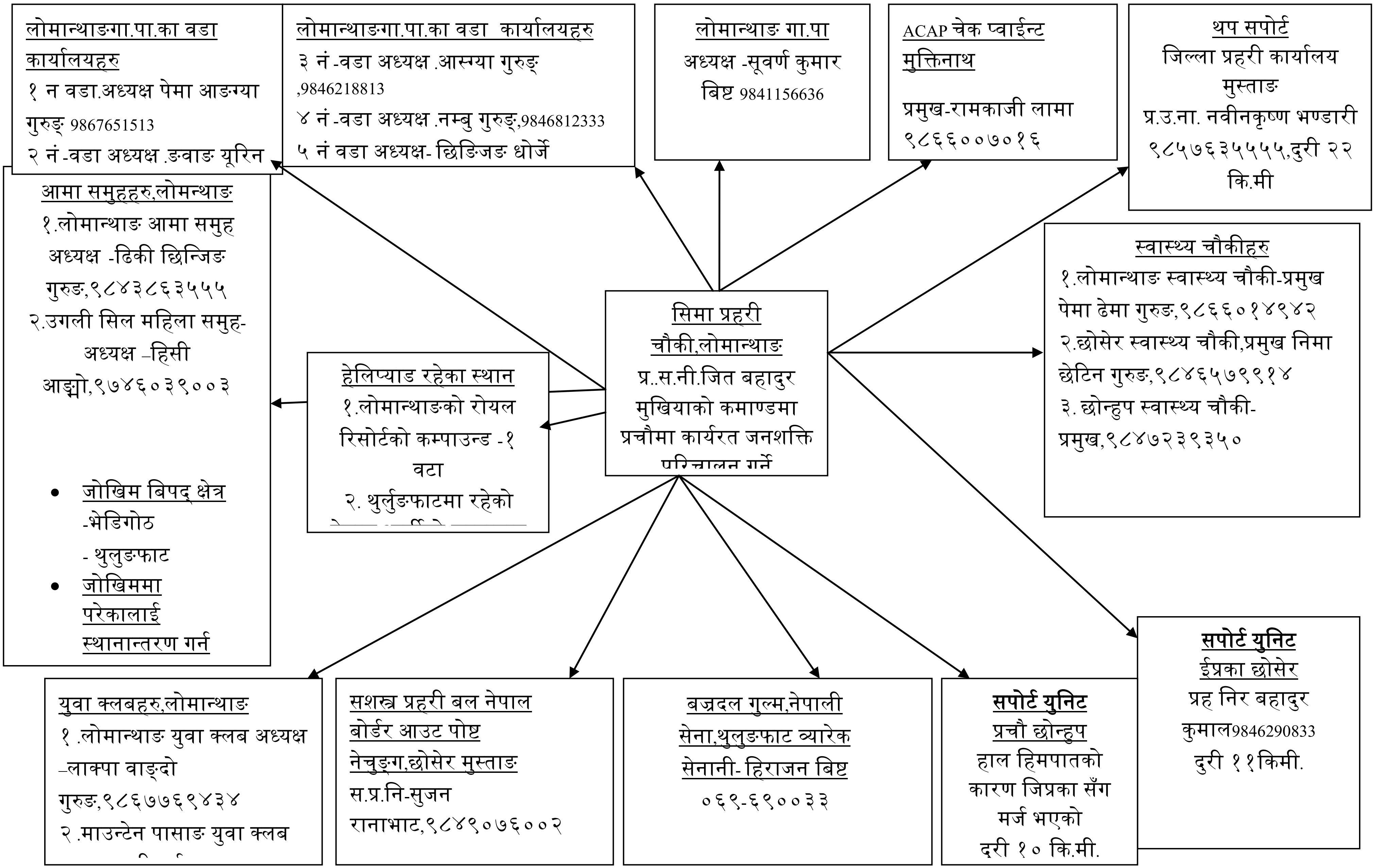

६.१० बिपद् व्यबस्थापन सुरक्षा योजना

क. कमाण्ड पोष्ट-:

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	कमाण्ड पोष्ट रहने स्थान	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		हातहतियार गोलीगट्ठा							कै.
				सिप्रल	जुप्रल	प्रज.प्र./ह.	जम्मा	हेन्ड सेट	कलसाईन	सानो	एकेको गोली.	ठुलो	एकेको गोली.	म्यगैसिन	एकेको सेल.	लाठी	
१.	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जि.प्र.का.	प्रउ.ना.	१	१	१३	१५	१	J1	२	२८	४	४०	२	४०	६	

ख. सूचना संकलन गर्न खटिएको जनशक्ति-:

सि .नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डियुटी रहने खटिने स्थान	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति					संचार साधन		हतियार गोली					कै.
				सिप्रल	जुप्रल	प्र.ह.	प्र.ज.	जम्मा	हेन्ड सेट	कल साईन	सानो	एके. गोली	ठुलो	एके. गोली	लाठी	
१	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जोमसोम	प्र.नि.स.	-	१	१		२	१	J19	१	१४	-	-	-	
२	ई. प्र.का. मुक्तिनाथ	मुक्तिनाथ एरिया	प्र.ह.	-	-	१		१								
३	ई. प्र.का. लेते	लेते एरिया	प्र.ह.	-	-	१		१								
४	ई. प्र.का. छुसाङ	छुसाङ एरिया	प्र.ह.	-	-	१		१								
५	सि.प्र. चौ. लोमान्थाङ	लोमान्थाङ एरिया	प्र.ह.	-	-	१		१								
६	प्रहरी चौकी चराङ	चरांङ एरिया	प्र.नि.ना.	-	१	१		२								
जम्मा				-	२	६		८	-	-	१	१४	-	-	-	

ग. सूचनाको अध्ययन, बिश्लेषण रणनीति तयारी समूह -:

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डियुटी रहने खटिने स्थान	डियुटी खटिने कार्यालय	कमाण्डको दर्जा	खटिने जनशक्ति					कै
					सिप्रल	जुप्रल	प्र.ह.	प्र.ज.	जम्मा	
१	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जोमसोम	जि.प्र.का. मुस्ताङ	सि.अ.प्र.	१	१	१	२	५	
जम्मा					१	१	१	२	५	

घ. गाडी मोबाईल:

सि .नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डियुटी खटिने कार्यालय	कमाण्डर को दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		हतियार गोलीगट्ठा							कै.
				मिश्रल	जुल्क	प्रज.प्र./ह.	जम्मा	वैल्ड सेट	कल साईन	सानो	टेकि. गोली	ठुलो	टेकि. गोली	ग्यौंसगन	टेकि. सेल	लाठी	
१.	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जोमसोम बजार, मार्फा, कोवाङ	सि.अ.प्र.	१	१	४	६	१	Mobile 1	१	१४	१	१००	१	१०	२	सि .अ.प्र. फिल्ड अधिकृतको रुपमा काम गर्ने

ङ. पिकेट डिउटी

सि .नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डियुटी रहने खटिने स्थान	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		हतियार गोली					कै.
				मिश्रल	जुल्क	प्र./ह. ज.प्र.	जम्मा	वैल्ड सेट	कल साईन	सानो	टेकि. गोली	ठुलो	टेकि. गोली	लाठी	
१	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जिपपार्क एरिया	प्र.ह.	-		२	२	१	J 11					२	
२	जि.प्र.का. मुस्ताङ	सदरमुकाम एरिया	प्र.नि.स.	-	१	२	३	१	J 17	१	१४			२	
३	जि.प्र.का. मुस्ताङ	बिदाई ढुङ्गा (चेकिङ)	प्र.ह.	-		२	२	१	J 11					२	
४	ई. प्र.का. मुक्तिनाथ	मुक्तिनाथ बजार	प्र.ह.	-		२	२	१	Mobile25					२	
५	ई. प्र.का. मुक्तिनाथ	मुक्तिनाथ मन्दिर	प्र.ह.			२	२	१	Mobile26					२	
६	ई. प्र.का. लेते	लेते बजार	प्र.ह.	-		२	२	१	21Mobile2					२	
७	ई. प्र.का. छुसाङ	छुसाङ बजार	प्र.ह.	-		२	२	१	Mobile35					२	
८	ई. प्र.का. छोसेर	छोसेर बजार	प्र.ह.	-		२	२	१	Mobile32					२	
९	सि.प्र. चौ. लोमान्थाङ	लोमान्थाङ बजार	प्र.ह.	-		२	२	१	Mobile31					२	
१०	प्र. चौ. घासा	घाँसा चौकी	प्र.ह.	-		२	२	१	Mobile51					२	
११	प्र. चौ. कोवाङ	खन्ति बजार	प्र.ह.	-		२	२	१	Mobile53					२	
१२	प्र. चौ. कागवेनी	मुक्तिनाथ चोक	प्र.ह.	-		२	२	१	Mobile55					२	
१३	प्रचौ. चराङ	लोमान्थाङ चोक	प्र.ह.	-		२	२	१	Mobile65					२	

च.मोटरसाईकल गस्ती

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डियुटी रहने खटिने स्थान	कमाण्डर को दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		हतियार गोली				कै.
				सिप्रअ	जुप्रअ	प्रज.प्र./ह.	जम्मा	ह्याण्ड सेट	कलसाईन	माने	एके गोली.	छुरा	एके गोली.	
१	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जिपपार्क एरिया	जु.अ.प्र.		१	२	३	२	B1/B2	१	१४	१ (सट गन)	१०	आवश्यकता अनुसार जुनसुकै बेला पनि परिचालन हुने ।
२	ई. प्र.का. मुक्तिनाथ	मुक्तिनाथ बजार	जु.अ.प्र.		१	१	२	१	X26	१	१४			
३	ई. प्र.का. लेते	लेते बजार	जु.अ.प्र.		१	१	२	१	X22	१	१४			
४	ई. प्र.का. छुसाङ	छुसाङ बजार	जु.अ.प्र.		१	१	२	१	X36	१	१४			
५	ई. प्र.का. छुसाङ	छोसेर बजार	जु.अ.प्र.		१	१	२	१	X33	१	१४			
६	सि.प्र. चौ. लोमान्थाङ	लोमान्थाङ बजार	जु.अ.प्र.		१	१	२	१	X30	१	१४			
७	प्र. चौ. घासा	घाँसा चौकी	जु.अ.प्र.		१	१	२	१	C52	१	१४			
८	प्र. चौ. कोवाङ	खन्ति बजार	जु.अ.प्र.		१	१	२	१	C54	१	१४			
९	प्र. चौ. कागवेनी	मुक्तिनाथ चोक	जु.अ.प्र.		१	१	२	१	C56	१	१४			
१०	प्रचौचराङ.	लोमान्थाङ चोक	जु.अ.प्र.		१	१	२	१	C66	१	१४			
जम्मा					१०	११	२१	११		१०	१४०	१	१०	

छ.पैदल गस्ती

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डियुटी रहने खटिने स्थान	कमाण्डर को दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		हतियार गोली					कै.
				सिप्रअ	जुप्रअ	प्रज.प्र./ह.	जम्मा	ह्याण्ड सेट	कलसाईन	माने	एके गोली.	छुरा	एके गोली.	लाठी	
१	जिमुस्ताङ.का.प्र.	जोमसोम बजार एरिया	जु.अ.प्र.		१	३	४	१	J16	१	१४	१ सट) (गन	१०	२	२४ सैं घण्टा ६ सिफ्टमा परिचाल
२	ईमुक्तिनाथ .का.प्र.	मुक्तिनाथ बजार एरिया	जु.अ.प्र.		१	२	३	१	X27	१	१४			२	

३	ई. प्र.का. लेते	लेते बजार एरिया	जु.अ.प्र.		१	२	३	१	X23	१	१४			२	हुने ।

ज.(QRT)रिजर्भ

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डिउटी खटिने कार्यालय	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		हतियार गोलीगट्ठा							कै.
				सिप्रअ	जुप्रअ	प्रज.प्र./ह.	जम्मा	हैन्ड सेट	कलसाईन	सानो	एकी. गोली	ठूलो	एकी. गोली	ग्याँसगन	एकी सेल.	लाठी	
१.	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जि.प्र.का. मुस्ताङ	प्र.नि.	१	२	१२	१५	१	J 3	३	४२	४	४००	१	१०	७	
२	साथै, मातहत प्रहरी ईकाईहरुबाट मो टोली .सा.QRT को रुपमा जुनसुकै बेला परिचालन हुने व्यवस्था मिलाईएको ।																

झ.अन्य डिउटी:

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डिउटी खटिने स्थान	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		कै.
				सिप्रअ	जुप्रअ	प्रज.प्र/.ह.	जम्मा	हैन्ड सेट	कलसाईन	
१.	जि.प्र.का. ट्रा. मुस्ताङ	एयरपोट गेट चोक	प्र.नि.ना.		१	१	२	१	T1	
२	जि.प्र.का. ट्रा. मुस्ताङ	घाँसा चेक पोष्ट	प्र.ह.			२	२	१	T2	
३	जि.प्र.का. ट्रा. मुस्ताङ	कोवाङ चेक पोष्ट	प्र.ह.			२	२	१	T3	
४	पर्यटक प्रहरी जोमसोम	कार्यालय मुलगेट/ ACAP चेक पोष्ट	प्र.नि.ना.		२	६	८	१	J20	

ञ. विपद ब्यवस्थापनमा परिचालन हुने बिशेष जनशक्ति-:

क) अन्य सरोकारवाला निकायहरु संग आवश्यक समन्वय, सहकार्य, डाटा कलेक्सन र रिपोटिङ गर्ने टोली-:

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डिउटी खटिने कार्यालय	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		कैफियत
				सिप्रअ	जुप्रअ	प्रज.प्र/.ह.	जम्मा	हैन्ड सेट	कलसाईन	
१.	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जि.प्र.का. मुस्ताङ	प्र.नि.	१	१	३	५	१	J2	

ख.विपद्को समयमा उद्धारमा खटिने तालिम प्राप्त जनशक्ति-:

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डिउटी खटिने कार्यालय	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		हतियार गोलीगठ्ठा							कै.
				सिप्रअ	जुप्रअ	प्रज.प्र./ह.	जम्मा	हेन्ड सेट	कलसाईन	सानो	सा.को गोली.	ठूलो	ठू.को गोली.	ग्यासगन	ग्या.को सेल.	लाठी	
१.	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जि.प्र.का. मुस्ताङ	प्र.नि.	१	२	१२	१५	१	J3	३	४२	४	४००	१	१०	७	

ग. स्टयाण्डबाई टोली-:

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डिउटी खटिने कार्यालय	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		कैफियत
				सिप्रअ	जुप्रअ	प्रज.प्र/.ह.	जम्मा	हैन्ड सेट	कलसाईन	
१.	जि.प्र.का. मुस्ताङ	जि.प्र.का. मुस्ताङ	प्र.नि.	१	३	१७	२०	१	J3	आवश्यक उद्दारका सामाग्री सहित
२	ई. प्र.का. मुक्तिनाथ	ई. प्र.का. मुक्तिनाथ	प्र.नि.स.		१	४	५	१	X27	
३	ई. प्र.का. लेते	ई. प्र.का. लेते	प्र.नि.स.		१	४	५	१	X24	
४	ई. प्र.का. छुसाङ	ई. प्र.का. छुसाङ	प्र.नि.स.		१	४	५	१	X37	
५	सि.प्र. चौ. लोमान्थाङ	सि.प्र. चौ. लोमान्थाङ	प्र.नि.स.		१	४	५	१	X32	

घ. अन्य सुरक्षा निकायसँग समन्वय गर्ने तथा क्षेतिमृत्यु समेतको अभिलेख व्यबस्थापन,घाईते,समूह-:

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डिउटी खटिने कार्यालय	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		कैफियत
				सिप्रअ	जुप्रअ	प्रज.प्र/.ह.	जम्मा	हैन्ड सेट	कलसाईन	
१.	जि.प्र.का	जि.प्र.का.मुस्ताङ	प्र.नि.	१	२	३	६	१	J3	

ङ. कार्यालय सुरक्षार्थ

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डियुटी रहने खटिने स्थान	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		हतियार गोली					कै.
				मिसल	जुगल	प्रज.प्र.ह.	जम्मा	हेन्ड सेट	कलसाईन	सानो	सा. गोली	ठुलो	ठु. गोली	लाठी	
१	जि.प्र.का. मुस्ताङ	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ह.			२	२	१	JG			१	१००		२४सै घण्टा
२	जि.प्र.का. मुस्ताङ	क्वाटर गार्ड	प्र.ह.			५	५					५	५००		
३	जि.प्र.का. मुस्ताङ	का. पछाडी पोष्ट	प्र.ज.			२	२					१	१००		
४	जि.प्र.का. मुस्ताङ	संचार शाखा	प्र.ह.			३	३	१	J						
५	जि.प्र.का. मुस्ताङ	डिकक्ष .अ.	प्र.नि.स.		१	१	२	१	JC						
६	ई. प्र.का. मुक्तिनाथ	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ज.												
७	ई. प्र.का. लेते	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ज.			२	२					१	१००		
८	ई. प्र.का. छुसाङ	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ज.			२	२					१	१००		
९	ई. प्र.का. छोसेर	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ज.			२	२					१	१००		
१०	सि.प्र. चौ. लोमान्थाङ	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ज.			२	२					१	१००		
११	प्र .चौ.घाँसा	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ज.			२	२					१	१००		
१२	प्र. चौ. कोवाङ	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ज.			२	२					१	१००		
१३	प्र. चौ. कागवेनी	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ज.			२	२					१	१००		
१४	प्रचौचराङ .	कार्यालयको मुल गेट	प्र.ज.			२	२					१	१००		
१५	बि गार्ड.सु.मुस्ताङ	एयरपोट एरिया	प्र.नि.ना.		१	१२	१३	१		१	१४	१	१००		
१६	कागार्ड मुस्ताङ.सु.	कारागार	प्र.नि.स.		१	६	७	१		१	१४	१	१००		
१७	प्र गार्ड.नि.अ.जि.	प्रगार्ड .नि.अ.जि.	प्र.ह.			५	५			१	१४	१	१००		
जम्मा					३	५२	५४	५		३	४२	१८	१८००		

च.-:परीचालित जनशक्तिको अन्य सुरक्षा निकायबाट

सि.नं.	डियुटी खटिने ईकाई	डिउटी खटिने कार्यालय	कमाण्डरको दर्जा	खटिने जनशक्ति				संचार साधन		कैफियत
				सिप्रअ	जुप्रअ	प्रज.प्र/.ह.	जम्मा	हैन्ड सेट	कलसाईन	
१.	नेपाली सेना	बज्रदल गण जोमसोम व्यारेक,मुस्ताङ	सेनानी	१	२	१३	१६			
२.	सशस्त्र प्रहरी	स ३३.न.ने.व.प्र. .गुल्म हेक्कामुस्ताङ,	प्रनि	१	२	१५	१८			
१.	राष्ट्रिय अनुसन्धान	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय,मुस्ताङ	राप्रमुख.अ.	१	१	३	५			सुचना संकलन गर्ने

छ. अपुग जनशक्ति विवरण

बिबरण	दर्जागत संख्या								कैफियत
	प्रनाउ	प्रनि	प्रनानि	प्रसनि	प्रह	प्रज	प्रकास	जम्मा	
संख्या		२	४	२४	२०	९७	४	१५१	अपुग जनशक्तिको सन्दर्भमा तालुक कामा जाहेर गरी . तत्काल थप मद्दत माग गरीने योजना रहेको ।

नोट-:

- बिपद्को समयमा तत्काल खटिन पर्ने अबस्थामा QRT टोली तत्काल परिचालन हुने ।
- बर्षातको समयमा जोखिमको क्षेत्र तथा बाढीपहिरो जान सक्ने सम्भावित एरिया सादा पोशाकमा सेवाग्राहीको रुपमा बसी रेक्की गर्ने ।
- जिमा जनशक्ति अपुग भएमा मातहतबाट आवश्यकता अनुसार थप जनशक्ति ल्याईने ।.का.प्र.
- खटिने महिला प्रहरी संख्या जम्मा ४ जना)आवश्यकता अनुसार अह्रन खटन गरिने ।
- अन्य सुरक्षाका निकायहरु संग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने।
- जिल्लाको सम्पूर्ण शान्ति सुरक्षाको अवस्थाको सन्दर्भमा नियमितरुपमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी ज्यू संग समन्वय गरिने ।
- आवश्यकता अनुसार अन्य सुरक्षा निकायका प्रमुखज्यूहरु संग नियमित समन्वय गरिने ।
- तालुक कार्यालयबाट दिईएको आदेशको पुर्णरुपमा पालना गरिने ।
- अन्य सम्पुर्ण सरोकारवाला निकायहरु संग आवश्यकता अनुसार समन्वय र सहकार्य गरिने ।
- युनिटगराउने ।/युनिट बीच नियमित समन्वय र सहयोगको आदान प्रदान गर्ने-
- मातहतबाट प्राप्त सूचना समेत तत्काल यस कार्यालयमा जाहेर गर्न लगाईने ।
- प्राप्त सुचनाको बिश्लेषण गरी आवश्यकता अनुसार जनशक्ति परिचालन गरिने ।
- मातहत युनिटबाट प्राप्त सूचनाको बिश्लेषण गरी आवश्यकता अनुसार थप मद्दत जनशक्ति समेत परिचालन गरिने ।
- डिउटीमा खटिएका कमाण्डरबाट प्राप्त रिपोर्टीङ लाई बिश्लेषण गरी आवश्यकता अनुसार तालुक कार्यालय तथा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा जानकारी र आवश्यकता अनुसार थप Action गरीने ।

७. सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालको बिपद् प्रतिकार्ययोजना

७.१ आवश्यकता र औचित्यता

विपद् व्यवस्थापन सशस्त्र प्रहरी बल नेपाललाई नेपाल सरकारद्धारा प्रदत्त महत्वपुर्ण जिम्मेवारी हो ।विगतमा सशस्त्र प्रहरी बल नेपालले विपदको समयमा देखाएको पेशागत दक्षता एवंकार्य कुशलताका कारण नेपाल सरकार तथा सर्वसाधारणले विपदको समयमा सशस्त्र प्रहरी बल नेपालले निर्वाह गर्ने भूमिकाको प्रशंसा गर्नुका साथै विपद् न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यलाई थप प्रभावकारी तथा योजनाबद्ध बनाउनु पर्ने आवश्यकता पनि बढ्दै गएको छ । त्यसैले विपद् न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन कार्ययोजनाको आवश्यकता र औचित्यलाई बुँदागत रुपमा निम्न अनुसार पुष्टि गरिएको छ ।

- ✓ विपद्प्रकोप न्यूनीकरण कार्यकालागि गरिनुपर्ने आवश्यक कार्यहरुको खोजीगरी कार्यसंचालन गर्ने।
- ✓ विपद्को समयमा यस गुल्मको जनशक्ति तथा श्रोत साधनहरुको अधिकतम तथा यथोचित रुपले उपयोग गर्ने
- ✓ विपदमा प्रयोग हुने स्रोत साधनहरुको संरक्षण तथा सहि सदुपयोग सुनिश्चित गर्ने ।
- ✓ विपद् व्यवस्थापन कार्यका लागि उपलब्ध जनशक्तिको कार्य दक्षता अभिवृद्धि गर्नु तथा विपद्को समयमा हरहमेशा तयारी हालतमा राख्न ।
- ✓ विपदको समयमा अन्य सम्बन्धित स्थानिय र सरोकारवाला निकाय तथा जनसमुदायसँगको समन्वयलाई थप प्रभावकारी तुल्याउन ।
- ✓ विपद् उद्धारको समयमा खटिने सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरुको सुरक्षालाई सुनिश्चित गर्ने ।

७.२ विपद् पुर्व गरिने कार्यहरु

- ✓ विपद् व्यवस्थापनका लागि उपलब्ध साधन तथा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम प्राप्त सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरुको अभिलेख दुरुस्त राख्ने ।
- ✓ विपद व्यवस्थापन तालिम प्राप्त सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरुद्धारा गुल्ममा कार्यरत सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरु सहभागी गराई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि कक्षा सञ्चालन गर्ने ।
- ✓ विपद उद्धारमा प्रयोग हुने स्रोत साधनहरु र तिनको प्रयोगबारे सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरुलाई जानकारी गराई समय समयमा अभ्यास गराउने ।
- ✓ विपद् व्यवस्थापनका लागि यस गुल्ममा उपलब्ध स्रोत साधनहरुको दुरुस्त अभिलेख राखी तिनको सरसफाई संरक्षण तथा सदुपयोग गर्ने ।
- ✓ विपद् व्यवस्थापनका स्रोत साधनहरुलाई विपद्को समयमा तुरुन्त प्रयोगमा ल्याउन सकिने गरी तयारी हालतमा राख्ने ।
- ✓ टिमलाई विपद् उद्धारका सामाग्रीहरु सहित चौविसै घण्टा स्टयाण्ड बाई राख्ने । (२४)
- ✓ विपद् सम्बन्धि जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरु विद्दालय, क्याम्पस तथा स्थानिय स्तरमा जनसहभागी समेतको सहभागी गराई सञ्चालन गर्ने ।
- ✓ सुरक्षा निकायहरु, सरकारी तथा गैर सरकारी संस्था एवं जनसमुदायसँग समन्वय गरी संयुक्तरुपमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।

- ✓ विपदको समयमा यस गुल्ममा रहेको विपद उद्धारका सामाग्रीहरु अपुग भएको अवस्थामा जुटाउनका लागि जिल्लामा रहेका अन्य सरोकारवाला निकायहरुसँग रहेको विपद उद्धारका सामाग्रीहरुको समेत एकिन गरी प्रभावकारी रुपमा समन्वय गर्ने ।
- ✓ जिल्लामा रहेका जोखिम स्थानहरुको पहिचान गरी सो को दुरुस्त अभिलेख राख्ने ।

७.३ विपद्को समयमा गरिने कार्यहरु

- ✓ सूचना प्राप्त हुनासाथ आवश्यक सामाग्री तथा स्वास्थ्य कर्मचारी सहित तथा विपदको प्रकृति हेरी थप टोली समेत प्रभावकारी रुपमा परिचालन गर्ने ।
- ✓ खोज तथा उद्धार कार्यमा खटिँदा सुरक्षालाई प्रथम रुपमा प्राथमिकता दिने।
- ✓ जिल्ला प्रशासन कार्यालय, अन्य सुरक्षा निकायहरु, सरोकारवाला सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गर्ने साथै विपद उद्धारको सामाग्रीहरु जुटाउने ।
- ✓ विपदको सम्बन्धमा मजकुर कार्यालयमा समयमा नै जाहेर गर्ने ।
- ✓ पिडित तथा जोखिमबाट प्रभावित हुनेलाई जोखिमपूर्ण ठाउँबाट सुरक्षित स्थान तर्फ लैजाने ।
- ✓ घाईतेहरुलाई प्राथमिक उपचारको व्यवस्था गर्ने साथै यथाशिघ्र स्वास्थ्य संस्थामा लैजानका लागि आवश्यक पहल गर्ने ।
- ✓ विपद् प्रकोपको अवस्थामा बढि मात्रामा जोखिम समुहहरुलाई सुरक्षाको प्रत्याभूति गराउने ।
- ✓ विपद् उद्धारमा खटिएका सर्वसाधारणलाई सुरक्षा प्रदान गर्ने ।
- ✓ सरकारी तथा सर्वसाधारणहरुको धन सम्पत्तिको संरक्षण गरी विपद्को समयमा हुन सक्ने चोरी डकैती जस्ता विविध अपराधिक गतिविधिहरुको निगरानि तथा नियन्त्रण गर्ने ।

७.४विपद् पश्चात गरिने कार्यहरु

- ✓ विपद प्रभावितलाई राहतमा सहयोग गर्ने ।
- ✓ विपद प्रभावितलाई पुनर्स्थापना गर्न सहयोग गर्ने ।
- ✓ विपद् प्रभावितलाई सुरक्षाको प्रत्याभुति गराउने ।
- ✓ पिडित तथा क्षतिको लागत संकलनमा सहयोग गर्ने साथै अभिलेख राख्ने र मजकुर कार्यालयमा सोही अनुरुप जाहेर गर्ने ।
- ✓ खानेपानी तथा सरसफाईको व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
- ✓ खाद्य सामाग्रीको व्यवस्थापन तथा भण्डारणमा सहयोग गर्ने ।
- ✓ खाद्यान्न तथा अत्यावश्यक सामाग्रीहरुको ढुवानीमा सुरक्षा प्रदान गर्ने ।
- ✓ विपद्ले अवरुद्ध भएका सडकहरु सुचारु गर्न परिचालित हुने ।
- ✓ विपद् उद्धारमा प्रयोग भएका साधन स्रोतहरुको चेकजाँच गरी पुनः प्रयोग गर्न सकिने गरी तयारी हालतमा राख्ने ।
- ✓ विपद् पश्चात हुन सक्ने रोगब्याधी तथा महामारीलाई नियन्त्रण गर्न सम्बन्धित निकायहरुसंग समन्वय गरी आवश्यक कार्य गर्ने ।

७.५ मुस्ताङ्ग जिल्लामा घट्ने मुख्य विपद्हरु

- ✓ हावाहुरी
- ✓ बाढीपहिरो र नदी कटान
- ✓ सुख्खा पहिरो
- ✓ हिमपात र हिमपहिरो
- ✓ आगलागी

७.६ जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनमा सहभागी हुने तथा सहयोग गर्ने निकायहरु

- ✓ जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र
- ✓ जिल्ला प्रशासन कार्यालय
- ✓ नेपाली सेना
- ✓ नेपाल प्रहरी
- ✓ जिल्ला विपद् प्रकोप उद्धार समिति
- ✓ नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
- ✓ जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
- ✓ जिल्ला अस्पताल
- ✓ जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाई सव डिभिजन कार्यालय
- ✓ जिल्ला वन कार्यालय
- ✓ अन्नपुर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना उद्योग वाणिज्य संघ, जिल्ला समन्वय समिति ,गाउँपालिका, स्थानिय बासीहरु आमा समुह, युवा क्लब
- ✓ अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी संघसंस्थाहरु

७.७ सशस्त्र प्रहरी बल नं. ३३ गुल्मदेखी जोखिमको क्षेत्रसम्मको दुरी र नजिकको युनिट

सि.न.	कार्यालय	जोखिमको क्षेत्र	करिव दुरी(मी.कि)	कै.
१	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	कागबेनी	११	
२	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	मुक्तिनाथ	२२	
३	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	मार्फा	८	
४	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	टुकुचे	१४	
५	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	चिमाङ	११	
६	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	कोबाङ	१८	
७	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	न्याउरीकोट	२१	
८	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	लेते	२५	
९	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	कुञ्जो	२८	
१०	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	घाँसा	३३	
११	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	छुसाङ	२५	
१२	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	समर	३७	

१३	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	घिलिङ	५५	
१४	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	घमी	६१	
१५	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	चराङ	७३	
१६	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	लोमान्थाङ	८५	
१७	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	छोन्हुप	९१	
१८	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	छोसेर	९२	
१९	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	नेचुङ्ग लोमान्थाङ्ग	१११	

७.८ बिपद जोखिम क्षेत्र देखी नजिकको सशस्त्र प्रहरी बल समय युनिट सम्मको दुरी र लाग्ने

सि.न.	बिपदको किसिम	बिपद जोखिम क्षेत्र	नजिकको सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	सम्पर्क नम्बर	जोखिम स्थान देखि नजिको सशस्त्र प्रहरी बल नेपालको ईकाई सम्मको दुरी	पुग्न लाग्ने समय
१	बाढी	कागबेनी	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	११ कि.मी.	३० मिनेट
२		जोमसोममार्फा,स्याङ,	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	७ कि.मी.	१५ मिनेट
३		उपल्लो घाँसा	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	३४ कि.मी.	२ घण्टा
४		टुकुचे	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	१४ कि.मी.	३५ मिनेट
५		चिमाङ	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	११ कि.मी.	३० मिनेट
६	पहिरो	कोबाङ	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	१९कि.मी.	४५ मिनेट
७		न्याउरीकोट	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	२१ कि.मी.	१ घण्टा
८		लेते	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	२६ कि.मी.	१ घण्टा ३० मिनेट
९		कुञ्जो, मिस्सी, कैकु	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	२९ किमी.	१ घण्टा ४०मिनेट
१०	हिमपात	लोमान्थाङ	नं ३३ गुल्म हे.क्वा.	९८५१२७२५६८६	२२ कि.मी.	१ घण्टा १५ मिनेट

			मुस्ताङ्ग			
११		खोप्ला बगैचा र घाँकर गाँउ	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२५६८६	१० कि.मी.	५५ मिनेट
११		घिलिङ	नं ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२५६८६	१५ किमी.	१ घण्टा

७.९बिपद प्रभाबित स्थानबाट व्यक्तिहरुलाई स्थानन्तरण गर्न सकिने सम्भावित स्थानहरु

सि.नं.	बिपद्को क्षेत्र	स्थानान्तरण गर्न सकिने स्थान	स्थानान्तरण स्थानको क्षमता (जना)	नजिकको सशस्त्र प्रहरी बलको युनिट	नजिको सशस्त्र प्रहरी बलको युनिटको दुरी	सम्पर्क नम्बर	कै.
१	कागबेनीचिमाङ,	कागबेनीको फुटबल चौर	१२०	नंगुल्म ३३. .हेक्वामुस्ताङ्ग.	११ कि.मि.	९८५१२७२४७४/ ०६९-४४०१८९	
२	जोमसोम, स्याङ,मार्फा	जोमसोम समाज घर	१५० जना	नंगुल्म ३३. .हेक्वामुस्ताङ्ग.	२ कि.मी.	९८५१२७२४७४/ ०६९-४४०१८९	
३	उपल्लो घाँसाकुञ्जो,	श्री जनता आ.बि. घाँसा	१६०	नंगुल्म ३३. .हेक्वाङ्गमुस्ता.	२९ किमी.	९८५१२७२४७४/ ०६९-४४०१८९	
४	कोबाङ, टुकुचे न्याउरिकोट,	खन्ती आमा समुहको भवन	१००	नंगुल्म ३३. .हेक्वामुस्ताङ्ग.	१९ कि.मी.	९८५१२७२४७४/ ०६९-४४०१८९	
५	लेते	लेतेको समाज घर	११०	नंगुल्म ३३. .हेक्वामुस्ताङ्ग.	२६ कि.मी.	९८५१२७२४७४/ ०६९-४४०१८९	
६	लोमान्थाङ	राष्ट्रिय प्राबिलोमान्थाङ.	५०	बिओपि नेचुङ्ग लोमान्थाङ्ग	२२ कि.मी.	९८५१२७२५६८६	
७	चराङ	बुद्ध युबा क्लबको भवन	२५	बिओपि नेचुङ्ग लोमान्थाङ्ग	६० कि.मी.	९८५१२७२५६८६	
८	घिलिङ	श्री जनज्योती आबि.	३०	नंगुल्म ३३. .हेक्वामुस्ताङ्ग.	५५ किमी.	९८५१२७२४७४/ ०६९४४०१८९-	

७.१०जिल्लाको बिपद् जोखिम ईलाकामा सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.३३ गुल्मको विपद् व्यवस्थापनमा कार्ययोजना तथा समन्वय

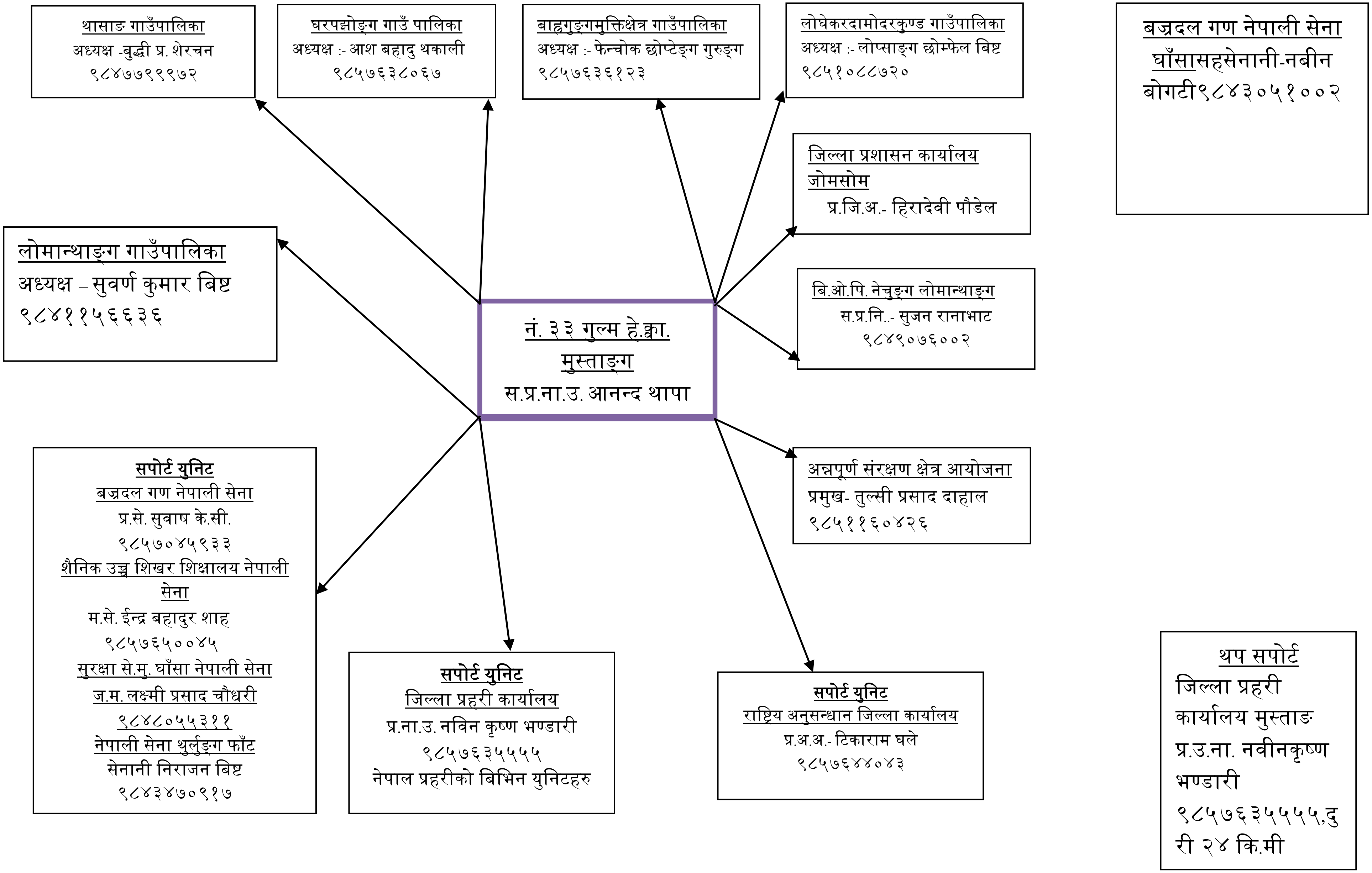

७.११सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३३ गुल्मको जनशक्ति व्यवस्थापन

क. कमाण्ड पोष्ट -:

सि .नं.	डियुटी खटाउने युनिट	कमाण्डर को दर्जा	नफ्री	सामग्री	खटिने स्थान	कै.
१.	नं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	सप्रनाउ	१६/	आवश्यक सामग्री	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	आवश्यकता अनुसार

ख. विपद्को उद्धारमा खटिने टोली

सि .नं.	डियुटी खटाउने युनिट	कमाण्डर को दर्जा	नफ्री	सामग्री	खटिने स्थान	कै.
२.	नं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	सप्रनि .अ.जु/	१३४/	बिपद् उद्धारका सामग्री सहित	आवश्यकता अनुसार	२४ सै घण्टा
३.	बिओपि नेचुङ्ग लोमान्थाङ्ग	सप्रनि .अ.जु/	१९/	बिपद् उद्धारका सामग्री सहित	आवश्यकता अनुसार	२४ सै घण्टा

ग. गाडी मोवाईल गस्ती -:

सि .नं.	डियुटी खटाउने युनिट	कमाण्डर को दर्जा	नफ्री	सामग्री	खटिने स्थान	कै.
१.	नं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	सप्रनि .अ.जु/	१३४/	बिपद् उद्धारका सामग्री सहित	आवश्यकता अनुसार	२४ सै घण्टा

घ. मोटरसाईकल गस्ती-:

सि .नं.	डियुटी खटाउने युनिट	कमाण्डर को दर्जा	नफ्री	सामग्री	खटिने स्थान	कै.
१.	बिओपि नेचुङ्ग लोमान्थाङ्ग	जु.अ.	२	आवश्यक सामग्री सहित	आवश्यकता अनुसार	२४ सै घण्टा

ङ. अन्य सरोकारवाला निकायहरुसंग आवश्यक समन्वय,डाटा कलेक्सन र रिपोटिङ गर्ने टोली

सि .नं.	डियुटी खटाउने युनिट	कमाण्डर को दर्जा	नफ्री	सामग्री	खटिने स्थान	कै.
१.	नं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	जु.अ.	१२/	आवश्यक सामग्री सहित	कार्यालय परिसर	२४ सै घण्टा
२.	बिओपि नेचुङ्ग लोमान्थाङ्ग	सप्रबह	२	आवश्यक सामग्री सहित	कार्यालय परिसर	२४ सै घण्टा

च. स्ट्याण्डबाई टोली-:

सि .नं.	डियुटी खटाउने युनिट	कमाण्डर को दर्जा	नफ्री	सामग्री	खटिने स्थान	कै.
१.	नं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	सप्रनि .अ.जु/	११९/	बिपद् उद्धारका सामग्री सहित	आवश्यकता अनुसार	२४ सै घण्टा

२.	बिओपि नेचुङ्ग लोमान्थाङ्ग	जु.अ.	१९/	बिपद् उद्धारका सामग्री सहित	आवश्यकता अनुसार	२४ सै घण्टा

७.१२ सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल ३३ नं. गुल्ममा रहेका विपद उद्धारका सामानहरुको बिवरण

सि.नं.	सामानको विवरण	ईकाइ	परिमाण	कैफियत
१.	Fire Extinguisher	थान	२	
२.	Picket	थान	१	
३.	Figure 8 Carabineer	थान	४	
४.	Screw Gay Heavy Carabinner	थान	४	
५.	Fire Rope Ladder	थान	१	
६.	Static Rope	थान	३	
७.	Rescue Hammer	थान	६	
८.	Bolt Cutter	थान	१	
९.	Foot Pump	थान	१	
१०.	Rubber Mattress	थान	२८	
११.	Stretcher	थान	१	
१२.	Bucket	थान	८	
१३.	Crowbar	थान	४	
१४.	Pick Axe	थान	१९	
१५.	Shovel	थान	१९	
१६.	Life Jacket	थान	८	
१७.	Rescue Vest	थान	६	
१८.	Rubber Gum Boot	जोर	२४	
१९.	Safety Helmet	थान	६	
२०.	Cameron Pro Machine	थान	२	
२१.	Ladder (Silber)	थान	२	
२२.	Megaphone	थान	५	
२३.	Tripal	थान	९	
२४.	फरुवा	थान	५	
२५.	बन्चरो	थान	५	
२६.	गल	थान	२	
२७.	हाते आरा	थान	३	
२८.	Throw Bag	थान	१	
२९.	Gloves	थान	१०	

नोट-ः

- बिपद्को समयमा स्टेण्डवाई टोली आवश्यक उद्धार सामग्रीसहित तत्काल परिचालन हुने ।
- बर्षातको समयमा जोखिमको क्षेत्र तथा बाढी पहिरो जान सक्ने सम्भावित एरियाहरुमा सम्बन्धित स्थानिय निकायहरुसंग आवश्यक समन्वय गरी सुचना तथा खवरहरु संकलन गर्ने।
- अन्य सुरक्षाका निकायहरुसंग आवश्यक समन्वय,सहकार्य र राहतका सामग्रीहरुको सुरक्षा तथा बितरण गर्ने।
- आवश्यकता अनुसार प्रमुख जिल्ला अधिकारी लगायत अन्य सुरक्षा निकायका प्रमुखज्यूहरुसंग नियमित समन्वय गरिने।
- मजकुर कार्यालयबाट दिईएको आदेशको पुर्णरुपमा पालना गरिने ।
- राहत बितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्नलाई सम्बन्धित निकायहरुलाई सहयोग पुऱ्याउने।
- बिपद् उद्धार पश्चात महामारी तथा रोगहरु फैलिन नदिन जिल्ला स्थित स्वास्थ्य कार्यालय र जिल्ला अस्पतालसंग आवश्यक समन्वय गरी कार्य गर्ने।

परिच्छेद छ
विविध

८. बाढीपहिरो र हिमपहिरो प्रतिकार्यमा सहयोग गर्ने साझेदारहरुकोक्षमता र सहयोगी सामग्री आँकलन

क्र.स.	साझेदारको नाम	खाद्य सामग्री	गैरखाद्य सामग्री	औषधि/स्वास्थ्य र सरसफाइ सामग्री	उपलब्ध आकस्मिक कोष रु	प्रवन्ध व्यवस्थापन औजार आदि	जनशक्ति
१	जि.वि.व्य.स.				आवश्यकता अनुसार पहल गरिने		
२	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कं.लि.	√					
३	रेडक्रस	√	√				शाखा/जु.रे.स/यु.रे.श./ उपशाखा (१७० जना)
४.	नेपाल प्रहरी		√			√	तोकिएका २५ र आवश्यकता अनुसार ७५ जना परिचालन
५.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग			√		√	QRT २५ जना आवश्यकता अनुसार ४० जनासम्म २ वटा सवारी साधन
६.	नेपाली सेना		√	√		√	४००जना सम्म रहेको जस मध्य दक्ष जनशक्ति १०० जना रहेको
७.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय			√	२ लाख वरावरको औषधि		स्वास्थ्य कर्मी, RRT सदस्य जिल्ला आयुर्वेदका स्वास्थ्य कर्मी
८	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई						शिक्षक तथा विद्यार्थी
९	गैसस महासंघ	√	√	√			१० जना स्वंसेवक
१०	खानेपानी जलश्रोत तथा सिचाइ सब डिभिजिन कार्यालय		√	√			
११	जि.स.स.र स्थानीय निकाय	√	√	√	आवश्यक्तानुसार	आवश्यक्तानु सार	
१२	आमा समूह/ महिला समूह	√	√	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य तथा सरसफाइमा सहयोग गर्ने			
१३	ACAP			आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य			

				तथा सरसफाइमा सहयोग गर्न			
१४	यातायात व्यवसायी संघ			निःशुल्क रुपमा यातायातका साधन उपलब्ध गराउन			
१५	उद्योग वाणिज्य संघ	√	√				
१६	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पुश सेवा			पशुहरुको औषधी तथा जनशक्ति उपलब्ध गराउन			

९. प्रकोपको क्षेत्रमा कार्य गर्ने निकायहरु

क्र.स	क्षेत्र	नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय	जिम्मेवार व्यक्ति	सहयोगी निकाय	गरिनुपर्ने कार्यहरु
१	समन्वय, खोजी तथा उद्धार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी,सशस्त्र प्रहरी बल,रेडक्रस, राजनैतिक दल, शिक्षक विद्यार्थीहरु, स्थानीयवासी, जिल्ला अस्पताल	जोखिमपुर्ण ठाँउबाट सुरक्षित स्थान तर्फ लाने, उद्धार तथा रोकथाम, प्रकोप नियन्त्रण, प्राथमिक स्वास्थ्य,खाद्य, खानेपानी,आवास, राहत समन्वय
२	आपतकालीन आवास, खाद्य तथा गैर खाद्य सामाग्रीं	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति ने.रे.सो.जिल्ला शाखा)	प्रकोप उद्धार समिति,उद्योग बाणिज्य संघ,गैरसरकारी संस्था महासंघ,जिसस, गापा, ACAP, स्थानीयवासीहरु(आमा समुह,युवा क्लब),स्थानीय विद्यालयहरु, जु.रे.स., यु.रे.स, उपशाखाहरु, खाद्य संस्थान,	प्रभावितहरुलाई बसोवास र खाने कुराहरुको उचित व्यवस्था प्रभावित वालवालिकालाई लत्ताकपडा सहयोग
३	स्वास्थ्य तथा पोषण	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	जिल्ला स्वास्थ्य प्रमुख	स्थानीय स्वास्थ्य संस्था ACAP,, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सवै पालिकाका महिला तथा बाल बालिका शाखा.	प्रकोप परेको अवस्थामा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने
४	शिक्षा/सचेतना	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	इकाइ प्रमुख	गै.स.सविद्यालयहरु	आवश्यकताको आधारमा पाठ्यपुस्तक शैक्षिक सामाग्री र शिक्षक उपलब्ध गराउन सकिने, फर्निचर भवन, स्टेसनरी, शौचालय
५	संरक्षण	गाउंपालिका	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन समितिहरु, सवै पालिकाका महिला तथा बाल बालिका शाखा.,पत्रकार महासंघ,महिला,आमा समुहहरु,वचत समुह, सुरक्षा निकायहरु,	प्रकोपको अवस्थामा बढि मात्रामाजोखिम समुहहरुको सुरक्षाको प्रत्याभुति गर्ने ।
६	खानेपानी, स्वास्थ्य र सरसफाइ	खानेपानी, जलस्रोत तथा सिंचाइ बि.स.डि.का.	कार्यालय प्रमुख	जि.स.स.,गा.पा.,गैरसरकारी संस्थाहरु, खानेपानी उपभोक्ता समिति, स्वास्थ्य कार्यालय, उद्योग वाणिज्य संघ सुरक्षा निकायहरु	खानेपानीव्यवस्थापन, पानी शुद्धिकरण, अस्थायी शौचालय, सचेतनामुलक कार्यक्रम

७	कृषि	परियोजना का.इकाई स्याउ जोन, कृषि ज्ञान केन्द्र, शितोष्ण बागवानी केन्द्र	कार्यालय प्रमुख	अन्नपूर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना, गैरसरकारी संस्थाहरु, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, सिचाइ तथा जलश्रोत सब डिभिजिन कार्यालय	विउविजन,विरुवा,मल सिचाई, प्राविधिक ज्ञान र सिप, पशुपालन, बृक्षारोपण ।
८	बन्दोवस्तीका सामग्री (Logistics)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	सुरक्षा निकायहरु, राजनितिक दल, जिल्ला समन्वय समिति, गा.पा.हरु, प्राविधिक कार्यालय, उद्योग वाणिज्य संघ, निर्माण व्यावसायी संघ, नागरिक समाज,यातायात व्यवसायी,	राहत संकलन तथा वितरण, वसोवासको व्यवस्था आर्थिक सहयोग, आवश्यकता अनुसार सम्पर्क समन्वय
९	खाद्य सामग्री	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जि.स.स.,गा.पा.,खाद्य व्यवस्था तथा ब्यापार कं.लि., राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय दातृसंस्था, उद्योग वाणिज्य संघ, यातायात व्यवसायी समिति	खाद्य सामग्री तथा नगद उपलब्ध गराउने, तत्कालका लागी चाहिने राहत सामग्रीहरु
१०	पशु स्वास्थ्य सामाग्री	गाउँपालिका	पशु स्वास्थ्य चिकित्सक	गाउँपालिका, पशु विज्ञ केन्द्र	पशुमा आउने महामारीको नियन्त्रण गराउने

१०.बाढीपहिरो तथा हिमपहिरो प्रतिकार्यका लागि क्षेत्रगत अगुवाहरु

क्र.स.	क्षेत्र	प्रमुख समूह					
		संघ संस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क ठेगाना	सम्पर्क नम्वर	इमेल	कै
१	खोज तथा उद्धार	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल ।	प्र.से सुवास क.सी प्र.ना.उ : नविन कृष्ण भण्डारी स.प्र.ना.उ आनन्द थापा मगर	बज्रदल गण जिल्ला प्रहरी कार्यालय सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	०६९४४००१८९ ९८५७६३५५५५ ९८५१२७२२३६ ०६९-४४०१८९		
२	खाद्य सुरक्षा	खाद्य व्यवस्था तथा ब्यापार कं. लि.	विनोद चन्द	जोमसोम	०६९४४०११५ ९८६८८३४१६१		
३	आवाश, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री	नेपाल रेडक्रस	सभापति चन्द्रबहादुर थकाली	जोमसोम	९८५७६५००२७		
४	स्वास्थ्य	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	टिकाराम भण्डारी	जोमसोम	०६९४४००८८ ९८५७६५०६८८		
६	प्रवन्ध व्यवस्थापन	जि.स.अ.	तिर्थराज खनाल	जोमसोम	९८५७६३६२२२		
७	शिक्षा	शिक्षा विकास	टंकराज वराल	जोमसोम	०६९४४०१०५		

		तथा समन्वय इकाई			९८५७६५०१३७		
८	सूचना संकलन र प्रवाह	जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला प्रहरी कार्यालय	स.प्र.जि.अ.- जगदीश अर्याल प्र.नि.-अशिष अधिकारी	जोमसोम	९८५७६५०१३३ ९८५७६५०३९९		
९	संरक्षण	ACAP डिभिजन वन कार्यालय	तुलसी प्रसाद दाहाल, रुक्मागत सुवेदी	जोमसोम,	९८५७६४४१०२ ९८५७६५०२१७		

११. बाढीपहिरो तथा हिमपहिरोवाट जोखिम युक्त गाउँपालिकाकाबस्तीहरु

क्र.सं.	गा.पा	साविक गा.वि.स.	मानव वस्तीहरु	साविक वडा नं.	जनसंख्या	जोखिमस्तर		
						न्युन	मध्यम	उच्च
१	थासाङ	कुन्जो	क. टिटि ख. ताग्लुङ ग. पर्स्याङ घ. कुन्जो ङ. छयो च. भिप्रा देउराली छ. पैरोथाप्ला	१ २,३ ४ ५,६ ७,८ ९ ९	७२५	√ √	 √ √ √	 √ √
२.		लेते	क. घांसा ख. घैंकु,, लेते, मिसी ग. छ गाउँ, कालोपानी घ. धम्पु ङ. लक्र्यौं	१,२,३ ४,५ ६ ७,८ ९	११४२	 √	 √	√ √ √
३		कोबाङ	क.नगरकोट/न्याउरीकोट ख.लार्जुङ्गसिकुङ्ग, कोखेठाटी ग. नाकुङ्ग घ. कोवाङ ङ. खन्ती च. सौरु	१, ९ २, ४ ३ ५, ८ ६ ७ ७	७८६			√ √ √ √ √ √
४.		टुकुचे	क. टुकुचे ख. चिमाङ, ग.चोखोपानी	१,२,३,४,५,६,७ ८,९	७५६		 √	√ √
५.	घरपझोङ		क. मार्फा ख. स्याङ, एयरपोर्ट ग. छैरा	१,२,३,४ ५,६,७,८ ९	१५५०		√ √ √	

६.		जोमसोम	क. जोमसोम	५,६,७,८	१६९८				√
			ख. ठिनी	१,२,३,४			√		
			ग. ढुम्बा, सम्ले	९				√	
७.	बाह्रगाउँ मुक्तिक्षेत्र	कागवेनी	क. शाङता	१	९९४			√	
			ख. ढाकरजुङ	२,,३			√		
			ग. फल्याक	४,५				√	
			घ. पाङलिङ	६					
			ङ. कागवेनी, एक्लेभटी	७,८			√		√
			च. तिरी	९					√
८.		मुक्तिनाथ	क. पुराङ	१,२,३	९९०		√		
			ख. झारकोट	४,५,६			√		
			ग. खिङ्गा	७,८					√
			घ. लुप्रा	९			√		
९.		झोङ	क. छैंगुर	१,२,३	४८९			√	
			ख. झोङ	४,५,६,७				√	
			ग. पुटाक	८,९				√	
१०.		छुसाङ	क. ताङवे	१,२		६६८	√		
			ख. भ्रक	३					√
			ग. छिकेप	३					√
			घ. क्याङम	४					√
			ङ. छोम्नाङ	४,५,६					
			च. तेताङ	६,७				√	
			छ. चैले	८			√	√	
			ज. घ्याकर	९					
			झ. समर				√	√	
१.	लोघेकर दामोदरकुण्ड	घमी	क. घिलिङ	१,२,३,४	८५०		√		
			ख. घमी	५,६,७				√	
			ग. ढाक्मर	८,९			√		
१२.		चराङ	क. सक्री	१	६६१			√	
			ख. लुम्बा	१				√	
			ग. मराङ	२,३				√	
			घ. चराङ	४,५,६,७,८, ९				√	
१३.		सुर्खाङ	क. ढि	१, २	५१५				√
			ख. सुर्खाङ	२					√
			ग. यारा	३,४				√	
			घ. घारा	५,६				√	
			ङ. ताङग्या	७,८					
			च. घ्ये	९				√	√

१४.		लोमन्थाङ्ग	क. गुदाङ ख. डोमालाङ ग. पोताली घ. झ्यादाङ ङ. छोदी च. छोजुङ, छोरेक खोलाको बस्ती (ल्होवा बस्ती)	१ २,३ ४,५ ६,७ ८ ९	८४८	√ √ √ √ √	√	
१५.	लोमन्थाङ	छोहुन्प	क. नाम्म्याल ख. फुवा ग. ठिंगर घ. किम्लिङ ङ. न्याम्डो च. चुङजुङ	१ २ ३,४ ५,६ ७,८ ९	१०७०	√	√ √ √ √	√
१६.		छोसेर	क. गोर्फु ख. ढाक्या ग. सिजा घ. यचे ङ. ढुक च. भार्चा छ. आर्का ज. न्यानोल झ. सम्जुङ	१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९	७८३			√ √ √ √ √ √ √ √
		जम्मा	९१		३२०३	६८०१	७७२४	१४५२५

१२.आगलागी, बाढीपहिरो तथा हिमपहिरो प्रकोप पहिले गरिने क्रियाकलापहरु

क्र स	के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत
१	पुर्वसूचना प्रणालीको विकास	उच्च जोखिम भएका गा.पा.मा	DDRC/RM	रेडियो, पत्रपत्रिका सञ्चारका माध्यम	रेडियो, टेलिफोन, माइक	रेडियो, टेलिफोन, माइक
२	संकटाभिमुख क्षेत्र पहिचान तथा सुरक्षित स्थानको छनोट	पहिरो जोखिमपुर्ण गा.पा. हरुमा	DDRC DCC/RM	सम्वद्ध निकाय,आमा/महिला समुह र स्थानीय वासिन्दा	वैठक छलफल, अर्न्तक्रिया र अन’गमन	दक्ष जनशक्ति
३	स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्थापन र जनशक्तिको छनोट	पहिरो जोखिमपुर्ण गा.पा. हरुमा	DDRC / DHO	नेपाल रेडक्रस, र स्थानीय क्लवहरु	आवश्यक औषधी ढ’वानीका साधन र जनशक्ति डाक्टर, अहेव, अनमी	जनशक्ति आवश्यकता अनुसार १० जना
४	उद्धार सामाग्री तथा जनशक्तिको व्यवस्थापन	जोखिमपुर्ण स्थानमा	DDRC	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी वल, रेडक्रस,	स्टेचर प्राथमिक उपचार वाकस र अन्य उद्धार सामग्री	

५	पानी तथा सरसफाइको व्यवस्थापन	उच्च जोखिम रहेका क्षेत्रमा	जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास सव डिभिजन कार्यालय मुस्ताङ	रेडक्रस, स्थानीय तह, स्वास्थ्य कर्मी, समुदाय	पियुस/water gurd	
६	खाद्य सामग्रीको व्यवस्थापन तथा भण्डारण	उच्च जोखिम भएका क्षेत्रमा	खाद्यव्यवस्था तथा व्यापार कं.लि. र मुस्ताङ्ग उद्योग वणिज्य संघ	जि.स.स. गा.पा. रेडक्रस र संघ संस्थाहरु		
७	आवास तथा गैर खाद्यसामग्री	जोखिमपुर्ण स्थानमा	नेपाल रेडक्रस र DDRC	गा.पा. नेपाल प्रहरी,सशस्त्र प्रहरी वल,नेपाली सेना	त्रिपाल, कपडा र भाडाकुडा	५० सेट ५० सेट
८	कृतिम पानीपोखरीहरु को निर्माण	आगलागी जोखिम बस्ती नजीकै	गाउँपालिका	ACAP / डिभिजन वन कार्यालय	पाइप, प्लाष्टिक, डोजर	
९	शैक्षिक व्यवस्था	उच्च जोखिम समुदायमा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	विद्यालय, शिक्षक अविभावक, विद्यार्थी	आवश्यकता अनुसार	
१०	प्रवन्ध व्यवस्थापन (ढुवानी तथा भण्डारण)	जोखिम भएका क्षेत्रमा	नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी वल, रेडक्रस, खाद्यव्यवस्था कं.	खच्चड, मानिस, टेक्टर, गाडी, यातायात व्यवसायी संघ, जीप तथा बस व्यवसायी समितिजि.स.स.		
११	राहत कोषको स्थापना गर्ने	जिल्ला सदरमुकाम	DDRC	उद्योग वाणिज्य संघ, गैरसरकारी संस्था गा.पा.,जि.स.स., निर्माण व्यवसायी संघ बस व्यवसायी संघ		
१२	संरचना केन्द्रको स्थापना गर्ने	जिल्ला सदरमुकाम	DDRC	रेडियो मुस्ताङ्ग पत्राकार महासंघ नेपाली सेना, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी वल, नेपाल रेडक्रस, स्वास्य कार्यालयका सेवा केन्द्रहरु, ACAP	जिल्ला प्रशासन कार्यालय : ४४००३३,४४०११४, DEOC ५९००००, जिल्ला प्रहरी कार्यालय : ४४००९९,४४०११६	

१३.आगलागी, बाढी, पहिरो तथा हिउँ पहिरो प्रकोपको समयमा गरिने क्रियाकलापहरु

क्र स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलव्ध स्रोत
१	खोज तथा उद्धार गर्ने	तत्काल	प्रभावित क्षेत्रमा	नेपाली सेना नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल रेडक्रस	राजनीतिक दल, नागरिकसमाज, समुदायका दक्ष व्यक्तिहरु	प्रकोपको प्रभाव अनुसार, डोरी वेल्चा, गल, कोदालो र लाईफ ज्याकेट	नेपाली सेना, प्रहरी, स.प्र.बल, स्वयंसेवक, नागरिक उडडयन प्राधिकरण
२	प्राथमिक उपचार गर्ने	उद्धार कार्य सगसगै	सरक्षित स्थानमा ल्याएर	स्वास्थ्य कर्मी, रेडक्रस	उद्धारमा खटिएका व्यक्तिहरु	प्राथमिक उपचार वाकस र २७ जना दक्ष जनशक्ति	३० जना
३	मृत तथा घाइतेको तथ्याङ्क संकलन गर्ने र केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिमा पठाउने	सात दिन भित्र	प्रकोप प्रभावित क्षेत्रमा	गा.पा/ DDRC	नेपाली सेना, नेपालप्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, र राजनैतिक दलहरु	कपी डड्पेन र फर्मेट	
४	घाइतेको उपचार गर्ने	तत्काल	शिविर तथा अस्पताल मा	स्वास्थ्य कार्यालय	PHC HP SHP, जि.आयुर्वेद	औषधी र जनशक्ति	औषधी र जनशक्ति
५	अस्थायी वासस्थान को व्यवस्था गर्ने	उद्धार कार्य सगसगै	विद्यालय तथा सामुदायिक भवन,महिला र आमा समुहको भवन,क्लबको भवन	गा.पा., जि.शि.का. समुदाय,नागरिक समाज रेडक्रस	ACAP, CAMC, बनव्यवस्थापन उपसमिति र राजनैतिक दलहरु	त्रिपाल काठ र अन्य सामग्री	५० थान
६	राहत वितरण गर्ने	तत्काल	शिविरहरुमा तथा आवस्यक स्थानमा	रेडक्रस	DDRC उद्योग वाणिज्य संघ	तयारी सुक्खा खाजा,खाना तथा नगद राहत	१००सेट
७	खानेपानी तथा सरसफाइको व्यवस्थागर्ने	तत्काल	शिविरहरुमा	गा.पा.र.खा.पा तथा सिंचाइ सव डि..	सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था		

८	आपतकालिन शिक्षा सञ्चालन गर्ने	सात दिन भित्र	शिविरहरुमा	शि.वि.तथा स.इ.	विद्यालयहरु संघ संस्था र चेतनशील जनशक्ति	किताव डट्पेन र प्रभावित क्षेत्रको शिक्षक	

१४.आगलागी, प्रकोप बाढी, पहिरो प्रकोप पछि गरिने क्रियाकलापहरु

सिनं.	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत
१	प्रकोप प्रभावितलाई राहत वितरण	प्रकोप भएको ३५ दिन भित्र	प्रभावित समुदायमा	जि.वि.व्य.स.	नेपाल प्रहरी सरकारी निकाय तथा गैर सरकारी संघ संस्था	क्षतिको विवरण अनुसार
२	पु:नस्थापना गर्ने	प्रकोपको प्रभाव रोकिएपछि	समुदायमा	जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय	राजनीतिक दल जि.स.स. गा.पा.	क्षतिको विवरण अनुसार
३	प्रकोप प्रभावितहरुलाई सहुलियत दरमा ऋण उपलव्ध गराउन पहल गर्ने	पुन:स्थापना कार्य पछि	स्थानीय तहको केन्द्र	गा.पा.स्थित कृषि इकाइ, जिल्ला प्रहरी कार्यालय	राजनैतिक दलहरु, जि.स.स., गा.पा, कृषि विकास बैंक, जिल्लास्थित अन्य बैंकहरु	आवश्यक कागजातहरु
४	प्रकोप प्रभावितहरुलाई जिविकोपार्जन क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने	पुन:स्थापना कार्य पछि	जिल्ला सदरमुकाम र प्रभावित क्षेत्रमा	परियोजना का. इकाई स्याउ जोनर घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, जलस्रोत तथा सिंचाइ बि.स.डि.का.,अन्नपुर्ण संरक्षण क्षेत्र आयोजना	सरकारी निकाय र संघ संस्था	विउवीजन, बोटविरुवा र प्रकोपको आकंलन पछि कृषि विभागमा राहतको माग गरी प्राप्त भएपछि वितरण गरिने । क्षतिग्रस्त कुलो हरु मर्मत तथा सुधार गरिने । विभिन्न तालिमका लागि दक्ष जनशक्ति र सामग्रीहरु
	सडक सुचारु गर्ने	प्रकोप रोकिए पछि	बेनी जोमसोम कोरोला सडक	बेनी जोमसोम कोरोला सडक आयोजना	सुरक्षा निकायहरु	जे.सि.बि.

१५. हिमपात र तुषारो

हिमालसँगैको जिल्ला मुस्ताङ्ग समयसमयमा हिमपात र तुषारोपर्ने गरेको छ। हिमपात र तुषारोकाकारण हुने दैवी प्रकोप व्यवस्थापन गर्न निम्न कार्य योजना अनुसार कार्य गरिने छ।

क्र स	क्रियाकलाप	समयावधि	मुख्यजिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	आवश्यक स्रोत	अनुमानित बजेट
१	हिमपात र तुषारोक्षेत्र पहिचान गर्ने	भदौ	परियोजना का. इकाई स्याउ जोनर ACAP	सरकारी निकाय र संघ सस्था	स्टेसनरी, नक्साङ्कन सामग्री र दक्ष जनशक्ति	
२	जनचेतना अभिवृद्धि र तालिम गोष्ठि गर्ने	असोज र कार्तिकमा	परियोजनाका. इकाई स्याउ जोन, ACAPजलस्रोत तथा सिंचाइ बि.स.डि.का. र गा.पा.	सरकारी निकाय र संघ सस्था	स्टेसनरी र दक्ष जनशक्ति र भत्ता	
३	बन सुदृढिकरणकार्यक्रम गर्ने	कार्तिक र मंसिरमा	ACAP डिभिजन बन कार्यालय	सरकारी निकाय र संघ संस्था	स्टेसनरी र दक्ष जनशक्ति र भत्ता	
४	फलफुल,तरकारी खेती तथा वन जोगाऔं अभियान संचालन गर्ने	कार्तिक, मंसिर	परियोजना का. इकाई स्याउ जोन, ACAPर शितोष्ण बागवानी केन्द्र	सरकारी निकाय र संघ संस्था	पोष्टर, पम्पेट, सडक नाटक, जनशक्ति	
५	खानेपानीका मुहान संरक्षण गर्ने	फागुन र चैत्रमा	जलस्रोत तथा सिंचाइ बि.स.डि. का.	सरकारी निकाय र संघ संस्था	सिमेन्ट, पाइप, वालुवा गिट्टी, छड, जनशक्ति	
६	फलफुलको वोट वितरण र रोपण गराउने	पौष, माघ र आषाढमा	परियोजना का. इकाई स्याउ जोन, ACAP, डिभिजन बन कार्यालय र शितोष्ण बागवानी केन्द्र	सरकारी निकाय र संघ संस्था	फलफुलका विरुवा, वोरी, झ्याउ र नर्सरी	
७	चरन क्षेत्रको विकास गर्ने	वैशाख, आषाढ, कार्तिक र मंसिर	भेटरीनरी अस्पताल म्याग्दी	सरकारी निकाय र संघ संस्था	उन्नत जातको एक वर्षिय तथा वहुवर्षिय घासको विउ,	
८	जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने	वर्ष भरी		सरकारी निकाय, ACAPर गै.स.स.	पम्पलेट, पोष्टर सञ्चार माध्यम होर्डिङ वोर्ड	
९	आपतकालीन अबस्थामा आश्रयस्थलहरु आबस्यक हुने हुदा हरेक वडामा प्रयाप्त मात्रामा आश्रय स्थल पहिचान गर्ने	२०७७ कार्तिक भित्र	सबै गा.पा.	सरकारी निकाय, ACAP र गै.स.स.		

१०	हिमपात कुहिरो तथा हुस्सुबाट सडक दुर्घटना हुन् सक्ने जोखिमयुक्त सम्भावित सडकमा सांकेतिक चिन्हहरु तथा सूचना मुलक संदेशहरु राख्ने	२०७७ कार्तिक भित्र		सबै गा.पा. नेपाल प्रहरी	सांकेतिक चिन्ह	
११	जिल्लामा हिमपातको कारणले हुने सडकहरु अबरोध तत्काल हटाउने	निरन्तर	कालीगण्डकी कोरीडोर योजना, पूर्वाधार विकास सव डिभिजन	गा.पा. सबै वडा कार्यालय सबै	जे.सि.बि.	
१२	स्वास्थ्यकर्मी र औषधि पर्याप्त मात्रामा राख्ने र समयमा परिचालन गर्ने गरि तयारी अबस्थामा रहने		जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	मुस्तांग जिल्ला अस्पताल गा.पा.का अन्तर्गतका स्वास्थ्य शाखाहरु	आवश्यक औषधि	
१३	जिल्लास्तरमा खोज तथा उद्धार सम्बन्धि तालिम प्राप्त कम्तिमा पनि ५० जना जनशक्ति तयारी अबस्थामा राख्ने	२०७७ कार्तिक भित्र	बज्रदल गण जिल्ला प्रहरी कार्यालय सशस्त्र प्रहरी बल	गा.पा.का सबै वडा कार्यालय		

१६. प्रकोपको समयमा गरिने क्रियाकलापहरु

क्र स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलब्ध स्रोत	अभाव वा फरक	अनुमानित वजेट
१	खानेपानी को व्यवस्था गर्ने	हिमपात परिरहेको समयमा	प्रभावित क्षेत्रमा	जि.स.स., गाउपालिका, खानेपानी तथा सिंचाइ सव डि.	सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था नागरिक समाज राजनितिक दल	जनशक्ति, मुहान पहिचान, पाइप	जनशक्ति, मुहान	पानीको मुहान	
२	खाद्यान्न को व्यवस्था गर्ने	हिमपात परिरहेको समयमा	प्रभावित क्षेत्रमा	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कं.लि.	सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था नागरिक समाज राजनितिक दल	खाद्यान्न सामाग्रीहरु	जनशक्ति	चामल, दाल, तेल, पिठो, नुन आदि	
३	विउ विजनको व्यवस्था गर्ने	सिजन अनुसार	हिमपात प्रभावित क्षेत्रमा	गाउँपालिका	सरकारी निकाय तथा संघ संस्था	विउ विजन, कृषि औजार,	वागवानी केन्द्र, (सशुल्क)		

१७.प्रकोप पछि गरिने क्रियाकलापहरु

क्र.स	के गर्ने	कहिले गर्ने	कहाँ गर्ने	कसले गर्ने	कस कसको सहयोगमा गर्ने	आवश्यक स्रोत	उपलव्ध स्रोत	अभाव वा फरक	अनुमानित वजेट
१	सिचाइको व्यवस्थागर्ने	प्रकोप पछि	प्रभावित क्षेत्रमा	जलस्रोत तथा सिंचाइ बि.स.डि.का.र गाउपालिका	सम्वधित निकाय	प्राविधिक, मुहान निर्माण सामाग्री	जनशक्ति	प्राविधिक, मुहान निर्माण सामाग्री	
२	खानेपानीका स्रोतको पहिचान गरी पानीको व्यवस्थागर्ने	प्रकोप पछि	प्रभावित क्षेत्रमा	सवै गाउपालिका	सरकारी निकाय संघ संस्था	प्राविधिक, मुहान निर्माण सामाग्री	जनशक्ति	प्राविधिक, मुहान निर्माण सामाग्री	
३.	सडक सुचारु गर्ने	प्रकोप पछि		कालिगण्डकी करीडोर योजना, पूर्वाधार विकास डिभिजन	जि.प्रशासन कार्यालय सुरक्षा निकायहरु	जनशक्ति, जे.सि.बि.			
४.	अनुगमन गर्ने	निरन्तर	कार्य गरेका क्षेत्रमा	सरोकारवालाहरु	सरकारी निकाय संघ संस्था, सम'दाय	जनशक्ति	जनशक्ति		

१८.कोरोना नियन्त्रण प्रति-कार्य योजना

सि.नं.	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	आर्थिक स्रोत	समय सीमा	कैफियत
१	सीमा नाकाबाट स्वास्थ्यपरिक्षण गर्ने।	स्वास्थ्य निकाय, ACAP	थासाङ गाउँपालिका, सुरक्षा निकाय	गाउँपालिकाहरु र प्रदेश सरकार र संघिय सरकार	निरन्तर	
२.	प्रवेशकर्ताको ***Travel History*** लाई रेकर्ड अद्यावधिक गर्ने	प्रहरी चौकी घाँसा ACAP	स्वास्थ्य निकाय	आन्तरिक	निरन्तर	
३.	पुग्ने स्थानको बडा अध्यक्षसंग समन्वय गर्ने	सुरक्षा निकाय	गाउँपालिकाहरु	आन्तरिक	निरन्तर	
४.	सम्वन्धीत गाउँको क्वारेन्टिनमा राख्ने	वार्ड समिति	गाउँपालिकाहरु	आन्तरिक	निरन्तर	

५.	शुरक्षा अनुगमन र चेक जाँच	सम्वन्धित गा.पा.को स्वास्थ्य संयोजक सम्वन्धित गा.पा.को प्रहरी चौकी	***ACAP*** वार्ड अध्यक्ष	आन्तरिक	निरन्तर	
६	क्वारेन्टाईन भवन, खाना ,पानी लगायतकाको व्यवस्थापन	सम्वन्धित गाउँपालिका ACAP	वडा समितिहरु समाजसेवीहरु	गाउँपालिकाहरु र प्रदेश सरकार र संघिय सरकार	निरन्तर	
७	संभाबित संक्रमितको स्वाव संकलन	जिल्ला अस्पताल र स्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य संयोजक	आन्तरिक	निरन्तर	
८	स्वाव परिक्षणको लागि सवारी साधन व्यवस्थापन	गाउँपालिकाहरु	स्थानिय प्रसासन / ***DCCMC***	गाउँपालिका	हप्तामा २ पटक	
९	शव व्यवस्थापन	गाउँपालिकाहरु	स्थानिय प्रसासन / ***DCCMC***	गाउँपालिका		

१९. कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनिति

१. बिपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा क्रियाशील हुने

जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले स्वीकृत गरेको मितिदेखि यस विपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अभिछिन्न रुपमा लागु हुनेछ ।

२. बिपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन योजना

जिल्लाका हरेक निकायहरुले विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा आवद्ध रहि बिपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गर्न सघाउने छन् । साथै गाउँपालीका र त्यहाँ कार्यरत संघसस्थाहरुले विषयगत योजनाहरु कार्यान्वयन गर्न स्वयंसेवक एवं प्रतिनिधि छनौट गरि आवस्यक सहयोग गर्नेछन् । योजना कार्यान्वयनमा सवै पक्षहरुको सहभागितालाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

३. बिपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समीक्षा तथा अद्यावधि

बिपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनको समग्र अनुगमन जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मुस्ताङले यसका पदाधिकारीहरु मध्येवाट उपयुक्त ब्यक्तिहरु संलग्न गरी एक कार्यदल बनाई गरिनेछ । योजना कार्यान्वयनको नियमित समिक्षा गरिने छ । यो समिक्षा विपद् हुन सक्ने सम्वन्धित अवधि र प्रकोप भएका वखत दैनिक गरिने छ । समीक्षा तथा अद्यावधि गर्ने समय तालिका तपशिल अनुसार राखिएको छ ।

योजना पुनरावलोकन समय	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य
असार २० गतेसम्म	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति मुस्ताङ, उपसमितिहरु र सरोकारवालाहरु	पुनरावलोकन तथा परिमार्जन
साउन महिनामा २ पटक वा आवश्यकता अनुसार सो भन्दा वढी	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति मुस्ताङ, उपसमितिहरु र सरोकारवालाहरु	पुनरावलोकन तथा परिमार्जन
भाद्र महिनामा १ पटक वा आवश्यकता अनुसार सो भन्दा वढी	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति मुस्ताङ, गा.पा., विपद् ब्यवस्थापन समिति र सवै उपसमितिहरु	पुनरावलोकन तथा परिमार्जन
आश्विन महिनामा १ पटक वा आवश्यकता अनुसार सो भन्दा वढी	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति मुस्ताङ, गा.पा., विपद् ब्यवस्थापन समिति र सवै उपसमितिहरु	पुनरावलोकन तथा परिमार्जन
पुष महिनामा १ पटक वा	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति मुस्ताङ, गा.पा., विपद्	पुनरावलोकन तथा

आवश्यकता अनुसार सो भन्दा वढी	व्यवस्थापन समिति र सवै उपसमितिहरु	परिमार्जन
फागुन महिनामा १ पटक वा आवश्यकता अनुसार सो भन्दा वढी	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मुस्ताङ, गा.पा., विपद् व्यवस्थापन समिति र सवै उपसमितिहरु	पुनरावलोकन तथा परिमार्जन
बैशाख महिनामा अर्को वर्षको निम्ति प्रक्रिया सुरु गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मुस्ताङ, गा.पा.,का विपद् व्यवस्थापन समिति र सवै उपसमितिहरु	पुनरावलोकन तथा परिमार्जन र योजना अद्यावधिक गर्ने

२०. प्रकोपको समयमा सम्पर्क गर्ने व्यक्ति र सम्पर्क विवरण

क.स.	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क ठेगाना	सम्पर्क नम्वर
१.	प्र.जि.अ.हिरादेवी पौडेल स.प्र.जि.अ. जगदीश अर्याल	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	०६९४४०००३३ /९८५७६३७७७७ ०६९४४०११४ /९८५७६५०१३३
२.	जि.स.अ. तीर्थराज खनाल	जिल्ला समन्वय समिति	०६९४४०१४३, ९८५७६३६२२२
३.	म.से.ईन्द्र वहादुर शाह	सै.उ.शि.शिक्षालय	०६९४४००४५, ९८५७६५००४५
४.	प्रमुखसेनानी सुवास के.सी.	वज्रदल गण	०६९४४००१९, ९८५७०४५९३३
५.	प्र.ना.उ. नविन कृष्ण भण्डारी	जि.प्र.का.	०६९४४०१००, ९८५७६३५५५५
६.	स.प्र.ना.उ.आनन्द थापा मगर	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालनं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	०६९४४०१८९, ९८५१२७२२३६
७.	ज.स्वा.नि.अ.छैठौ टिकाराम भण्डारी	स्वास्थ्य कार्यालय मस्ताङ	०६९४४००८८,९८५७६५०६८८
८.	प्रमुखटंकराज वराल	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	०६९४४०१०५,९८५७६५०१३७
९.	ब.कृ.वि.अ. डा. सुधिर थापा	परियोजना का. ईकाई स्वाउ जोन	०६९४४०१३०, ९८५७६५००८८
१०.	फ.प्र.	शितोष्ण वा.वा.केन्द्र, मार्फा	०६९४४००३४, ९७४६००७६११
११.	ई.श्री झलकमोहन ओझा	सिंचाई तथा खानेपानी सब डि.का.	९८५७६५०४९०
१२.	का. प्र. शोभाखर पाण्डे	जिल्ला हुलाक कार्यालय	०६९४४००२२, ९८५७६५०७५६
१३.	का.प्र. दिपक वि.क.	नागरीक उड्डयन कार्यालय	०६९४४००८१, ९८४१०३४६६७
१४.	का.प्र. कमल अधिकारी	जिल्ला आयूर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	०६९४४०१५३
१५.	नि.शा.प्र.विनोद चन्द	नेपाल खाद्य संस्थान	०६९४४०११५, ९८६८८३४१६१
१६.	नि.ना.अ. मिथिलेस कुमार यादव	नापी कार्यालय	०६९४४०१४८, ९८५७६५०२४८
१७.	मा.अ.टिका बहादुर कुंवर	मालपोत कार्यालय	०६९४४०१०४, ९८५७६५०६०४
१८.	ई बिष्णु पौडेल	पुर्वाधार विकास डिभिजन का.	९८५७६५००९४
१९.	शा.प्र.नारायण राज श्रेष्ठ	नेपाल वैंक लि.	०६९४४००५५, ९८५७६५००४३
२०.	शाखा प्रवन्धक खेमराज पौडेल	कृषि विकास वैंक	०६९४४०१०६
२१.	शा.प्र.कृष्मा श्रेष्ठ	माछापुच्छ्रे वैंक प्रा.लि.	०६९४४००९८
२२.	का.प्र.सन प्रसाद थकाली	निलगिरी सहकारी संस्था लि.	०६९४४०००९
२३.	इन्चार्ज सुमन थकाली	नेपाल वायु सेवा निगम	०६९४४००८१
२४.	स्टेशन म्यानेजर सुजन लालचन	तारा एअर प्रा.लि.	०६९४४००६८/४४००६९
२५.	स्टेशन म्यानेजर	सुमिट एअर प्रा.लि.	०६९४४०३८२
२६.	सभापति चन्द्र वहादुर थकाली	ने.रे.सो.जिल्ला शाखा	०६९४४०१४९
२७.	का.प्र.म सुमन श्रेष्ठ	नेपाल टेलिकम	०६९४४०४४४
२८.	प्र.अ.अ. टिकाराम घले	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	०६९४४००४३, ९८५७६४४०४३
२९.	डि.ब.अ. रुकमागत सुवेदी	डिभिजन वन कार्यालय	०६९४४०११७, ९८५७६५०२१७
३०.	का.प्र.तुलसी प्रसाद दाहाल	अ.सं.क्षे.आ.,इ.सं.का.जोमसोम	०६९४४०१०२, ९८५७६४४१०२
३१.	का.प्र. तुलसी प्रसाद दाहाल	अ.सं.क्षे.आ.,इ.सं.का.लोमान्थाङ्ग	९७५६७०००० ३
३२.	नि. जेलर सरीता परियार	कारागार कार्यालय	०६९४४००७६,९८५७६७२७७७
३३.	कोष नियन्त्रक डालेश्वर अर्याल	को.ले.नि.कार्यालय	०६९४४०१४०, ९८५७६५०१५९

३४.	का.प्र. मुक्ति खनाल	ई.प्रशा.कार्यालय लोमन्थाङ्ग	९८५७६५०४३५
३५.	अध्यक्ष जयन्द्र थकाली	निर्माण व्यवसायि संघ	९८५६०२७४०५
३६.	अध्यक्ष राजु लाचन	यातायात व्यवसायि समिति	९८५७६५०२९०
३७.	अध्यक्ष दुर्गादेवी रसाइली	गै.स.स.महासंघ	९८५७६३७८८४
३८.	अध्यक्ष श्रीमाया थकाली	प्रज्ञा नेपाल	०६९४४०००२
३९.	अध्यक्ष रजनी शेरचन	पाईला नेपाल	९८४७६३८०३८
४०.	सभापति शारदा शेरचन	ने.रे.सो,कुञ्जो उप शाखा	९८४९०७०३९९
४१.	सभापति रत्न कुमारी शेरचन	ने.रे.सो, कोवाङ्ग उप शाखा	९८४७६८०६४६
४२.	सभापति कल्पना शेरचन	ने.रे.सो, टुकुचे उप शाखा	९७४६७०८४२९
४३.	सभापति पूर्ण ब. थकाली	ने.रे.सो, जोमसोम उप शाखा	९८४१२५३५५७
४४.	सभापति आस ब. थकाली	ने.रे.सो, स्याङ्ग उप शाखा	९८४७६३८०६७
४५.	सभापति क्षेम्पेल विष्ट	ने.रे.सो, घमी उप शाखा	
४६.	सभापति छिरिङ्ग नम्ग्या गुरुङ्ग	ने.रे.सो, झोङ्ग उप शाखा	९८१४१५०१९२
४७.	सभापति आङ्गजेन गुरुङ्ग	ने.रे.सो, कागवेनी उप शाखा	९८४७७११२३
४८.	सभापति माया विष्ट	ने.रे.सो, चराङ्ग उप शाखा	९८४७७८८८९७
४९.	सभापति ध्यूर्मी वांग्याल विष्ट	ने.रे.सो, लोमान्थाङ्ग उप शाखा	९८०३३११००८
५०.	सभापति सुवर्ण कुमार विष्ट	ने.रे.सो, छोसेर उप शाखा	९७४६७०८२७९
५१.	अध्यक्ष सुर्वण कुमार विष्ट	लोमन्थाङ गा.पा.	९८४११५६६३६
५२.	उपाध्यक्ष पेमा डोलमा विष्ट	लोमन्थाङ गा.पा.	९८६०३१३०९३
५३.	वडा अध्यक्ष पेमा आङग्या गुरुङ	लोमन्थाङ गा.पा.-१	९८४७६३७१०२
५४.	वडा अध्यक्षङवाङ छेटु गुरुङ	लोमन्थाङ गा.पा.-२	९७४६०७३२२७
५५.	वडा अध्यक्ष आङग्या गुरुङ	लोमन्थाङ गा.पा.-३	९७४६७०७९०७
५६.	वडा अध्यक्ष नम्डु गुरुङ	लोमन्थाङ गा.पा.-४	९८४६८१२३३३
५७.	वडा अध्यक्ष हिम्जिङ दोर्जे गुरुङ	लोमन्थाङ गा.पा.-५	९८५६०२७१५६
५८.	प्र.प्र.अ.घनश्याम सुवेदी	लोमन्थाङ गाउँपालिका	९८५७६३०३३०
५९.	अध्यक्ष लोप्साङ छोप्फेल विष्ट	लो-घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा.	९८५१०८८७२०
६०.	उपध्यक्ष ढोका गुरुङ	लो-घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा	९८४७७०२६३७
६१.	वडा अध्यक्ष टै धुन्टु ठकुरी	लो-घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा-१	९८५७६५०२३५
६२.	वडा अध्यक्ष पाम्पा विष्ट	लो-घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा-२	९८४१८१९७४७
६३.	वडा अध्यक्ष सम्तेन दावा गुरुङ	लो-घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा-३	९८५७६५०३२७
६४.	वडा अध्यक्ष छिरिङ गोल्फु गुरुङ	लो-घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा-४	९८५७६५०४५५
६५.	वडा अध्यक्ष छेटुक गुरुङ	लो-घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा-५	९८४६५९०६२१
६६.	प्र.प्र.अ.छांयालाल मोक्तान	लो-घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा.	९८५७६३९९९९
६७.	अध्यक्ष फेन्छोक छेप्टेन गुरुङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा.	९८४७६७०२०८
६८.	उपाध्यक्ष ढिकी गुरुङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा.	९८४७६८०५९५
६९.	वडा अध्यक्ष विर बहादुर गुरुङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा.-१	९८५७६५०३१८
७०.	वडा अध्यक्ष छिनन मग्गा गुरुङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा.-२	९८५७६५००६४
७१.	वडा अध्यक्ष नविन कुमार गुरुङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा.-३	९८४१३४५६२१
७२.	वडा अध्यक्ष तेन्जिङ नाग्यल गुरुङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा.-४	९८५७६५०४५५
७३.	वडा अध्यक्ष राप्के गुरुङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा-५	९८४७६७०६८१
७४.	प्र.प्र.अ.ज्ञानेन्द्र शर्मा	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गा.पा.	९८५७६३६५५५
७५.	अध्यक्ष आस बहादुर थकाली	घरपझोङ गा.पा.	९८४७६३८०६७
७६.	उपाध्यक्ष शर्मिला गुरुङ	घरपझोङ गा.पा.	९८५७६५०१९१
७७.	वडा अध्यक्ष आईत ब. थकाली	घरपझोङ गा.पा.-१	९७४६७०२४९४

७८.	वडा अध्यक्ष मान बहादुर वि.क.	घरपझोङ गा.पा.-२	९७४६७१८१५५
७९.	वडा अध्यक्ष महेन्द्र थकाली	घरपझोङ गा.पा.-३	९८५७६५००२६
८०.	वडा अध्यक्ष याम प्रसाद थकाली	घरपझोङ गा.पा.-४	९८४७६८२०२२
८१.	वडा अध्यक्ष वीरेन्द्र थकाली	घरपझोङ गा.पा.-५	९८४७७२०४७५
८२.	प्र.प.अ. हरिराम नागीला	घरपझोङ गा.पा.	९८५७६५०२३४
८३.	अध्यक्ष बुद्धि प्रसाद शेरचन	थासाङ गा.पा.	९८४७७९९९७२
८४.	उपाध्यक्ष बाल कुमारी शेरचन	थासाङ गा.पा.	९८४७६८०६७४
८५.	वडा अध्यक्ष रत्न प्रसाद ज्वारचन	थासाङ गा.पा.-१	९८४७६०८४५५
८६.	वडा अध्यक्ष नर बहादुर हिराचन	थासाङ गा.पा.-२	९८६७७००८३०
८७.	वडा अध्यक्ष चन्द्र बहादुर शेरचन	थासाङ गा.पा.-३	९७४६७०७०५०
८८.	वडा अध्यक्ष विशाल शेरचन	थासाङ गा.पा.-४	९८५७६५०१५६
८९.	वडा अध्यक्ष समाल हिराचन	थासाङ गा.पा.-५	९८४६२९१५४१
९०.	प्र.प्र.अ.सन्तोष खत्री	थासाङ गा.पा.	९८५७६५०४१२
९१.	सभापति:- याङजीन विष्ट	नेपाली कांग्रेस	९८४७७००६८६
९२.	अध्यक्ष चन्द्रमोहन गौचन	नेकपा	०६९४४००२३
९३.	अध्यक्ष प्रविन शेरचन	रा.प्र.पा.	९८५११७७७१७
९४.	नारायण प्रसाद थकाली	CAMC, जोमसोम	९८४७६३७९६७
९५.	आास बहादुर थकाली	CAMC, जोमसोम	९७४७७००६८६
९६.	सोनम खण्डो गुरुङ्ग	CAMC, झोङ्ग	९८४७६७०३२०
९७.	गिर्मी गुरुङ्ग	CAMC, मुक्तिनाथ	९८४७६८२१६५
९८.	ल्हाका टसी गुरुङ्ग	CAMC, मुक्तिनाथ	९८४७६७०२५५
९९.	रिनजिन गुरुङ्ग	CAMC, कागबेनी	९८४७६७०४४४
१००	शिव गुरुङ्ग	CAMC, कागबेनी	९८४७६८०५९५
१०१.	आस बहादुर थकाली	CAMC, मार्फा	९८४७६३८०६७
१०२	मान बहादुर हिराचन	CAMC, मार्फा	९८४६७००६८६
१०३.	पथ बहादुर थकाली	CAMC, टुकुचे	९८४७६३८०७८,
१०४	दिप सागर थकाली	CAMC, टुकुचे	९८४९३५६५४६
१०५	जिवन थकाली	CAMC, कोबाङ	९८४६६०२७४६
१०६.	बुद्धिसिंह थकाली	CAMC, कोबाङ	९८४७६७०४८२
१०७	बिशाल शेरचन	CAMC, लेते	९८५७६०१५६
१०८.	एयरवेज गर्वुजा	CAMC, लेते	९८४७७३७११५
१०९.	तेजेन्द्र गौचन	CAMC, कुन्जो	९८४७६५०११५
११०.	सोमाल हिराचन	CAMC, कुन्जो	९८४९३६७१२६
१११.	सुन्दर कुमार थकाली	पत्रकार	०६९-४४०२५७
११२.	अध्यक्ष तीलक वि.क.	प्रेस चौतारी	९८५७६५०००५
११३.	प्रधान संपादक भिम रसाइली	हिमाल पारीको आवाज	९८५७६५००९३

२१. जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको पदाधिकारीहरुको नामावली तथा सम्पर्क सूची

क्र.स.	नाम, थर	पद	संस्था वा कार्यालय	मोवाइल नम्वर	कार्यालयको टेलिफोन नम्वर
१	प्र.जि.अ.हिरादेवी पौडेल	अध्यक्ष	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५७६३७७७७	०६९४४००३३
२	तीर्थराज खनाल प्रतिनिधि	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति	९८५७६३६२२२	
३	अध्यक्ष बुद्धि प्रसाद शेरचन	सदस्य	थासाङ गाउँपालिका	९८४७७९९९७२	

४	अध्यक्ष आस बहादुर थकाली	सदस्य	घरपझोङ गाउँपालिका	९८४७६३८०६७	
५	अध्यक्ष फेन्चोक छेप्तेन गुरुङ	सदस्य	वारागुङ गाउँपालिका	९८४७६७०२०८	
७	अध्यक्ष लोप्साङ छोम्फेल विष्ट	सदस्य	लो घेकर दामोदर कुण्ड गा.पा.	९८५१०८८७२०	
८	अध्यक्ष सुर्वण कुमार विष्ट	सदस्य	लोमन्थाङ गाउँपालिका	९८४११५६६३६	
९	का.प्र.टिकाराम भण्डारी	सदस्य	स्वास्थ्य कार्यालय मुस्ताङ	९८४१४९८५५५	
१०	म.से. इन्द्र बहादुर शाह	सदस्य	उच्च शिखर शिक्षालय	९८५७६५००४५	०६९४४०४५
११	प्र.से सुवास के.सी.	सदस्य	वज्रदल गण मुस्ताङ	९८५७०४५९३३	०६९४४०१९
१२	प्र.ना.उ. नविन कृष्ण भण्डारी	सदस्य	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९८५७६३५५५५	०६९४४०१००
१३	स.प्र.ना.उ.आनन्द थापा मगर	सदस्य	स.प्र.बल नेपाल नं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	९८५१२७२२३६	०६९४४०१८९
१४	प्र.अ.अ. टिकाराम घले	सदस्य	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	९८५७६४४०४३	
१६	यो.प्र.अशोक तिवारी	सदस्य	बेनी जोमसोम कोराला सडक योजना	९८५७६३२५२०	
१७	डि.प्र.झलक मोहन ओझा	सदस्य	खानेपानी,जलस्रोत तथा सिंचाइ बि.स.डि.का.	९८५७६५०४९०	
१८	प्रमुख बिष्णु शर्मा	सदस्य	पूर्वाधार विकास डिभिजन का.	९८५७६५००९४	
१९	डि.प्र. रुकमागत सुवेदी	सदस्य	डिभिजन वन कार्यालय	९८५७६५०२१७	
२०	श्री चन्द्रमोहन गौचन	सदस्य	अध्यक्ष, नेकपा (नेकपा)	९८५७६५००६०	०६९४४००६०
२१	श्री गणेश शेरचन	सदस्य	नेपाली काँग्रेस		०६९४४००२१
२२	श्री चन्द्र व.थकाली	सदस्य	सभापती ने.रे.सो.मुस्ताङ्ग	९८५७६५००२७	०६९४४०१४९
२३	श्री सुन्दर कुमार थकाली	सदस्य	प.म.जि.का.स.,मुस्ताङ्ग		०६९४४०२५७
२४	श्री खगेन्द्र तुलाचन	सदस्य	उद्योग वाणिज्य संघ, मुस्ताङ्ग		
२५	श्री दुर्गादेवी रसाइली	सदस्य	अध्यक्ष, गै.स.स.महासंघ	९८५७६३७८८४	
२५	स.प्र.जि.अ. जगदीश अर्याल	स.सचिव	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९८५७६५०१३३	०६९४४०११४

२२. जिल्ला स्थित कार्यालय संघ/संस्थासंग उपलब्ध सवारीसाधनहरु

क.स.	कार्यालयको नाम	सवारीसाधनको किसिम	संख्या	कैफियत
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जीप,मोटरसाइकल	१/१	
२.	जिल्ला समन्वय समिति	जीप,मोटरसाइकल	१/१	
३	उच्च शिखर शिक्षालय	जीप	२	
४	बज्रदल गण	ट्रक, जीप	१,२	
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	जीप	२	
६	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३३ गुल्म हे.क्वा. मुस्ताङ्ग	टाटावानटन,जीप	१,१	
८	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	जीप, मोटरसाईकल	२, १	एम्बुलेन्स-१ (लेते)
९	ने.रे.सो. जिल्ला शाखा	एम्बुलेन्स	१	जोमसोम, छोसेरपनि संचालनमा
१३.	माछापुछ्रे बैक लिमिटेड	मोटरसाइकल	१	
१४.	फेवा फाइनान्स लिमिटेड	मोटरसाइकल	१	
१५	शितोष्ण वागवानी, मार्फा	जीप, मोटरसाइकल	१/१	
१६	घरेलु तथा सा.उ.वि.कार्यालय	मोटरसाईकल	१	
१७	परियोजना का.ईकाई स्याउ जोन	पिकअप	१	
१८	बेनि-जोमसोम-कोराला सडक योजना	पिकअप	३	
१९	खानेपानी, जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास सव डिभिजन	पिकअप	१	

२०	मुस्ताङ्ग जिल्ला अस्पताल	जीप	१	
२१	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	पिकअप	१	
२२	को.ले.नि.का.	जीप	१	
२३	पुर्वाधार विकाश डिभिजन का.	जीप	१	
२४	डिभिजन वन कार्यालय	पिकअप	१	

२३.जिल्ला भित्र रहेका हेभिईक्विपमेन्टको विवरण

सि. नं.	कन्सट्रक्सनको नाम	स्काभेटर	ग्रेडर	रोलर	डोजर	संचालकधनिको / नाम थर	रहेको स्थान	सम्पर्क नम्बर	कै.
१	ईमाडोल कन्ट्रक्सन	-	-	-	१	सुदिप खड्का	लोमान्थाङ -४ छोसेर	9867691734	
२	हिमालय कन्ट्रक्सन	-	-	-	१	ईन्दुङ गुरुङ	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र ४ कागबेनी	9847711111	
३	गजुरमुखी कन्ट्रक्सन	-	-	-	२	राजन न्यौपाने	थासाङ -३ लेते	9841744051	
४	फोरिडा कन्ट्रक्सन	२	-	-	१	केशब कु. कर्मचार्य	थासाङ -२कोवाङ	9849848212	
५	उमा कन्ट्रक्सन	२	-	-	-	बसन्त राना	घरपझोङ ४ जोमसोम	9848324268	
६	कान्छाराम कोसी एण्ड न्यौपाने जे.भी.	१	-	-	१	अनिल सिलवाल	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र ३ छुसाङ	9845873354	
७	खड्का कन्ट्रक्सन	१	१	२	१	कमल खड्का	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र ३ छुसाङ	9846614207	
जम्मा		६	१	२	७				

सारांशः-

हिमालपारीको जिल्ला मुस्ताङमा प्राकृतिक रुपबाट बाढीपहिरो, हिमपात, आगलागी हुरीवतास र चट्याङबाट हुने दैवी प्रकोप र मानव सिर्जित रुपमा हवाइजहाज दुर्घटना/बसदुर्घटना जस्ता संकटको सिर्जना हुने देखिन्छ । प्राकृतिक विपत्तिमा कालीगण्डकीमा मिसिने ठाडा खोलाले छेउछाउका बस्ती बगाउने र निर्माणधिन कालीगण्डकी कोरिडोरको बाटो बगाउने सम्भावना बढी छ । त्यतिमात्र नभई यस जिल्लामा पेट्रोल पम्पको व्यवस्था नभएकोले बजारमा यत्रतत्र राखिएका डिजेल/पेट्रोलका ड्रममा आगलागी हुने सम्भावना पनि उत्तीकै छ ।

अन्त्यमा यो विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाउनमा जे जति महानुभावहरुको योगदान छ,त्यसभन्दा बढी कार्यान्वयन भयो भने निश्चय पनि कार्ययोजनाको सफलता हुनेछ । त्यसैले परि आएको खण्डमा सबै सदस्यको मानवीयता, उत्साह र लगनशीलता साथ कामगर्ने र मुस्ताङ जिल्लामा हुन सक्ने विपदको सामना गर्ने प्रतिवद्धता पनि गर्दछौ ।

संक्षिप्त शब्दावली

गा.पा.	गाउँ पालिका
गै.स.स	गैर सरकारी संस्था
जि.स.स	जिल्ला समन्वय समिति
जि.वि.व्य.स.	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति
शि.वि.तथा स.इ.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई
जि.स्वा.का	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
नेरेसो	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
ACAP	Annapurna Conservation Area Project
CAMC	Conservation Area Management Committee
FMSC	Forest Management Sub Committee
DDRC	District Disaster Relief Committee
PHC	Primary Health Center
HP	Health post
SHP	Sub Health Post

(समाप्त)